NATIONAL LIBRARY
MAY 15 1970
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS. Telephones: 921-7121; 465-7902. United States Editorial Offices—New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, APRIL 18, 1970

LATVIJA
AMERIKĀ

29. N-RS. SESTDIENA, 1970. G. 18. APRĪLIS 20. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249

Cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atb. redaktors: ALFRĒDS VINČELS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921-7121. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994-7917 Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744

Mūsu globālā sadarbība

BRĪVĀS PASAULES LATVIEŠU APVIENĪBAS DARBĪBAS VĒRTĒJUMS (2)

Turpinot apskatu par Brīvās pasaules latviešu apvienības darbību, jākonstatē, ka BPLA (vai devītā ALAs biroja) budžets ir mazāks nekā dažu atsevišķo ALAs biroju budžeti. Līdzekļu iemaksu sadala pēc īpašas atslēgas, atkarā no tā, cik kuŗai apvienībai ir vietu BPLA, tādēļ ALAi jāmaksā visvairāk. Ne vienmēr paredzētie līdzekļi arī ienāk, un parasti visgrūtāk tos dabūt no Eiropas. Tas arī izskaidro, kādēļ M. Zīverts 1968. gada Tautas balvu saņēma tikai pusgadu pēc piešķiršanas: BPLA gribējja panākt, lai Eiropa to izmaksā no izstāvošajiem budžeta maksājumiem.

BPLA saraksti kārto ALAs ģenerālsekretārs, ALA arī nozīmīgākos iesniegumus ASV valdības iestādījumiem izdara BPLA vārdā, uzskatot, ka tādā veidā tie varētu būt sekmīgāki, vismaz no iesniedzēju puses raugoties. Tomēr vairākos gadījumos ietekmīgāk licies iesniegumus parakstīt tikai ALAs vārdā, reprezentējot latviešu izcelsmes amerikāņus. ASV latviešiem ir licies, ka ALA veikusi vairāk nekā BPLA, un šāda uztvere neliekas nepareiza, ne no malas skatoties, ne arī piedaloties sēdēs.

Lielākais panākums vērojams apstāklī, ka atsevišķo zemju centrālās organizācijas šādā kopīgā organizācijā saskata visu brīvās pasaules latviešu reprezentēšanu, kaut arī bez lielākas praktiskas nozīmes. Palaikam gan atskan kritiskas balsis no kādas atsevišķas apvienības, prasot izveidot aktīvāku darbību. Pēdējā laikā šīs balsis nākušas no tālā Austrālijas kontinenta. Tur radušies arī ierosinājumi, kuŗi ne vienmēr pārējām apvienībām liekas īstenojami. Tā šādus ierosinājumus nodod atpakaļ ierosinātājam, bet tad tie atkal aizmirstas.

Pēdējā laikā radusies iespēja sadarboies globālā apmērā mācību grāmatu izdošanā, tās piemērojot visām zemēm.

Brīvās pasaules latviešu apvienības darbība ir ievirzījusies šādā veidā, un liekas saprotami, ka šīs augstākās jumta organizācijas priekšsēdim jānāk no ALAs valdes. Citādi varētu zust iespēja izmantot ALAs biroju, tās ģenerālsekretāru un pārējos darbiniekus, tāpat iespējas apmeklēt ASV valdības locekļus, zaudējot, varbūt, arī daļu ALAs līdzekļu.. Ja BPLA priekšsēdis nāktu, piemēram, no Kanadas, tad, iespējams, būtu vajadzīgs radīt „BPLA sūtņa" posteni Vašingtonā, to uzticot kādam ASV latviešu republikāņu (vai demokratu, ja tāda rastos demokratu uzvaras gadījumā) apvienības pārstāvim.

Ja runa par jaunu BPLA priekšsēdi, tad „sgb" minētais T. Kronbergs, laikam, nebūs vienīgais kandidāts, jo tādu būs vairāki visās zemēs. Apsveŗot kandidāta piemērotību, jāizvērtē arī citi apstākļi. Kā ASV prezidenta kandidāta izvēli ietekmē pilsēta vai pavalsts, no kuŗas kandidāts nāk, tā rī BPLA priekšsēža amata kandidāta izvēlē jāievēro ALAs īpatais stāvoklis BPLA darbības sekmēšanā.

ALA ir uzņēmīgākā un bagātākā centrālā orgranizācija, un nauda atsveŗ visus pārējos trūkumus, ja tādi būtu. Tas tomēr nenozīmē, ka apstākļi nevarētu mainīties un jauns BPLA priekšsēdis atrast citādas iespējas līdzekļu sagādei un darbības sekmēšanai. Ja par pārmaiņām raksta un runā, tad varētu likties, ka vismaz daļa latviešu šādas pārmaiņas gaida. Pagājušajā gadā vidējā paaudze sāka aktīvu sabiedrisku darbu ALAs valdē, šogad runā par ALAs valdes priekšsēža maiņu. Ja tāda tiešām notiktu, tad varētu arī rasties iespējas pārkārtot BPLA darbību, neuzskatot, ka ALAs priekšsēdim jābūt arī BPLA priekšsēdim.

Nevar noliegt T. Kronberga spējas lietas redzēt īstajā gaismā. Viņš vairākos gadījumos ir panācis LNAK līdzīgu stāvokli ar ALA, piemēram, Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondā, panākot pa vienam jaunam vicepriekšsēdim kā ASV, tā Kanadas pusēs. Pirmo reizi arī Kultūras fonda sēdi gata-

(Nobeigums 5. lpp.)

Piedaloties Latvijas ev.-lut. baznīcas Rietumvācijā 3. sinodē Eslingenā, trimdas zemju augstākie garīdznieki 2. aprīlī Plinsavas kapsētā pulcējās aizlūgumā pie archibiskapa T. Grīnberga kapa, pieminot viņa 100. dzimšanas dienu: no kreisās — prāvests O. Sakārnis (Zviedrijā), prāvests R. Mužiks (Anglija), prāvests J. Teriņš (Zviedrija), archibiskaps A. Lūsis (Kanada) un prāvests E. Rozītis (Rietumvācija).

Kas smiesies pēdējais?

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Laikā, kad amerikāņu astronauti atkal devušies ceļā uz mēnesi, atcerēsimies, ka tieši pirms 9 gadiem tie bija krievi, nevis amerikāņi, kuŗi varēja ziņot par pirmā cilvēka sekmīgu lidojumu izplatījumā. Kad padomju kosmonauts Gagārins veica vēsturisko lidojumu, tad valstī, kuŗā viss notiek pēc „plāna un grafika" un pilsoņu likteni noteic „nemaldīgā, modrā darba ļaužu interešu sargātāja" komūnistu partija, diktātora krēslā vēl sēdēja savdabīgs vīrs — Ņikita Chruščovs.

Te gan jāpiezīmē, ka šodien paies jau sestais gads, kopš Chruščovs ir „politiski apraksts" saulespuķu, kukurūzas un tomātu pilnā dačā Maskavas tuvumā, kuŗa tam piešķirta mūža lietošanā. Vēl pārāgi spriest, vai Chruščovs bija tikai liels balamute, vai arī savā veidā pirmais radikālais reformātors, kas nācis no pašiem komūnistu varas galvgala slāņiem. Rietumi un arī neskaitāmo padomju vergu masas vēl joprojām Chruščovu uzskata par „destaļinizācijas tēvu." Vienalga, kā īstenībā bijis, vai Chruščovs to darīja savas popularitātes stiprināšanai, vai arī Staļina laika komūnistu birokratijas varas mazināšanai iedrošināšanos saukt īstajā vārdā Staļinu un viņa laika notikumus Chruščovam nevar noliegt. Destaļinizācijas akcijas sākšana bija arī galvenais un, varbūt, vienīgais iemesls Chruščova politiskās karjēras pēkšņam galam. Kad Maskavas politbirojs 1964. gadā Chruščovu nomainīja ar Brežņevu un Kosiginu, jaunie Kremļa cari par Chruščova destaļinizācijas „grēkiem" daudz nerunāja. Daudz vienkāršāk bija padarīt Chduščovu par galveno grēka āzi padomju saimnieciskās sistēmas neveiksmēs. Mazizglītotajam ukraiņu mužikam Chruščovam nenoliedzami bija liela mute. Viņš nobaidīja pasauli, apgalvojot, ka Kremlis „parādīs velnu kapitālistiskajai sistēmai un apraks Ameriku". No otras puses, ir jākonstatē, ka „aprakt Ameriku" un „parādīt velnu" visai brīvajai pasaulei jau sešus gadus nepārtraukti cenšas arī Chruščova pēcteči.

1960. gadā, visam politbirojam aplaudējot, Chruščovs deklarēja: „Rietumos neviens vairs nešaubās, ka mēs spēsim caurmēra produkcijā panākt amerikāņus. Tas tagad ir tikai laika jautājums. Mēs varam apgalvot, ka tas notiks līdz 1970. gadam!" Kā gan šis „pravietojums" ir piepildījies? Padomju saimniecība, kuŗu vēl arvien no centra plāno milzīga birokratu armija, nav spējusi pat tuvoties amerikāņu produkcijas kapacitātei. Daudzās nozarēs tā ir tālu iepakaļ arī Rietumeiropas valstu un no pelniem atdzimušās Japānas produktīvitātei. Lai pieminam tikai plašā patēriņa preces. Ja varētu ticēt Maskavas oficiālajiem datiem, tad visumā padomju saimniecība esot labākā stāvoklī nekā pirms 10 gadiem. Taču pati Maskava tai pašā laikā atzinusi neskaitāmas neveiksmes. Zīmīgi, ka tieši šā gada sākumā padomju presē sākuši parādīties regulāri raksti, kuŗi apsūdz padomju saimnieciskās dzīves vadītājus dažādās smagās kļūdās. Un mazo biedru galviņas jau ir sākušas ripot…

Lielajā sajūsmā politbirojs tolaik aplaudēja arī Chruščova vārdiem: „Līdz 1970. gadam Pad. savienība aizsteigsies priekšā amerikāņiem, un padomju pilsoņiem būs augstākais dzīves standarts pasaulē!" Kāda ir patiesība? Caurmēra padomju strādnieku dzīve ir tikai par mata tiesu labāka nekā pirms 10 gadiem. Pārtikas cenas ir samazinājušās tikai nedaudz. Strādnieku algas salīdzinājumā ar brīvās pasaules strādnieku izpeļņu vēl joprojām ir nenormāli zemas. Darba apstākļi gan ir nedaudz uzlabojušies, bet tie vēl vienmēr ir neiedomājami slikti salīdzinājumā ar amerikāņu vai citu kapitālistisko valstu strādnieku apstākļiem. Padomju strādnieku izpeļņa pēdējos gados caurmērā pieaugusi par 4%, bet Kremļa saimnieciskie lietpratēji atzīst, ka pat tas, ievērojot darba spēka produktīvitāti, jau tagad esot par lielu. Dzīvokļu jautājums vēl arvien ir padomju saimniecības sociālā un morālā problēma. Ja dzīvokļu būves plāni neizpildās, lauksaimniecība ir padomju saimniecības sāpīgākais punkts.

Atcerēsimies arī Chruščova apgalvojumu: „Padomju strādniekiem mēs sagādāsim īsāko darba laiku un lielākās pirkšanas spējas pasaulē!" Lai atkal runā pašreizējie skaitļi. Sakopojot Apvienoto nāciju, ASV valdības, Rietumeiropas saimniecisko lietpratēju un pašas Pad. savienības centrālās statistiskās pārvaldes informāciju, mums dota iespēja salīdzināt padomju strādnieku darba stundas un izpeļņu ar citu valstu strādnieku apstākļiem.

Maskava apgalvo, ka padomju strādnieka darba nedēļa ir 40,7 stundas, par dažām stundām īsāka nekā britu, franču un rietumvācu strādnieku darba nedēļa. Te jānorāda, ka amerikāņu caurmēra darba nedēļa ir 40,5 stundas. Caurmēra padomju strādnieks, pārrēķinot rubļus pēc oficiālā (nereālā) kursa dolaros, mēnesī izpelna 117 dol., britu strādnieks tai pašā laikā 199 dol., francūzis 189 dol. un rietumvācietis 209 dol., bet amerikāņu strādnieks pēc atvilkumiem saņem 460 dol. Vēl jāpiezīmē, ka padom-

(Nobeigums 8. lpp.)

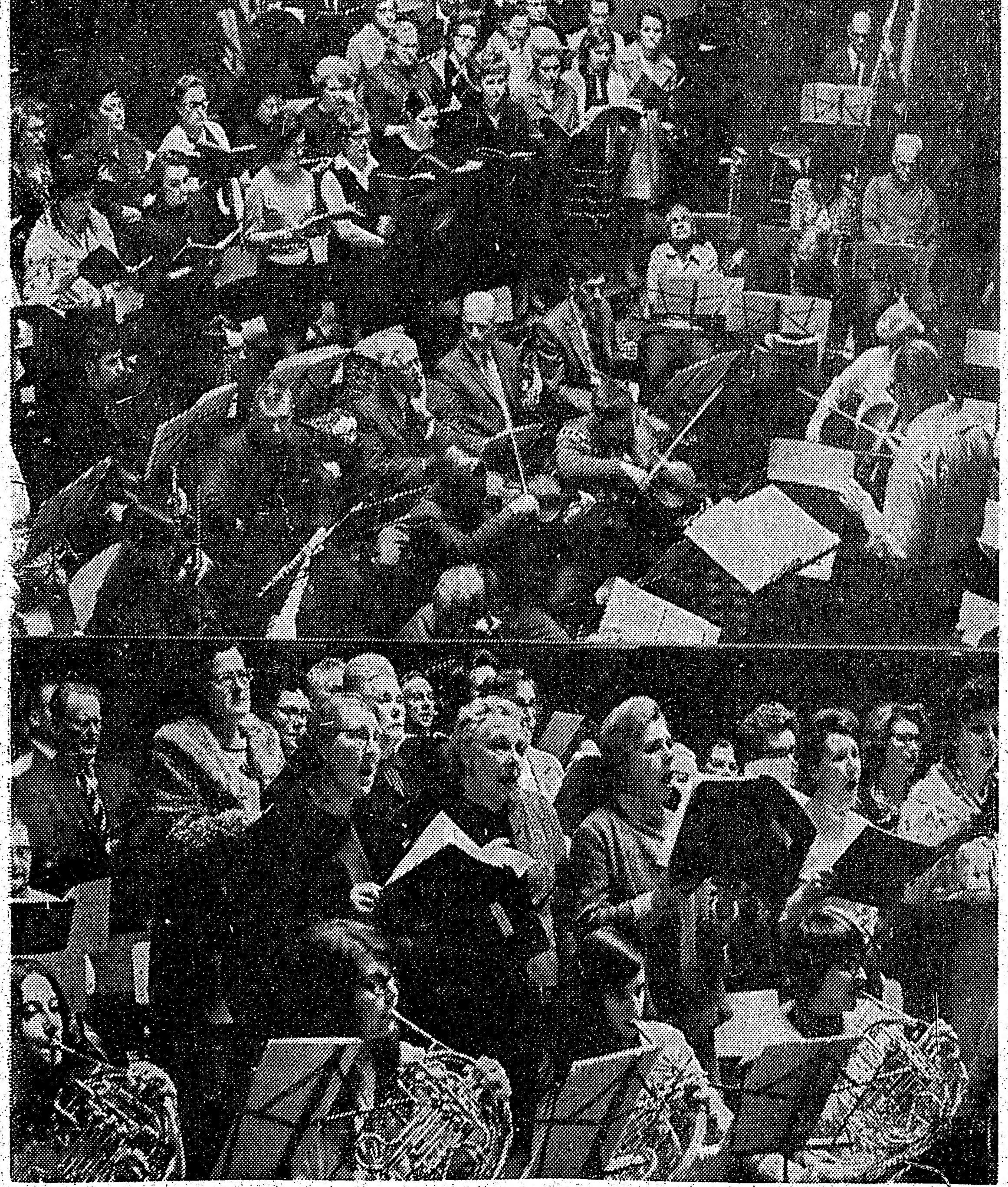

Toronto Sv. Andreja draudzes koris ģenerālmēģinājumā pirms sava 18. gadskārtējā koncerta (skat. rakstu 4. lappusē), kas notiks 18. aprīlī plkst. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā diriģenta A. Purva vadībā. Tajā koris ar solistu A. Spricenieku un simfonisko orķestri 34 mūziķu sastāvā ar A. Rundāni pie ērģelēm latviešu valodas pirmatskaņojumā sniegs Jāņa Kalniņa „Svētlaimības simfoniju". Koŗa ģenerālmēģinājums un koncerts reizē ir arī gatavošanās Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkiem, jo minēto J. Kalniņa simfoniju dziedās arī svētku garīgajā koncertā. Foto: V. Cinis

Pēteris Aigars

Iedomas un ideāli

REFERĀTA SAĪSINĀJUMS ELJAs POLĪTISKAJĀ SEMINĀRĀ ROVFANTĀ, ANGLIJĀ

Mēs esam tauta ar vecu valodu un kultūru, esam apveltīti ar lielu pacietību un čaklumu, bet mūsu nacionālos centienus dažkārt apēno aplami materiāli apsvērumi, kuŗi ir pretrunā ar mūsu vitālajām interesēm. Īpaši tagad, kad esam izkaisīti piecos kontinentos, kad tautas vairums šķirts no mazākuma ar gandrīz nepārkāpjamiem žogiem, ir jājautā, vai mūsu tauta ir pietiekami nacionālās apziņas sacementēta, lai pretotos centrifugālajiem spēkiem, kuŗi rauj katru uz savu pusi. Jau Garlībs Merķelis grāmatā „Latvieši" par mums pirms gandrīz 200 gadiem rakstījis:

„Nacionālā pašlepnuma viņiem trūkst. Katrs, kam vien izdevies iegūt brīvību un iekļūt citā kārtā, uzskata par smagāko apvainojumu, ja viņam atgādina, ka ir latvietis…".

Daudz kas latviešu raksturā kopš klaušu laikiem ir mainījies. Diemžēl, mums ir bijuši ne vien kārklu vācieši, bet ir arī kārklu krievi, angļi, austrālieši u.t.t. Viņu skaits ir lielāks nekā to pieļautu normālais asimilācijas procents. Ja nepietrūkst nacionālā pašlepnuma, tad pietrūkst morāliskā. Kaŗa laikā, abos okupācijas posmos, bija un vēl tagad atrodas cilvēki, kuŗi pārdod savu sirdsapziņu par trīsdesmit sudraba gabaliem. Man stāstīja nelaiķe dzejniece Rūta Skujiņa, ka Vācijā, Fišbachas baraku nometnes istabiņā, kādās viesībās divi latviešu vīri atzinušies: „Labi gan, ka nebijāt mājās 1941. gada jūlijā tajā dienā… Mums bija uzdots jūs nošaut…" Uzdevuma devēji bijuši latviešu „patrioti". Vai tautiešu nogalināšana, vai arī nodošana čekas vai gestapo rokās saskanēja ar mūsu nacionālajām interesēm?

No visām nelaimēm pēdējos 30 gados mūs visvairāk piemeklējuši pašiznīcināšanās nelaime. Nebrīnīsimies, ka mūsu zeme ir tautiešu tukšāka nekā Lietuvā un Igaunijā. Nebrīnīsimies, ka okupētajā Igaunijā un Lietuvā nacionālā dzīve sit augstāku vilni, kaut visām trim Baltijas tautām jāturas pie tiem pašiem Maskavas izdotajiem, mums naidīgajiem priekšrakstiem. Pārāk lielās pakalpības dēļ mēs esam palīdzējuši iznīcināt divu paaudžu smadzenes un tagad raudam par savu nabadzību, apsūdzam cits citu.

Arī trimdā allaž pārprotam savu organizāciju jēgu. Svešumā nevienai organizācijai, kaut to paši esam izraudzījuši, nav varas kaut ko pavēlēt, tikai uzticēta priekšrocība dot padomu, rādīt labu priekšzīmi — ne vien vārdos, bet vēl vairāk darbos. Tautas saliedēšana ir daudz nopietnāks darbs nekā vadlīniju pieņemšana un to publicēšana. Tauta saliedējas, veicot simt sīku veikumu, kuŗi tad saplūst kopā, izveido spēcīgu nacionālās pašapziņas straumi ar dziļu gultni. Mums nav jāglaimo sev. Ja esam pelnījuši glaimus, tad tos lai saka citi. Būsim pret sevi nesaudzīgi prasīgi.

Pasaules uzskati cilvēkiem mainās vairākkārt, viņi var mainīt pat piederību ticībai, bet tautas dzīvības intereses ir nemainīgas. Tās uzrunā visus un atgādina, ka nav tādas iedomātas patiesības, tādu dogmātisku mērķu, kuŗi attaisnotu tautas brāļu denuncēšanu, spīdzināšanu vai nogalināšanu. Eksistences likumi ir bargi. Tautas, kuŗas pašas sevi iznīcina, nevar gaidīt citu palīdzību un žēlastību.

Mums ir trūcis un vēl tagad neesam ieguvuši ieskatu notikumos, vienalga — vai tie mums labvēlīgi, vai nelabvēlīgi. Pareiza diagnoze ir vajadzīga ne vien slimnieka ārstēšanai, bet arī nacionālās dzīves veidošanai. Īstenībā mazo tautu liktenis lielajām tautām 1970. gadā interesē tikpat maz vai daudz kā 1918. gadā. Tās uz visu lūkojas caur savu, ne mūsu interešu prizmu. Diemžēl, trimdiniekiem ir nosliece dzīvot aiz savu iedomu Ķīnas mūŗa, ignorējot īsteno stāvokli pasaulē.

Dažkārt mums liekas, ka varam pakalpot savām interesēm, liekot lietā Maskavas ieviestos sainīšu sūtīšanas iestādījumus, citreiz savas dusmas izvirdam pret Rietumu valstsvīriem, ka tie neiestājas par Pad. savienības sadalīšanu. Prātīgs vīrs nedala lāča ādu, kamēr lācis vēl mežā. Šobrīd deklarēt galīgu Pad. savienības sadalīšanu nozīmētu atkārtot Hitlera kļūdu, par kuŗu redzams Austrumministrijas ierēdnis Breutigāms kaŗa laikā rakstīja:

„Mūsu politika piespiedu kārtā apvienoja komūnistus un krievu nacionālistus."

Ir tiesa, Rietumu politiskajās aprindās pastāv novirziens, kas atzīst, ka nacionālo valstu attīstības posms ir izbeidzies vai arī tas būtu izbeidzams kādas līdz galam vēl neformulētas mācības labad par saimniecisku un kultūras sakaŗu izveidošanu brīvo cilvēku starpā, iznīcinot nāciju robežas. Taču: „Lielas vēsturiskas problēmas nav risināmas vienā paņēmienā; mēs varam tikai soli pa solim virzīties uz izraudzīto mērķi," atzinis Izraēlas pirmais prezidents Dr. Chaims Veicmans.

Arī Eiropas integrācija neveidosies pēc ASV, bet gan pēc sava īpatā eiropiskā parauga. Pats svarīgākais, manuprāt, ir nevis kurnēt par to, ka visi neatbalsta mūsu nacionālos centienus, bet likt lietā pašiem visus savus spēkus, lai trimdas un dzimtenes latviešu centieni veidotu vienu straumi. Nacionālās intereses prasa aizmirst, kāds kuŗam ir personīgais ieskats par privātās vai sociālistiskās saimniecības sistēmām, jo laika tecējumā, kā paredz amerikāņu tautsaimnieks Galbreiss, šīs sistēmas satiksies kaut kur pusceļā.

Politikā nekas nav mūžīgs. Tieši par mūžīgām izsludinātās patiesības piedzīvo visīsāko mūžu. Šī atziņa tautiešiem dzimtenē ir vairāk vajadzīga nekā zīda krekli un nailona lietus mēteļi. Politiskā matēmatika ir augstākā matēmatika, kuŗu saprot vislabāk tie, kas paši visvairāk cietuši. Terrors salauž tikai vājos raksturus, bet stipros norūda. Šo atziņu sludina arī Aleksandrs Solžeņicins savos romānos, kas pats pieredzējis spaidu darbu nometņu šausmas.

Mēs vēl strīdamies par to, ar kuŗu tautu savu nocionālo interešu labā drīkstam sadarboties. Ja gribam būt taisnīgi, tad līdz šim no visām tautām padomju imperijā krievi ir devuši visredzamākos dumpiniekus un komūnistiskās doktrīnas apšaubītājus. Šis konstatējums dažai ausij liksies nepārdo-

(Nobeigums 8. lpp.)

Latviešu Ārstu un Zobārstu Apvienības rīkotais III kongress notiks ceturtdien, 1970. gada 2. jūlijā, Biltmore Hotelī, Losandželosā, Kalifornijā.

Tuvāka informācija pie: Dr. Alfrēda Rimša
4860 Nomad Drive
Woodland Hills, Ca., 91364

LAZA's valde

LASĪTĀJU VĒSTULES

ULDIS ĢĒRMANIS MĪL SABIEZINĀT KRĀSAS...

„Latvijas Amerikā" 18. marta numurā ievietotajās lasītāju vēstulēs U. Ģērmanis savu paskaidrojumu attiecinājis uz L. Zariņas apcerējumu par sakariem ar dzimteni, apgalvodams, ka L. Zariņa paudusi dažādas aplamības un izdomājumus par viņa Rīgas apciemojumu 1966. gadā — grāmatu „Zili stikli, zaļi ledi", kā arī par t. s. „Lazdas lietu".

Esmu iepazinusies ar Zariņas grāmatu, tāpat arī viņas rakstiem „Latvijā Amerikā" un citos laikrakstos, tādēļ uzsveru, ka nekādas aplamības vai „izdomājumus" tajos neesmu saskatījusi. Oponēšana, citādu domu izteikšana, arī pretēji ieskati nav tas, ko apgalvo Ģērmanis. Var jau būt, ka esmu ar „aklumu sista", bet šajos jautājumu kompleksos man bijušas pārrunas ar vairākiem citiem, un visumā mūsu ieskati bijuši vienādi.

Nevēloties ielaisties pārāk plašās diskusijās, jāpaskaidro, ka mums bijušas pieejamas vairākas grāmatas latviešu valodā (Simsona, Zariņas, Tomsena, Ģērmaņa, Strazda u. c.), kuras tiešāki pieskaras dzimtenes liktenim, cilvēkiem, turienes apstākļiem u. t. t. Pāris no tām plašāk stāsta par pārdzīvojumiem vergu nometnēs un turienes velnišķīgo iekārtu. Ģērmaņa grāmata ir atšķirīga, viņš uz Rīgu devās kā „oficiāls" padomju viesis, pastaigājās pa restorāniem, ne nokāpa „ellē", ne to redzēja. Bet viņš nav tik naīvs, lai par čeku un dažādām kaulu maltuvēm nekā nezinātu. Tādēļ par „aizkulisēm" un drūmo strādnieku dzīvi viņš neko neraksta un visu redz samērā rožainā gaismā (šoreiz nelietoju „sarkanā"). To var saprast, tāpat daudzus citus, kuri pēc dzimtenes apmeklējuma pilnīgi klusē. Vieglo pazobošanos, kura skar turienes birokratisko iekārtu, var uzskatīt par satura „uzfrizējumu", ko formas pēc dara arī turienes rakstītāji. Ja „aizsapņojas" vēl tālāk, tad viņa grāmatu pēc attiecīgas korrektūras — strīpošanas un apcirpšanas var droši dot lasīt turienes mirstīgajiem.

Nenoliedzu, grāmata uzrakstīta veikli, saistoši un baudāma kā viegla lasāmviela, bet — nekas vairāk. Protams, tā ienesa izdevējam labu naudu, un Ģērmanis saņēma pieklājīgu honorāru. Ja šī grāmata otrā pusē nedaudz kritizēta, tad tas tur pieder pie oficiālā toņa un kārtības. Arī tas, ka Ģērmanis varēja tikties ar okupētās Latvijas vēsturniekiem (gribētos teikt — vēstures viltotājiem), pieder pie kārtības, kuru nosaka Maskava. Viņa Rīgā iegūto informāciju nevar uzskatīt par objektīvu, un ja kādi materiāli resp. pirmavoti vēl kaut kur glabājās, tad tie novietoti aiz deviņām atslēgām.

Nesaprotu, kādēļ Ģērmanis tik aizdomīgs un jūtelīgs gandrīz pret visu, ko Zariņa teikusi. Domāšana vēl nav apgalvošana. Ja viņas domas atsevišķos punktos sakritušas ar to, kas pateikts „Izvestijā" vai „Cīņā", tad tā var būt tikai sagadīšanās.

Saka, ka patiesība nevienam lāgā nepatīkot. Vai šai gadījumā tas būtu attiecināms arī uz Ģērmani? Ja Lazda pirms Rīgas brauciena aprunājās ar Ģērmani par izteiksmes formu kādā veidā tas darīts, var būt dažādos ieskatos. Vai Ģērmanis grib apgalvot arī to, ko Lazda pēc „sakompromitēšanās un iekrišanas" Rīgā atkal nav ticies ar „zināmām personām" Stokholmā? Tad taču nebūtu parādījusies „izsmejoša" informācija kādā Zviedrijas latviešu izdevumā. Citi preses izdevumi brīvajā pasaulē tādu nesaņēma.

Un beigās jautājums: kādēļ Ģērmanis tik saudzīgi izsakās par padomju režīmu? To taču atzinuši vairāki nopietni kritiķi. Neskaitīsim jau nu Staļina un Hitlera nobendētos miljonus, bet pēdējais savam skolotājam līdz netika. Tas ir pavisam elementārs apgalvojums.. Un ja Rietumu pasaule domā tāpat kā Ģērmanis, tad tas tādēļ, ka Hitlers nomaitāja tik daudz vienas tautības piederīgo, kuru Staļina vergu nometnēs un cietumos bija samērā maz.

Made Sērmūksle, Mičigenā

● Gadskārtējā apbalvošanā Losandželosas mūzikas centrā kā labākais filmaktieris Oskaru saņēma Džons Vains pēc 12 gadu filmu karjēras. Par labāko filmaktrisi šogad savukārt atzina Megu Smitu, bet Goldu Havnu par labāko blakuslomas tēlotāju un Džigu Jangu par labāko vīriešu blakuslomas tēlotāju. Kā labāko filmu ar Oskaru apbalvoja amerikāņu „Midnight Cowboy".

● Kambodžas karaspēks atvilcies no Svejringas provinces, atstājot to Vietnamas komūnistiem. Apmēram puse civīliedzīvotāju no šī apgabala aizbēguši, jo esot ielauzies „sarkanais mēris".

Ietekmīgs mulsināšanas ierocis

Kanadā jau 21. gadu iznāk žurnāls „Northern Neighbors", publicējot, kā pirmā vāka iekšpusē norādīts, „ticamas ekskluzīvas ziņas par padomju sasniegumiem." Šī izdevuma marta numurā no 24 lappusēm 4 veltītas vienpusīgi izgaismotām puspatiesībām vai arī meliem par dzīvi ASV un Kanadā; 2 lasāma pamācība vārdos un bildēs, kā cept „īstu krievu" rupjmaizi no rudzu un kviešu miltiem; vienā publicētas it kā no „Pravdas" ņemtas žīdu lasītāju vēstules par Izraēlas ministru prezidentes Meiras aicinājumu ļaut viņiem atstāt komūnistu imperiju; divās lasāma Ļeņina slavināšana, bet divās par padomju skolām un skolotājiem.

Meklējot „ekskluzīvo padomju sasniegumu" izklāstu, jāpieņem, ka tie attēloti tikai trīs lappusēs, rādot uzņēmumos, kā strādā Tadžikstanas sievietes, kā arī „pasaules lielāko celtniecības progresu". Pēdējos redzama arī četrstāvu, 36-apartamentu ēka Bulduros un būvlaukums Latvijā, kurā ēkas ceļot no gataviem padomijas betona paneļiem. Parakstā zem ēkas Bulduros lasāms, ka balkonu paneļi ir no īpaši izgatavota stikla, nevis plāna plastika „kā še" (t.i. Kanadā)... Arī ļoti glītās kāpnes iekšpusē esot no stipriem skaidra stikla blokiem. Parakstos zem uzņēmumiem stāstīts, ka padomju pilsētās smagās kravas mašīnās pārvadājot gatavas istabas, vannas istabas esot apgādātas ar visu nepieciešamo (Tiešām sasniegums! Beidzot arī Pad. savienība tikusi tiktāl!), ķieģeļus lietojot vienīgi apsitumam, bet ne mājas struktūrā, un „dažām padomju apartamenta mājām neesot garāžas". Kopiespaids no visa — naivs, tā ka gribot negribot izraisa smējienu.

Vēl par padomju sasniegumiem uzbāzīgā reklāmas stilā šis tas pastāstīts arī citur, bet lielu daļu telpas aizņem sludinājumi. Tajos piesolīts gan boršč, gan veselības padomi vecuma un seksuālā nespēka novēršanai u.t.t.

Par to visu varētu smīnēt, bet „Northern Neighbors" jau 21. gadu dara arī citu darbu: sistēmatiski indē un piebaro meliem kanadiešu vienkāršā cilvēka sapratšanu. Lai raksturotu, par ko rakstīdams, žurnāla redaktors Daisons Karters prasmīgi izmantojis ikvienu sīkāko iespēju, kas vien pavērusies, „salīdzinot" apstākļus še ar dzīvi Pad. savienībā un negātīvi izceļot ASV un Kanadas pašreizējo saimniecisko stāvokli. Biezām nepatiesības krāsām viņš mēģina rādīt inflāciju un saimniecisku recesiju še, pretstatā liekot „mieru" un „peļņas nodrošinājumu" Pad. savienībā, tā ka naivam lasītājam pēdējā tiešām var sākt likties kā vienīgā labklājības zeme.

„Northern Neighbors" izplatīta visās Toronto bibliotēkās, jāpieņem, arī pārējā Kanadā. Ko tam pretī var likt še patvērušos etnisko grupu simttūkstoši? Šobrīd, kad sarkanais mēris tiecas ieviesties pat skolās, daudzu skolotāju apzināti vai nepazināti atbalstīts, kad Kanadas komūnistu partija sāk dibināt komjaunatnes pulciņus, vairāk kā jebkad nepieciešams viegli lasāms, interesants aktuālu faktu krājums par sasniegumiem „ziemeļu kaimiņa" verdzinātajās zemēs salīdzinājumā ar pārējā brīvajā pasaulē. Šāds izdevums būtu arī izplatāms skolu un universitāšu bibliotēkās, jaunatnes organizācijās, draudzēs, fabrikās un iestādēs, — un sistēmatiski jāpapildina jauniem datiem. —ns

VISKONSINAS PAŠINICIĀTĪVAS GRUPAS 3. IEROSINĀTO VĀRDU SARAKSTS (DZĪVOJAMĀ ISTABA)

1) panel (ceiling, wall, etc.) — panelis, plate, plāksne (griestu, sienas u.t.t.)
2) outlet (electrical) — sienas kontakts
3) mobile (hanging) — mobilis, puzuris
4) tape recorder — magnetofons, skaņu lentes aparāts, lenšu atskaņotājs
   to record — ieskaņot (lentē)
   tape — lente
5) record player — gramofons, patafons, plašu atskaņotājs
6) stereo system — stereosistēma
   stereo player — stereoatskaņotājs
   amplifier — pastiprinātājs
   tuner — uztvērējs
7) headphones — austiņas
8) television set — televizors, televīzija, televīzijas aparāts

Madisonas latviešu valodas kopa

LATVIJA

29. N-RS. SESTDIENA, 1970. G. 18. APRĪLIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533. Vietējo ziņu redaktors Krišs Sidars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont.; tālr. 766-2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanādā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanādā un ASV — par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

(2. turpinājums)

Kādu dienu jaunietis krogū saņēma tēvabrāļa dēla māsai rakstītu vēstuli. Rakstītājam bija 16 gadu. Viņš rakstīja un zīmēja. Šoreiz vēstules malu rotāja roze, darināta Drezdenes porcelāna apgleznojumu stilā. Zieds zēnu pārsteidza, zieds zēnam iepatikās tik ļoti, ka viņš to mēģināja atdarināt, pārzīmēt. Tā tas sākās. „Un Dievs šķīra gaismu no tumsas... un tapa pirmā diena". Zēns meklēja veldzi aistētikā, mākslā, gluži kā viņa senči, dzimtnieki, kas neciešamajos, necilvēciskajos dzimtniecības apstākļos meklēja līdzsvaru, meklēja veldzi pašradīto „abstrakto", ģeometrisko rakstu daiļumā. Arī teju izpaudās jaunā Kugas latviskums.

Piecpadsmit gadu vecumā zēns atrada darbu Jesena porcelāna fabrikā (1893), kur kļuva par trauku kolorētāju, avansējot no rotājumu uzspiedēja par rotājumu apgleznotāju, gluži kā savā laikā Renuārs, kas šo pašu amatu bija sācis slavenajā „porcelāna pilsētā" Limožā, pat divi gadi jaunāks un, savu darbu veicot, bija iemīļojis smalko otas vilcienu un dzidrās, tīrās krāsas. Arī Jānim darbs porcelāna fabrikā nenāca par ļaunu. Trauku apgleznošanas nodaļas vadītājs Betchers — lai te godam pieminam viņa vārdu — iemīļojis čaklo latvju zēnu, viņam atļāva atstāt rūpnīcu pusstundu pirms darba beigām, pulksten sešos vakarā, lai tas vēl spētu aizskriet uz pusotras stundas attālās Rīgas amatniecības vakarskolas mācību sākumu.

Skolā viņš nokļuva ne diletanta, bet vērienīga mākslinieka ziņā. Tas bija 1863. gadā Rīgā dzimušais un Pēterpilī mākslas akadēmiju beigušais Bernhards Kristjānis Borcharts, veikls akvarelists un populārs illustrātors. Cīņa par izglītību un dvēseles un miesas saturēšanu kopā turpinājās: dienā ar otu, vakarā ar zīmuli. Pievienojās vēl mūsu izpratnē milzu attālumi, ko zēnam ik dienu bija jānonasko līdz mājām dzelzceļnieka-pārmijnieka mitekļī pie Aleksandra vārtu pārbrauktuves uz Vidzemes šosejas *) — Latvijas garākā lielceļa — kas vienā galā vērsās Brīvības gatvē, bet otrā veda pāri robežai uz Pleskavu un Pēterpili, un tālāk uz Teheranu vai Vladivostoku. Zēna patēvs, arī ikšķilnieks un goda vīrs, Rīgā bija dabūjis dzelzceļa pārmijnieka un sarga vietu. Vēlākais profesors jutās visai lepns, ka iekļuvis „šosejniekos" kopā ar Burkhardu Dzeni, kas bija dzimis pie šīs šosejas Juglas ezera tuvumā, un vēlāko Mākslas akadēmijas prorektoru Ziedoni Landavu. Tas bija tāpat kā lielās Persijas imperijas senie ārieši, kas pēc Babilonijas, Ēģiptes, Līdijas un Spartas sakāves bija lepni, ka varēja dzīvot tās ķēnišķās „šosejas" tuvumā, kas veda no Susas uz 2000 km attālajām Sardām, un pa kuru ķēniņa ziņneši auļoja „ātrāk par dzērvēm". Tālie ceļi ved uz lielāku brīvību, tālie ceļi ved uz lielāku cilvēcību.

Tā aizgūtnēm bija pagājuši 6 gadi un uzkrājušies 60 rubļu. XIX gadsimts bija ticis līdz savam pēdējam, Jānis — līdz savam pirmajam pilngadības gadam un mākslās līdz grieķu dievu ģipšu galvām. Ko nu darīt tālāk? Kurp? Kā? Skurbināja māksla, skurbināja maģiskie vārdi: Purvītis, Rozentāls, Zariņš... Vilināja, aicināja, mudināja. Pēdējās šaubas izgaisināja skaistā Purvīša un Rozentāla izstāde Rīgā. Jauneklis bija nolēmis doties uz Pēterpili, tāpat kā bija darījuši minētie latvju glezniecības meistari. Kad visi „par un pret" bija izsvērti, šaubas apklusinātas, tuvojās atvadīšanās stunda no labā, draudzīgā Betchera. Bet Betchers šoreiz nevis mudināja jaunekli izglītību turpināt, bet ieteica viņam palikt līdzšinējā darbā, piedāvājot viņam tais laikos gluži vai pasakainu algu — 150 rubļu mēnesī.

Katrs kārdinājums ir bīstams. Bīstams arī mantkāres kārdinājums. Ne velti apustulis Pāvils I vēstulē Timotejam rakstīja: „Kas grib bagāts kļūt, krīt kārdinājumā un valgā un daudzās bezprātīgās iegribās, kas gāž cilvēkus postā un pazušanā. Jo visu ļaunumu sakne ir mantkārība." (I, vi, 9—10).

Mantkārība! Mantkārības kārdinājums? Tā Jānis Kuga nekad nebija pazinis un nekad nepazīs. Tiesa, viņš vairāk par kuru katru tēvadēlu zināja naudas vērtību, jo zināja, cik sūri tā pelnāma, bet tālab nauda nebija viņa elks un pasakainais algas solījums nebija pat kārdinājums. Viņš negribēja kļūt bagāts, viņš gribēja kļūt mākslinieks, — mākslinieks, kas kalpo Atēnai, ne Molocham. Un tā, pasakaino algu noraidījis un no visiem saviem līdzšinējiem darba pienākumiem atraisījies, jauneklis sēdās vilcienā un devās uz Krievijas imperijas mētropoli Pēterburgu. Pretim nākotnes Dēklai, jaunai dzīvei, mākslai, uzvarai vai pametumam, būt vai nebūt.

Sūri uzkrātie krievu rublīši āši aizripoja. Barona Štiglica centrālā techniskās zīmēšanas skola viņu par skolnieku nevarēja uzņemt, jo viņam vēl nebija vidusskolas izglītības. Tā bija iegūstama vispirms. Bet jo augstāk slējās šķēršļi, jo neatlaidīgāk daugavietis Ņevas krastos turpināja cīņu, lai veiktu šķietami neveicamo. Pārtikdams no gadījuma darbiem, viņš sagatavojās vidusskolas pārbaudījumiem kadetu korpusā un, tos veicis, kļuva no beztiesiska brīvklausītāja par pilntiesīgu Štiglica mākslas skolas audzēkni. Centība, goda prāts un talants deva tālāko — skolas vadība viņu atbrīvoja no skolas maksas, piešķīra 15 rubļu stipendijas un bezmaksas pusdienas skolā.

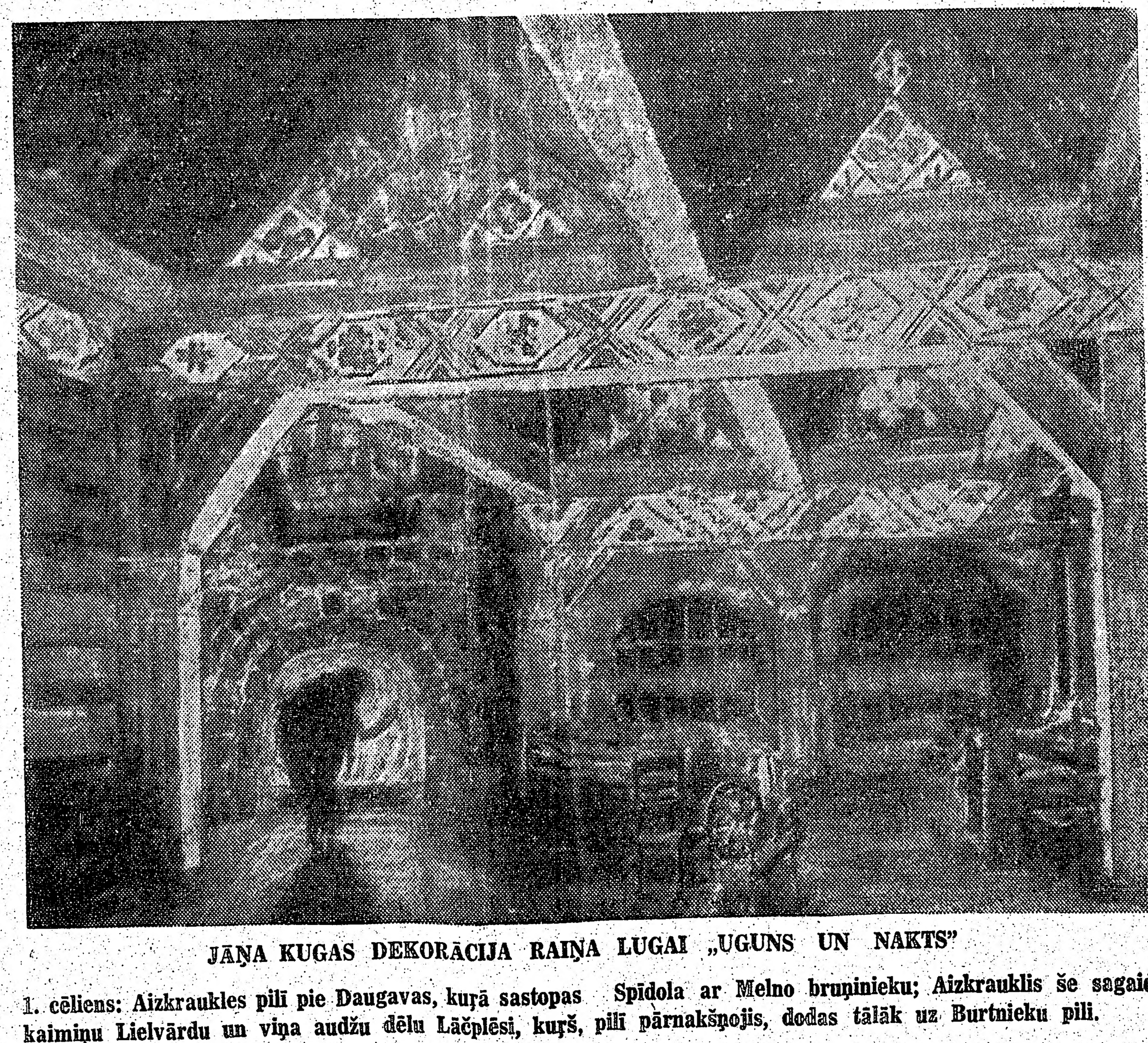

JĀŅA KUGAS DEKORĀCIJA RAIŅA LUGAI „UGUNS UN NAKTS"

1. cēliens: Aizkraukles pilī pie Daugavas, kurā sastopas Spīdola ar Melno bruņinieku; Aizkrauklis še sagaida kaimiņu Lielvārdu un viņa audžu dēlu Lāčplēsi, kurš, pilī pārnakšņojis, dodas tālāk uz Burtnieku pili.

Cecilijs Statijs (219—166), kuru atveda Romā kā kara gūstekni, rakstīja: Vivas ut possis quando nec quis ut velis. (Dzīvo kā vari, ja nevari dzīvot kā gribi.) Ar šo cīņu zaudējušo gudrību Jānis Kuga nekad nav samierinājies, jo zināja, ka savu gribu liktenim uzspiež tikai tas, kam lielāka varēšana. Un varēšana iegūstama ne ar untumainu brīnumu, bet ar neatlaidību un māku. Jau tad viņš zināja, ka tur, kur nav prasmes, nav un nevar būt mākslas.

PĒTERA PILSĒTĀ

> Gorod pyšnyj, gorod bednyj,
> Duch nevoļi, strojnyj vid,
> Svod nebes zeļeno-blednyj,
> Skuka, cholod i granit —
> (Aleksandrs Puškins)

> Pilsēta grezna, pilsēta nabaga,
> Nebrīvības gars, staltais paskats,
> Zaļgani bālais debesu jums,
> Garlaicība, aukstums un granīts.

Tā cariskās Krievijas galvaspilsētu Pēterpili izjuta lielākais krievu dzejnieks Puškins. Tādu pašu to droši vien sākumā izjuta arī jaunais mākslas skolnieks Jānis Kuga, izņemot aristokratisko dīkdieņa garlaicību. Tādas Kugam nebija un nevarēja būt. Jo te bija pārāk daudz ko darīt. Diennaktij nebija gana stundu, lai veiktu visu iecerēto, visu veicamo.

Pirms aplūkojam ko aplūkodami, mums vispirms jāiegriežas Vasaras dārzam tuvajā Sāļajā šķērsielā, kur mitinājās barona Štiglica centrālā techniskās zīmēšanas skola, ko Jānis Kuga bija izraudzījis par savu Alma Mater, savu svētību devēju — zinību māti.

ŠTIGLICA MĀKSLAS SKOLĀ

> Mēs mācāmies cildākas lietas no skolām nekā no dabas. (Cicerons)

Nekas gan laikam cilvēka mūžā neatstāj tik dziļas pēdas kā skola un skološanās. Tās ceļ vai gremdē. Viedā valodniecība mums atklāj, ka vārds skola atiet pāri latiņu un grieķu valodai uz indoeiropisko segh-satvert, turēt. Jo labāka skola, jo vairāk spējam „satvert", turēt un paturēt. Viena no tādām labām skolām bija Pēterpils barona Štiglica vārdā nosauktā „centrālā zīmēšanas skola", kurā Jānis Kuga guva savu augstāko profesionāla gleznotāja izglītību.

Skolas dibinātāja tēvs bija Krievijā iecelojis no Arelsenas (Vācijā) un ar viņa tautībai piemītīgo izmaņu kļuvis par ievērojamu baņķieri. Krievu valdība veco Ludvigu Štiglicu (1777—1842) par „valdībai izdarītajiem pakalpojumiem un centību tirdzniecības veicināšanā" bija iecēlusi Krievijas imperijas barona kārtā. Viņa dēls Aleksandrs, arī naudnieks, turpināja veiksmīgi tēva pasāktos veikalus un beigās testamentā novēlēja vienu miljonu rubļu Krievijas pirmās „techniskās zīmēšanas skolas" dibināšanai un uzturēšanai. Jaunā mācības iestāde, sākotnēji iecerēta kā lietiskās mākslas veicinātāja skola, kas sekmētu amatniecības un rūpniecības ražojumu mākslinieciskū izveidošanu, pievērsās ne tikai porcelāna glezniecībai, tekstiliju kompozicijai, kaldināšanai, bet arī teātra un stikla glezniecībai, ksilografijai, ādas mākslinieciskai apstrādāšanai un tēlniecībai. Skolu beigušajiem piešķīra vidusskolas zīmēšanas skolotāja tiesības.

1876. gadā uz papīra nodibinātā skola sāka darboties trīs gadus vēlāk. Skolai bija izcila bibliotēka, kurā bez grāmatām par mākslu varēja atrast arī jaunākos Rietumeiropas mākslas žurnālus. Štiglica skola nebija pakļauta stindzīgas, birokratiskas rutīnas pārvaldītajai izglītības ministrijai, bet daudz dzīvākai, elastīgākai, ar starptautisko rūpniecības attīstību saistītajai Finanču ministrijai, ar modernākām progresīvākām nosliecēm. Tas izskaidro, kāpēc Štiglica mākslas skola spēja attīstīties brīvākā, vieglākā un rosinošākā gaisotnē nekā ķeizariskā Mākslas akadēmija.

(Turpinājums sekos)

*) Par šosejām Latvijā sauca lielceļus, pēc franču vārda chaussée — ceļa uzbērums.

Latviešu nama Toronto dāmu komitejas rīkotās jaunatnes mūzikas pēcpusdienas dalībnieki un vadītāji: priekšā no kreisās — Velta Ezerniece, Richards Upenieks, Raimunds Šultmanis, Daina Brumele, Andris Zariņš, Pēteris Zariņš un Nora Būmane; otrā rindā sēž — Inese Černavska, klavierskolotāja M. Tūtere, komponists prof. T. Ķeniņš, sarīkojuma vadītāja E. Galdiņa, mūzikas skolotājs N. Zariņš, Benita Kalna, Māra Zibene un Silvija Šultmane; aizmugurē — Juris Ķeniņš, Arturs Jansons, Maija Baruša, Māra Konce, Andris Grants, Ārija Purva, Imants Barušs, Ingrīda Šķetre un Andris Černavskis. Foto: J. Ligers

Jauno mūziķu pēcpusdiena Toronto

Latviešu nama dāmu komiteja Toronto 5. aprīlī bija rīkojusi gadskārtējo jaunās un visjaunākās paaudzes mūzikas pēcpusdienu ar 27 dalībniekiem. Ar klavieru priekšnesumiem pirmajā daļā uzstājās Māra Konce, Benita Kalna, Pēteris Zariņš, Ārija Purva, Ingrida Šķetra, Andris Černavskis un Inese Černavska, vijoļu daļā Raimunds Šultmanis un Richards Upenieks ar duetu, bet Andris Zariņš un Richards Upenieks ar solo. Nora Būmane spēlēja arpu, bet ar klavierpavadījumiem piedalījās Silvija Šultmane un Inese Černavska.

Par mūziķiem var teikt to pašu, ko par miljonāriem: ne visi, kas krāj naudu, kļūst par miljonāriem; tāpat ne visi, kas spēlē vai dzied, izveidojas par mākslimiekiem. Nereti kā vieni, tā otri, katrs savā virzienā, paliek tikai „topošie", tāpat kā no olām, kuras noliek perēšanai, ne jau no katras izšķiļas cālis.

Pamatojoties uz pirmās daļas priekšnesumu kvalitāti, ir pieņemams, ka minētā šaubu varbūtība neattiecas ne uz vienu, jo cīņu mākslas virzienā visi uzsākuši labi. Ja vien viņi nezaudēs dūšu, tad gūs uzvaru un kļūs par māksliniekiem. Atzinību pelna visjaunākās paaudzes programmas izpildītāji 10 gadu vecumā vai arī mazliet jaunāki jeb vecāki. Tā brāļi Andris un Pēteris Zariņi, 11 un 12 gadu veci, vienam spēlējot vijoli, otram pavadot uz klavierēm, atskaņoja Vivaldi koncerta 1. daļu la-minorā viņu vecumam atbilstošā izpildījumā tik dūšīgi, ka Andris la-stīgas noskaņošanas dēļ spēli nepārtrauca, bet turpināja un pabeidza, saņemot kuplus aplausus.

Ārija Purva spēlēja Bēthovena „Variācijas" ar technisku progresu un labā ritmā. Andra un Ineses Černavsku spēlētā Haidna koncerta re-mažorā 3. daļa būtu bijusi vēl labāka, ja abi būtu apmainījušies vietām, pavadījumu spēlējot Andrim, bet pirmo vietu pie klavierēm rezervējot Inesei.

Gluka „Svētīto garu deju" uz arpas skaisti atskaņoja Nora Būmane. Uz arpas kā viena instrumenta temps būtu paticis drusku lēnāks, kaut parastais tieši tā ir spēlēts simfoniskajos koncertos.

Lai klausītājiem patiktu instrumentālais vai vokālais mūzikas priekšnesums, sākuma stadijas mūziķiem jāievēro 4 likumi: 1) pareizas notis (melodija), 2) noteikts temps, 3) pieņemama izteiksme un 4) attīstīts patīkams tonis un technika. Pirmo parasti, ar maz izņēmumiem, veic visi. Ja kļūmes gadās, tad visbiežāk vainojams uztraukums. Otrs resp. ritma likums jau ir grūtāks, jo nepieļauj grūtākas vietas spēlēt lēnāk un vieglākas ātrāk. Izteiksme pamatojas ne tikai uz labu pirmā un otra priekšnoteikuma ievērošanu, bet arī uz pārdzīvojuma iesaistīšanu, ievērojot daudzās zīmes kompozicijās, kuras tomēr dažreiz ir aizmirstas un nav ierakstītas. Tīrskanīga un patīkama toņa izdabūšana no balss, no stīgu vai pūšamiem instrumentiem, tāpat klavierēm, ir visgrūtākais uzdevums, un ar to cīnās pat tie, kuri jau saucas mākslinieki, visu mūžu. Tie iesākuši pielaist kļūdas mācīšanās pirmajos gados un turpina tās atkārtot. No balss vai instrumenta nekad nedrīkst „spiest ārā" stiprāku skaņu nekā normāli „ir iekšā". Piemēram, kaķim ir diezgan melodiska balss, ja tas to lieto normāli, bet, ja tam uzmin uz astes, tad nobīstas abi — kā uzminējs resp. klausītājs, tā ķērcējs, un rezultātā patikšanas nav nekādas ne vienam, ne otram, jo izspiesta pārāk stipra skaņa. Tai radās blakus pieskaņas, un skaņa vairs nebija melodiska, bet gan asa un ķērcoša.

Teiktais, kaut katram ievērojams, tomēr nav attiecināms uz kādu gadījumu še apskatāmajā jaunatnes mūzikas pēcpusdienā, kuras otrā daļā ar klavierataskaņojumiem uzstājās Vera Ezerniece, Daina Brumele, Inese Černavska, Māra Zibene un Andris Grants; Arturs Jansons spēlēja vijoli un Juris Ķeniņš čello, bet klavierpavadījumus Inese Černavska, Maija Baruša un — kur gadījies, kur ne! — arī prof. T. Ķeniņš.

Dirigents, komponists un ērģelnieks ar izcili labu balsi kā solodziedātājs Jānis Barušs var būt lepns uz savu tagad augumā lielo dēlu, kam liela arī dūša, tikai varēšana pagaidām vēl par mazu, lai uzstātos ar operu ārijām. Taču droši var teikt, ka pēc gada vai diviem Imants Barušs to noteikti spēs.

(Nobeigums 4. lpp.)

Arnolds Apse

Kad veļi nāk ciemos

VALENTĪNS PELĒCIS „MALENIESA PASAULE" OTRĀ GRĀMATA, ILUSTRĒJIS ALFRĒDS JAUNZEMS, IZDEVIS APGĀDS TILTS 1969. GADĀ

Apskatāmā ir pirmās tā pašā nosaukuma grāmatas (Tilts, 1967. g.) turpinājums. Pirmajā attēloto notikumu laikā autors ir vēl bērns, bet otrās grāmatas notikumu laikā — skolnieks, jauneklis un beidzot nobriedis vīrs. Diezgan daudzi pirmajā grāmatā attēlotie vai arī tikai pieminētie cilvēki vēlāk ir jau miruši. Ir izaugusi jauna paaudze. Otrās grāmatas notikumi risinās Latvijas brīvības gados, pirmajā krievu okupācijas gadā un otra pasaules kara laikā. Esmu pārliecināts, ka nevienu notikumu un nevienu cilvēku Valentīns Pelēcis nav izdomājis. Grāmatas ievadā „Neesmes ciemos" viņš saka: „Ir tikai manu atmiņu atspulgs, kas saredz vēl viņu tīrumus, mājas, sejas un visus priekus un bēdas." (10 lp.) Tātad — grāmata, tāpat kā pirmā, ir izteikti autobiografiska. Tā ir atsevišķos stāstījumos rakstīts liels stāsts ne vien par autoru pašu, bet arī par daudzu citu laika cilvēku dzīvi un notikumiem — gan dziļi traģiskiem, gan komiskiem, arī tik pikantiem, ka daudzās vietās lasītājs nespēj atturēties no smiekliem.

Pirmā novelē „Pašbraucējs" ir stāsts par divu vīru braucienu uz Rīgu, lai pirktu „dampi" — labības kūleju. Arī Valentīns, tolaik vēl skolnieks, drīkst braukt līdz, un viņam Rīgā, radinieces dzīvoklī, iznāk negals ar labierīcībām: „Ēj, es nezinu, kā ūdeni aptu-rēt!" — „Savu vai?" — „Nē, to tai ķemerkā!" (14. lp.) Arī ar nopirkto „dampi" ir negals, un to vēlāk pārdod.

Novelē „Stepans Ņikitins" Pelēcis stāsta par kādā atamana Balahoviča virsnieku, kurš pēc sarkanarmijas uzvaras atbēdzis uz Latviju un kļuvis par laukstrādnieku: „Pāris mēnešos iemācījās labāk latviski runāt nekā dažs Kacenu krievs visā mūžā, bet viņam nelaime bija patīkamā dzimtene. Toreiz gan mēs neviens to nesapratām…" (22).

Novelē „Pamatskolas jūgs" autors atjautīgi stāsta par savām gaitām Alūksnes pamatskolā. Šajā skolā laiku latviešu valodas skolotājs bija dzejnieks Viktors Eglītis, romānista Anšlava Eglīša tēvs, bet zīmēšanas skolotājs — Jēkabs Kazaks. Pelēča laikā tur „slavenākais" skolotājs bijis matemātikas grāmatu autors Mārtiņš Kurzēns — neiecietīgs un ar asu mēli: „Nu, kā tad! Vakar vakarā aizgāji gulēt un meloji, ka visu izmācījies, šorīt nu stāvi pie tāfeles kā žīds pie Jeruzālemes raudu mūra." (37)

Novelē „Brāļa nāve" Pelēcis stāsta par sava brāļa Antona — ar dzejnieka talantu apdāvināta ģimnazista — pāragro aiziešanu aizsaulē. „Tāpat kā vecteva, brāļa pēkšņā aiziešana man neatvairāmi lika domāt par kādiem baismīgiem nolikumiem, kuriem ikviena dzīvība pakļauta. Arvien vairāk man bija jāšaubās: vai te ar lūgšanām un vaimanām var ko novērst vai palīdzināt?" (45). Pieminēts arī vēlāk bojā gājušais dzejnieks Pēteris Ķikuts. Arī viņš tolaik apmeklējis Alūksnes ģimnaziju.

Piektajā novelē „Kā es dzert iemācījos" visai interesanti stāstīts par mācības gadiem Apes lauksaimniecības skolā. Ne tik daudz par skolu un mācībām, vairāk par „kortelīti" un meitenēm. Autors labi atceras arī kādu trīsdesmitgadīgu neprecējušos skolotāju: „Bieži viņa vakaros mēdza sēdēt kopējā ēdamistabā, sacēlusi savas apaļīgās kājas uz blakus krēsla, it kā nevainīgi lasot kādu grāmatu. Kas gan mēs būtu par puišiem, ja neredzētu, to, kas jāredz?" (53, 54).

Novele „Sila Gorbani" ir meistardarbs. Attēlota sīkstas un darbīgas jaunsaimnieku dzimtas cīņa ar mežu un celmiem. Kad cīņa beigusies ar uzvaru, brālis Aleksis — „oficiālais" īpašnieks — jaunsaimniecību pārdod. Kaimiņš Pelēcis aicina otru brāli Otti uz savām mājām par puisi, bet viņš atbild: „Cieršņi ir par tivi Silīm, sābrit. Es īsu tuoli, tuoli prūm." (68). Grūtajos cīņas gados Ottis ir Silus tā iemīlojis, ka nespēj palikt tuvumā un redzēt tur saimniekojam svešus ļaudis.

„Daumanti" ir stāsts par gausu vīru, kurš mūžu nodzīvojis savā pirmajā jaunsaimnieka būdiņā, bet arvien sapņojis un runājis par modernas dzīvojamās mājas celšanu — pēc kāda tur Fobsa plāna. „Vēlāk pieaugušam atskārtu, ka viņš ir vairāk līdumnieka — jaunsaimnieka dzīves sapņotājs, ne lauzējs." (72).

„Sausipi" ir stāsts par jaunsaimnieka dēlu Imantu. 15 gadu vecumā pēc tēva nāves viņš sāk izmisuma pilnu cīņu ar celmiem un nabadzību, kamēr izveido priekšzīmīgu saimniecību. 1943. gadā Imants aiziet karā — uz neatgriešanos. Atvadīdamies viņš saka: „Tu, Valentīn, nezini, kā ir bērnam, ar postu kaujoties, sākt dzīvi mežā, bet ja šī dzīve ir noturēta, ja esi bijis stiprāks par celmiem un akmeņiem, par savām šaubām un piekusumu, tad nav viegli no savām bēdām aiziet." (85).

Novelē „Lai zibeņo un rūc…"

(Nobeigums 6. lpp.)

Biruta Senkēviča

SAULE

Saule aiz sila,
Pie apvāršņa zila
Iededzas jaunītī kvēlainās krāsās;
Pārskrien zemei vieglāki vēji,
Atviz smaidi gaiši un spēji
Cilvēku sejās kā pērļainas lāsas.

Zelta bultas
No miega gultas
Dziļi stingo ledu lauž.

Pavasaris!
Iesmejas zaķītis īsi
Un ņipri upmalā kārklu grauž.

Jā, pavasaris!
To vēstī saules stars,
Kas mīlāk un zvīļāk
Zemi glauž,
Kaut tā vēl smagnējā
Gurumā snauž . . .

Goppera fonda šāgada balvas

Kā jau rakstā par DV apvienības Ņujorkā 20. gadasvētkiem īsumā informēts, Ģenerāļa Goppera fonda balvas, katra 500 dol. apmērā, šogad piešķirtas rakstniecei Dzidrai Zeberiņai, komponistam Bruno Skultem un gleznotājam Evaldam Dajevskim. Vadoties no atsevišķo vērtēšanas komisiju atzinumiem, šie apbalvojumi piešķirti komūnistu noslepkavotā Latvijas skautu priekšnieka ģen. K. Goppera 94. dzimšanas dienā, 2. aprīlī, apbalvojumu izšķiršanas sēdē Ņujorkā. Vērtēšanas komisijā šogad darbojās: literātūrā — Baiba Bičole un Jānis Krēsliņš, mūzikā — Jānis Kalniņš un Haralds Berino, bet tēlotājmākslā — Hugo Vītols un Voldemars Avens. No fonda valdes puses visās vērtēšanas komisijās piedalījās V. Hazners, U. Bluķis un J. Padegs.

Literātūras balva Dzidrai Zeberiņai piešķirta par grāmatu „Kad es maza biju" ar motīvējumu, ka „tā dzīvi uzrakstīta, stāstījums saistošs un sevišķi meitenēm intriģējošs. Grāmata iepazīstina ar dzīvi Latvijas brīvvalstī un apraksta dzīvi Latvijas pilsētās un laukos."

Mūzikas balva Bruno Skultem piešķirta par baletu „Koklētājs un velns", atzīstot, ka ar šo veikumu kokļu mūzikai dots plašāks darbs, kura uzdevumā iespējams iesaistīt daudz jauniešu, kas jau sekmīgi darīts līdzšinējās izrādēs. Motīvācijā teikts, ka tas ir „interesants un inspirējošs darbs gan jaunatnei, gan arī tiem pieaugušajiem, kuri vēl jūtas jauni. Kompozicija ir vērtīgs ieguvums mūsu mūzikas literātūrā."

Tēlotājmākslas balva Evaldam Dajevskim piešķirta par viņa dekorācijām un kostīmu metiem „Koklētājam un velnam", kuri ir krāšņi izdomā un piemēroti uzveduma fantastiskajai videi. Motīvācijā atzīts, ka „to reālizācija autora izpildījumā un vadībā, iesaistot šai darbā daudz jaunatnes, devusi trimdas uzvedumiem vēl neredzēti krāšņu ietērpu".

Atzinības rakstus par 1969. gadu fonds piešķīris Birutai Senkēvičai par grāmatu „Jāņi — vasaras saulgrieži", Verai Rulliņai par grāmatu „Soli pa solim" (rotaļas, danči un dejas), nolemjot iegādāties šo grāmatu 50 eksemplāru izdalīšanai jaunatnes darba vajadzībām nometnēs, kursos un citur, komponistam E. Šēnfeldam par darbu „22 tautas dziesmas klavierēm" un gleznotājam A. Vinkleram par dekorāciju maketiem A. Brigaderes lugai „Maija un Paija".

Piezīmējams, ka Goppera fonda valdes priekšsēdis pašreiz ir latviešu skautu priekšnieks F. Sīpols, ģen. Goppera piederīgo pārstāvis V. Hazners, kasieris B. Budkēvičs, sekretārs Arv. Lūsis, balvu lietu kārtotājs U. Bluķis un valdes loceklis J. Padegs, bet fonda pārstāvji ārpus ASV — J. Treimanis Kanadā, A. Ķiploks Austrālijā, I. Kažociņš Anglijā un J. Sudrabiņš Vācijā.

MISEKĻA LABOJUMS

Austras Balodes dzejolī „Gaidītā diena" mūsu laikraksta 4. aprīļa numurā, kā aizrāda autore, ieviesies technisks miseklis: dzejoļa trešā panta otra rinda iespiesta kā trešā, bet trešā kā otra. Tāpat otra panta pēdējā rindā „tā" vietā jābūt „tas". Redakcija lūdz autori un lasītājus šo kļūmi atvainot.

Pēteris Aigars

NEMIRSTĪGAIS NEMIERS

ROMĀNA „ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ" II DAĻA

(77. turpinājums)

Česlavam pārskrēja šermuļi pār muguru, bet viņš saglabāja aukstasinību. Viņš zināja, ka visus tos, kuri cenšas meklēt Katinas nozieguma īstos dalībniekus, uzlūko par miera nodevējiem, par tautu sadarbības traucētājiem, par pusārprātīgiem taisnības meklētājiem, taisnības, kura nebija vajadzīga ne Rietumos, ne Austrumos. Bet viņa liktenis bija saistīts ar Katinu, jo neviens nevar izdzēst no atmiņas vecākiem nodarīto pārestību. Viņš bija apbruņojies ar lielu pacietību, viņš pagaidām klusēja, bet netaisnība kādreiz pati sāk brēkt pret debesīm. Un kas notiks tad?… Kas notiks, kad atraks vēl neatrastos masu kapus?

Uz lieveņa bija iznākusi pretim Kvjatkovska kundze. Viņa bija pietvīkusi, virtuvē gatavodama vistu paprikas mērcē. Viņai līdzās stāvēja suns un priecīgi kustināja asti.

Česlavs atmodās no Katīnas meža murgiem. Viņš atkal ieraudzīja rožu apstādījumus, kurus tina mijkrēšļa zilgums. Viņš juta atkal jasmīnu smaržu, bet viņa sāpes nenojauta neviens, ne sieva, ne sievas vecāki, ne kvēlās rozes, ne vakara mākoņi, kuri dega virs jūras. Viņš zināja, ka šīs sāpes pieder tikai viņam kā neatņemams mantojums.

Ēdamistabā radio atskaņoja Šopēna valšus. Klusinātā gaisma krita uz šķīvjiem ar zelta apmalām. Sudraba bļodā kūpēja aicinošā ēsma, bet Česlavs netika vaļā no Katinas. Viņš gan bija atmodies no bargā sapņa, viņš lūkojās savā sievā, kuras sejā bija iegūlušās skumjas, viņš raudzījās pašapmierinātajā sievas tēvā un laipnajā sievas mātē, bet tālu aizmugurē palika murgs. Sieva viņam uzlika uz šķīvja vistu ar piedevām, sievas tēvs iepildīja glāzēs sarkano burgundieti, kurš kairināja tīksmi. Pans Kvjatkovskis centās uzturēt labu omu. Viņš, paceldams glāzi, teica:

„Uz jūsu pirmo neizdošanos."

„No neveiksmēm cilvēki mācās,'' piebalsoja Vandas māte.

„Es nezinu māt, raudāt vai dzert vīnu,'' Vanda uzsmaidīja Česlavam un vecākiem. Glāze viņas rokā drebēja. „Česlavs neatzīst asaras."

„Tādā gadījumā dzert vīnu — teica mans paziņa, vecs ārsts Varšavā, kad bija cauru nakti pavadījis karšu klubā un zaudējis pusi muižas. Ko tu, Česlav, saki par šo joku?", Kvjatkovskis iztukšoja glāzi.

„Par pazaudēto muižu?" Česlavs vaicāja un sarauca pieri. Domas bija citur.

„Kaut vai par muižu…'' atbildēja pans Kvjatkovskis, slaukot lūpas.

„Man muižas nekad nav bijis, un es nezinu, kā ir, kad tā nospēlēta uz kartīm. Tai vajaga būt velnišķīgi līksmai sajūtai, ja cilvēks nav pieķēries mantām, kuras maitā rūsa un kodes. Citādi dažs labs to nepārdzīvotu," atbildēja Česlavs, kuram šī saruna derdzās.

„Pārdzīvošana vai nepārdzīvošana ir gaumes un rakstura lieta. Cits slauka acis par peli, kura ieskrējusi lamatās, citam nesāp pat tuvāko cilvēku nelaime. Vismaz to neizrāda. Vislabākais ir neizrādīt jūtas. Līdzjūtība nav dārga dāvana, ja kāds to mums piedāvā… Varbūt vēl ieliet vīnu?"

Kvjatkovskis, nenogaidījis atbildi, piepildīja par jaunu glāzes. Česlavs savu bija iztukšojis tikai līdz pusei. Viņam pat vīns atgādināja Katinas meža indīgo dvašu. Murgs nāca līdz.

„Tev, Česlav, nav laba oma?" jautāja Vanda, kad vīrs kavējās iztukšot arī otru glāzi. „Pats teici, ka mēs sentimentāli nedrīkstam būt."

„Oma," viņš cieši paraudzījās sievā. „Sentimentālitāte. Tas viss ir tikai sīkas galvas sāpītes. Pats galvenais ir un paliek dzimtā zeme. Kopš pasaule pastāv, neviens nav varējis atrast jaunu dzimteni. Arī mēs to nevaram, bet vecā mūs atstumj, mēs nevaram pārkāpt pār tās slieksni. Man negremž, ka Varšava mums neizsniedz vīzu, bet sāpina apziņa, ka poļu tautai laupīta iespēja runāt pašai savā balsī. Tā nav Polijas balss, ko runā Varšava, tās nav poļu lietas, kuras rūp Gomulkas režīmam. Viņš esot liberāls…" Česlavs mazliet atņēma elpu. „Katrs vilks ir liberāls, kamēr nav izsalcis. Bet, tiklīdz tas jūt izsalkumu, tā visa cilvēcība ir vējā. Pildīsies cietumi, aizliegs brīvdomīgos un garīdzniekus… Kad poļu tauta un visas citas tautas nāks pie atziņas, ka neviena patiesība un nekādi mērķi neattaisno tautu verdzināšanu, cilvēku mocīšanu un nogalināšanu?" iesaucās Česlavs Dombrovskis.

Pans Kvjatkovskis raudzījās znotā piemiegtām, miglainām acīm. Vīnam šķita pielietas vērmeles. Viņam nepatika šāda valoda.

Arī Vanda nodūra galvu. Viņa nezināja, ko atbildēt, tikai viņas māte, dziļi ievilkusi elpu, smagi nopūtās, tad instinktīvi pārmeta krustu.

Radio spēlēja Šopēnu. Uz mīkstā meļā paklāja pelēkais suns, gaidot, kamēr saimnieki vakariņo, laizījās un ar pakaļkāju kasīja kaklu. Pie sienas iekūkojās no Bavārijas atvestais pulkstenis. Cilvēki pie ēdamgalda klusēja, katrs aizņemts ar savu domu, bet dārzā ziedēja rozes un smaržoja jasmīni.

16.

SALAUZTAIS NOSLĒPUMS

Pagāja dienas, nedēļas un mēneši, bet Indriķis Liepaskalns nerādījās. Likās, ka viņš, atstādams Imantu un Baibu neziņā, vēlējās padarīt tos pakļāvīgākus. Tās bija Imanta iedomas. Viņš vēlējās atminēt neatminamo, ja arī ne sevis, tad tēva labad. Nesaprotamām parādībām cilvēki palaikam meklē kādu izskaidrojumu tāpat kā savām kaitēm, kaut, minēdami un meklēdami paši savus attaisnojumus, stieg arvien dziļāk nezināšanas dūksnājā. Bet dienas steidzās.

Bija silta rāma septembra pievakare, kad ozoliem un skābardēm kaut kur pazarēs saskatāmas jau pirmās rudās lapas. Imants ar Baibu pirms saules rieta izgāja Ričmondas parkā, lai atraisītos no aizgājušās vasaras sloga, vismaz uz dažām stundām. Rietumos kvēloja mākoņi, glabādami dienas atspīdumu, bet no visām malām tuvojās mijkrēslis, maigs un mierinošs kā samts. Apvārsnis kļuva it kā šaurāks un cilvēki tuvāki cits citam, zemei un debesīm.

Baiba pieķērās Imanta elkonim, un viņu lēnais soļu raksts apklusa rasas pilnajā zālājā, kas atgādināja milzīgu paklāju.

„Baiba," teica Imants, „es nevaru un nevaru aizmirst tēva vārdus: Raugoties saulrietā mākoņos pāri Daugavai, dzirdu, kā sasaucas visi tie, kas zuduši mums. Lapu čuksti zem soļiem pārvēršas par cilvēku nopūtām, un Daugavas viļņu šļakatas atgādina vaimanas, mirēju elsas. Es nevaru nekur izbēgt no šīm balsīm. Un es arī nevaru vairs tāpat kā tēvs atrast atbildi: kā tas varēja notikt? Liekas, ne vien es, bet visi dzīvi palikušie nepārtraukti vaicā sev un citiem: kādēļ gribējām peldēt pa straumi, labi zinādami, ka pa straumi peld tikai nolauzti koki, sagrauti tilti un skaidas? Lielu tautu žēlastība ir rada karātavu cilpai… Vai neviens to agrāk nebija noģiedis? Izkliesti pa visiem pasaules vējiem, mēs vēl tagad ar skubu pūlāmies apgūt citu tautu netikumus, it kā pašiem to nebūtu gana. Kur vien raugos, ir tikai salas, kuras grauž nikni viļņi, raujot dzelmē pēdējos ozolus. Kur palikusi cietzeme? To vaicā tēvs, un tas jāvaicā man, kamēr vien dzīvošu…"

Baiba palūkojās vīram acīs. Viņai kļuva baigi no šiem neatminamiem jautājumiem. Satikšanās ar tēvu Imantā bija uzplēsusi tik dziļas brūces, ka, liekas, neviens tās nespēja vairs dziedēt. Viņa mierināja vīru, kā spēdama, bet pašai trūka spēka, trūka padoma.

„Mīļais, ir jautājumi, uz kuriem atbildēs tikai laiks,'' Baiba nedroši ieminējās.

„Laiks… laika straume visus aiznesīs. Bet kamēr vēl elpojam, ir jāzina, kam elpojam! Ko darīt ar tiem, kurus vēl laiks un nāve nav apžēlojusi, kuri vēl nīst un pulgo un pārdod savu brāli? Laiva ir tikai viena, kurā irties uz nākotni, bet — kā lai sasēžas vienā laivā farizēji, muitnieki un tādi, kuri savu sirdsapziņu pārdevuši par trīsdesmit sudraba gabaliem? Kas spēj nomazgāt asinīm aptraipītas rokas?"

(Turpinājums sekos)

Jauno mūziķu pēcpusdiena Toronto

(Pārnesums no 3. lpp.)

Programmas otra daļā no 11 dalībniekiem bija tikai tie, kuŗus varēja atzīt, kā saka, par „sarīkojuma naglām": prof. T. Ķeniņš „vienā mākslas galā" un I. Baruss otrā. Kuŗš kuŗā galā — to lai spriež tie, kuŗi jaunatnes koncertu noklausījās. Japriecājas, ka latvieši jau piedzimst kā operdziedātāji; ja nu vēl kādas 10 stundas pamācās balss nostādīšanu, tad koŗos vairs nav jādzied, bet var „raut vaļā" operu ārijas „pats uz savu roku". Mazāk apdavinātām tautām, piemēram angļiem, jāmācās balss izveidošana 10 gadu pa 100 stundām katrā, un arī tad vēl jādzied koŗos, tikai palaikam tiekot pie solo. Turpretim latviešiem jau pēc pirmās stundas ir solists, tādēļ kopā ar diletantiem būt korī snieguma klase vairs neatļauj, kaut tieši koris būtu īstā vieta, kur balsi pēc saņemtajiem norādījumiem tālāk veidot. Tā par savām spējām pārliecināts stalts jauneklis smagnējā gaitā kāpa uz paaugstinājuma un nodziedāja Ļenska āriju no Čaikovska operas „Jevgenijs Oņegins" vēl spēcīgākā balsī nekā cilvēkam Dievs to devis, gan, protams, ar visām neakceptējamām pieskaņām. Viens tomēr jāatzīst: dikcija bija tik skaidra, ka pat dziedāšanas profesionāļiem to būtu derējis dzirdēt un pamācīties.

Ievērības cienīgs katrā ziņā bija Bēthovena „Sonāta op. 102, Nr. 2, I daļas" atskaņojums, kuŗu izpildīja čellinieks Juris Ķeniņš, klavieŗpavadījumu spēlējot prof. T. Ķeniņam. Sagatavojos ar abām ausīm klausīties čellu. Jau pirmajās 10 taktīs ar augsti kvalificētu un techniski izsmalcinātu piesitienu seniors vienu ausi „aizrāva pie sevis". Tālākajā kopspēlē profesors iesila, klavieŗu skaņas kļuva vilinoši stipras, spēcīgākas par labi spēlētā čella bezmetalliskās pieskaņas vijīgajām skaņām, un tas tūlīt „aizrāva arī otru ausi", tā ka radās jautājums, kuŗš kuŗu īsti pavada. Taču teiktais nemazina patiesību, ka tēva un dēla priekšnesums bija izcils.

Tehnisku kvalifikāciju, ar vienmērīgu piesitienu izvilinot skaistu toni no klavierēm, apliecināja Inese Čērnavska, kas atskaņoja Rachmaņinova „Prelūdi sol-minorā" un Hansona „Deju". Andris Grants spēlēja Mendelsona koncerta sol-minora 1. daļu. Viņa klavieŗpiesitiens varēja būt drusku līdzenāks un vieglāks, lai izvairītos no stīgu metalliskās blakus pieskaņas. Taču visumā viņa priekšnesums bija labs. Māra Zibene Kačaturjāna „Tokatu" spēlēja ar izcilu techniku, ar izlīdzinātu vienmērīgu un izjustu piesitienu no klavierēm, izvilinot patīkamas, kaut arī dažreiz stiprakas, taču ne pārāk spēcīgas skaņas, tā ka bija prieks sniegumu klausīties.

Kā pēdējo Bēthovena „Trio dominorā" 1. daļu atskaņoja vijolnieks Arturs Jansons, čellinieks Juris Ķeniņš un pianiste Inese Čērnavska. Viņu devums būtu bijis vēl labāks, ja vijolnieks nebūtu drusku pārcenties izdabūt no instrumenta stiprākas skaņas nekā mazā apmēra vijole iespēj dot. Sevišķi e-stīga bieži iepaudējās kā vaidos, it kā tai kāds būtu uzminis vai lociņu par daudz uzžmiedzis. Bieži mākslinieki domā, ka tas viņiem atļauts, bet aizmirst, ka arī klausītājiem kaut kas atļauts, proti — patikt vai nepatikt. Nav šaubu, vijoles kā vadošā instrumenta lomu šai trio kopspēlē vajadzēja izcelt, bet gan tikai ar spēku, ne pārspēku. Tur, kur nekontrolēts spēks ņem virsroku, māksla beidz eksistēt. Protams, tikai no tā var daudz prasīt, kam ir daudz ko dot, kā šai gadījumā no Artura Jansona vijoles mākslā. Kopvērtējumā koncerta nobeigums tomēr bija lielisks.

Atzinība pienākas visiem jaunajiem mūziķiem, arī tiem, pie kuŗu snieguma atsevišķi neesmu pakavējies. Var tikai novēlēt turpināt darbu un sekmīgi kāpt arvien augstāk mūzikas mākslas kalnā.

Adolfs Grigals

Pirmatskaņojums latviešu valodā

Kad pirms 18 gadiem dziedāt sāka Toronto latviešu ev.-lut. Sv. Andreja draudzes koris, jaunais diriģents Tālivaldis Ķeniņš katrā koncertā centās atskaņot kādu latviešu komponista garīgās mūzikas jaundarbu. Pirmajā koncertā koŗa sastāvā bija tikai 38 dziedātāji, bet jau tad tas iedrošinājās uzņemt programmā Mocarta „Rekviēma" atsevišķas daļas, un koris diriģentu arī nepievīla. Tas bija 1952. gadā.

Diriģents Arvīds Purvs kori no komponista T. Ķeniņa pārņēma 1958. gadā. Tad koris jau bija rutinēta vienība, kuŗa ar sajūsmu mācījās vienu jaundarbu pēc otra. Koŗa sastāvs skaitliski nostabilizējās un arvien bija nedaudz pāri 60. Koŗa priekšnieka amatā nepārtraukti darbojies Jānis Petzalis.

Koŗa sniegto jaundarbu sarakstā varam atrast T. Ķeniņa „Kurzemes kareivim", „Pravietis Daniels" un „Dzejneka dzīve un darbs". Šiem liela stila darbiem vēlāk pievienojās J. Norviļa Latvju kantāte", Jāņa Mediņa „Dievgalda liturģija", A. Purva „Psalmu kantāte" un daudzas a capella dziesmas. Pēdējos gados koncerti kļuvuši krāsaināki ar simfoniskā orķestra pieaicināšanu. Koncertos piedalījušies arī daudzi solisti. Līdzšinējie koncerti, kuŗus daudzi garīgās mūzikas cienītāji arvien nepacietīgi gaidījuši, pierādījuši, ka Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts ir ievērojams notikums latviešu garīgās mūzikas dzīvē.

Šāgada koncertā 18. aprīlī plkst. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā programmas „nagla" būs ievērojamā latviešu komponista un diriģenta Jāņa Kalniņa „Svētlaimības simfonija" korim un simfoniskajam orķestrim. Šis darbs pirmo reizi atskaņots angļu valodā Frederiktonā, bet bez simfoniskā orķestra. Tagad tam latviešu tekstu iekārtojis diriģents Arvīds Purvs, to ņemot no Kristus kalna svērunas, Mateja evaņģēlija. „Svētlaimības simfoniju" ievada basa solo, kuŗu aicināts dziedāt daudzsološais latviešu jaunās audzes dziedonis Alfreds Spricenieks. Simfoniskais orķestris spēlēs 34 mūziķu sastāvā. „Svētlaimības simfonija" ir ļoti melodiska, bet prasa no dziedātājiem mūzikālitāti un sevišķu precizitāti ritmā. Jauktā koŗa dziedājumi mainās ar atsevišķo balsu solodziedājumiem, dziestošiem piano seko asi kontrasti — forte dziedājumi. Katrā ziņā šī darba iestudēšana ir pa spēkam tikai rūdītai vienībai, kuŗa var ziedot arī daudz laika mēģinājumiem. Taču Sv. Andreja draudzes koris sava diriģenta Arvīda Purva vadībā jau daudzkārt savas spējas apliecinājis.

Koncertā, kuŗa programmā būs arī Emīla Dārziņa, Andreja Jurjāna, Arvīda Purva un citu darbi, paredzējis ierasties arī komponists Jānis Kalniņš, lai ne tikai dzirdētu savas „Svētlaimīgo simfonijas" pirmatskaņojumu latviešu valodā, bet pirmo reizi savu plašo skaņdarbu arī noklausītos ar simfoniskā orķestra piedalīšanos.

Ērģeles spēlēs apdāvinātā un jau atzīstamus panākumus guvušā jaunās paaudzes ērģelniece Anita Grigale - Rundāne, kuŗa beigusi konservātoriju ar zelta medaļu un nule izpelnījusies jaunu savu spēju atzinumu: Kanadas mākslas padome viņai piešķīrusi 3500 dol. mākslinieciskо spēju tālākai izkopšanai Parīzē, maksājot arī lidojuma izdevumus uz Eiropu un atpakaļ. Apsveicot jauno mākslinieci ar šo atzinības apliecinājumu, Anita Grigale - Rundāne paskaidroja, ka domā izlidot uz Franciju šāgada septembrī un tur uzturēties apmēram vienu gadu.

Žanis Zentiņš

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
Latvian (Toronto) Credit Union Ltd.
491 College St., Toronto 174, Ont.
Telef. 924-2775
maksā
6% PAR NOGULDĪJUMIEM
7—7½ PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00
Birojs atvērts darbdienās no pl. **12 — 8 vakarā, sestdienās no pl. 9—1 p.p.**

Nule vienu nedēļu Toronto atkal uzturējās režisors Osvalds Uršteins, pārbaudot līdz šim sava palīga Hugo Miķelsona vadībā veikto darbu un turpinot lugas „Pūt, vējiņi" iestudēšanu Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku izrādēm. Uzņēmumā Ausma Sauemagi, kuŗa pārzina izrādes frizūras un matu sakārtojumus, iepazīstina režisoru O. Uršteinu ar savu līdzšinējo veikumu. Foto: J. Liģers

Tagad „no Jelgavas uz Ķemeriem"

Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku jaunatnes komitejas „Nākotne 70" sēdi, kuŗā piedalījās 22 dalībnieki, 5. aprīlī atklāja un vadīja priekšsēdis Dr. V. Gulēns, bet protokolēja R. Āpše. Priekšsēdis ziņoja, ka dziesmu svētku rīcības komiteja piedāvājusi daļu vadītājiem, kuŗi kārto jaunatnes programmu, brīvbiļetes trīs sarīkojumiem — uz dziesmu svētku atklāšanu un ieskaņu, kuŗa notiks 27. jūnijā Royal York viesnīcā, un diviem citiem sarīkojumiem pēc pašu izvēles.

Ar Sidrabenes pārvaldes priekšnieku P. Plīsi panākta vienošanās, ka no šo Toronto Sv. Andreja draudzes lauku īpašumā rīkoto Līgo svētku atlikuma, tāpat no kopīgi ar Sidrabenes pārvaldi rīkotā vakara 27. jūnijā divas trešdaļas paturēs Sidrabenes pārvalde, sedzot visus tiešos izdevumus, bet trešdaļu saņems „Nākotne 70". Uz svētku vietu no Toronto būs noorganizēti braucieni ar autobusiem, kuŗi aties no informācijas centra Royal York viesnīcā. Ieejas maksa Līgo svētkos 2,50 dol., bet bērniem brīva.

Sevišķs pasākums jaunatnes svētku programmā būs tā sauktā „Literātūras darbnīca" (kalve) 30. jūnija rīta cēlienā, kuŗa domāta jaunajiem rakstniekiem un tiem, kas vēlas par tādiem kļūt un ieinteresēti dzejas, prozas un drāmas rakstīšanā, sagādājot viņiem iespēju satikties ar vecajiem latviešu rakstniekiem. Ilze Gulēna jau sazinājusies ar vairākiem literātiem. Iecerēts noorganizēt divas grupas, dodot topošajiem literātiem iespēju izteikties angļu un latviešu valodā un iedalot vielu prozas un dzejas nozarēs. Tuvāko darba sadalījumu apspriedīs „Nākotnes 70" programmas daļas sēdē, kuŗa notiks 19. aprīlī plkst. 6 vakarā (33 St. George St.). Ārlietu daļa, kuŗu vada E. Āpše, sazinājusies ar diriģentu Gunu Kalmīti ASV, kuŗa jau noorganizējusi un vadījusi meiteņu kori, jauniešu ansambli un sieviešu dubultkvartetu Mineapolē. Viņa apņēmusies apmācīt un vadīt arī topošo jauniešu kori Toronto „Nākotnes 70" sarīkojumu nedēļā, paredzot mēģinājumiem visu nedēļu.

Izgatavotas un izplatītas skrejlapas ar informāciju par „jauno jauniešu" rītiem, kuŗi notiks jaunatnes nedēļas laikā no 29. jūnija līdz 3. jūlijam Royal York viesnīcā un domāti 3 — 13 gadu veco bērnu nodarbībām piedzīvojušu audzinātāju vadībā. Pieteikšanās veidlapas jau izplatītas. Tajās jāuzdod dalībnieka vārds, adrese, vecums, vai bērns saprot, runā un lasa latviski, kā arī, cik rītus piedalīsies. Piedalīšanās veidlapa ar vecāku parakstu nosūtāma: Miss Sibilla Gann, 260 Wellesley St. E., Apt. 1809, Toronto 282, Ont., Canada. Bērnus pieņems pieteikšanās kārtībā. Piedalīšanās maksa vienam bērnam 1,50 dol. par rītu, vairāku bērnu ģimenēm 3 dol., neatkarīgi no bērnu skaita.

Izstrādāts dežūru plāns svētku informācijas centrā Royal York viesnīcā. Darbiniecēm būs īpaši formas tērpi. Informācijas centra dekorēšanas darbus uzņēmies gleznotājs Ģirts Tiltiņš. Līdz aprīļa sākumam apmešanos viesnīcā bija pieteikuši 64 studenti, lielākā daļa no Bostonas. Viesnīcā jau aizņemtas 300 istabas.

Līdzīgi pagājušā gada rudenī notikušajam soļojumam „no Rīgas uz Jelgavu" pa Toronto un priekšpilsētu ielām, šai pavasarī „Nākotne 70" organizē soļojumu „no Jelgavas uz Ķemeriem", lai nosoļojot 25 jūdzes, gūtu līdzekļus jaunatnes programmas „Nākotne 70" īstenošanai. Soļotājiem jau izsūtītas pieteikšanās veidlapas, kuŗās ierakstāmi šīs akcijas atbalstītāju - labvēļu (sponsoru) vārdi, kā arī cik katrs apņēmies maksāt par ik nosoļoto jūdzi. Veidlapas ar soļotāju vārdu un adresi, atzīmējot arī dalībnieka vecumu, iesūtāmas Ilgai Sietniecei (10 Steepmaple Gr., West Hill, Ont.). Soļojums „no Jelgavas uz Ķemeriem" paredzēts 26. aprīlī Hamiltonā, bet tādi tai pašā dienā iecerēti arī citos latviešu centros. E. Āpše sazinājusies ar astoņām pilsētām Kanadā un ASV, informējot jauniešus par šo pasākumu. No ASV pirmais atsaucies P. Jurjāns no Klīvlendas. Viņam nosūtīti attiecīgie informācijas materiāli. Līdz komitejas sēdei vēl nebija saņemtas atbildes no Hamiltonas, Londonas, Čikagas un Bostonas. Montreālā un Otavā soļošana 26. aprīlī nav iespējama, jo šai laikā skolās notiek pārbaudījumi. Ņujorkā savukārt notiek ALJAs kursi. Katrā centrā sekmīgākajam soļotājam paredzēta brīva ieeja lielajā „Nākotnes 70" ballē, kuŗa notiks Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku laikā, 2. jūlijā, Toronto.

—rs

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● Latviešu biedrības dāmu komitejas 16. gadskārtējā literārajā vakarā 4. aprīlī, kuŗu ar īsu uzrunu atklāja komitejas pr-ce L. Vilka, Dr. P. Vasariņš runāja par tematu „Kārļa Skalbes dzeja šāsdienas skatījumā", īsumā pakavējoties pie dzejnieka biografijas un turpinājumā analizējot viņa dzeju. Referents atzina, ka K. Skalbes dzīves gaitas un liktenis daudzējādā ziņā bijis līdzīgs mūsējam, jo arī viņš labu daļu savas dzīves aizvadījis trimdā brīvības ideālu un savas pārliecības dēļ. Šai sakarā K. Skalbes dzejā ietvertā doma uzskatāma par jaunu, rada mūsu dienām, kaut viņa dzeja radīta turpat pirms gadsimta. Referenta citētajos K. Skalbes dzejas piemēros ieskanējās jaunības sentiments, nacionālais motīvs un latviešu tautas brīvības ilgas. Dr. P. Vasariņš atzina, ka K. Skalbe, būdams ar neparasti emocionālu un elēģisku iedabu, uz visām parādībām raudzījies tikai kā dzejnieks. Referātu papildināja hamiltonietes Skaidrītes Darkevicas un katrīnietes Intas Vasariņas Skalbes dzejoļu skandējumi. Nobeigumā L. Vilka pateicās referentam ar grāmatu velti, bet dzejoļu skandētājas saņēma ziedus. Biedrības dāmu sarūpētajā tējas vakarā bija arī loterija, kuŗā tautisku vāzi laimēja D. Skrūzmanis. Sarīkojumā bija ieradušies pāri par 80 K. Skalbes dzejas mīļotāji no Hamiltonas, Toronto un Sv. Katrīnām. J. G.

● Hamiltonas latviešu skolas dibinātājai un ilggadējai pārzinei Elzai Gulbei 4. aprīlī piepildījās 50 mūža gadu. Suminot šūpļa svētkos un pateicoties par pašaizliedzīgo darbu latviešu skolā, E. Gulbi skolas vecāku padomes vārdā sveica E. Ritmanis, 8. klases audzēkņi un skolotāji, pasniedzot ziedus un dāvanas.

● Hamiltonas latviešu mednieku un makšķernieku kluba pr-ka E. Šmita - Kalēja mājā 4. aprīlī bija pulcējušies Hamiltonas, Toronto un Sv. Katrīnu klubu pārstāvji, lai valžu kopsēdē apspriestu turpmāko darbību un kopīgo intereșu jautājumus. Šādas sēdes rotācijas kārtībā visiem trim klubiem notiek katru gadu, nākošajā reizē pulcējoties Sv. Katrīnās. Piedaloties 14 dalībniekiem, kopsēdi vadīja mājastēvs, protokolējot D. Kalvam. Sēdes dalībnieki izvērtēja notikušās sacensības un to rezultātus, kā arī pārrunāja noteikumu grozījumus un turpmākās ieceres. Eksternās makšķerēšanas sacīkstes šogad rīkos Toronto klubs 30. maijā Nipisinga ezerā, bet kopīgās šaušanas sacīkstes paredzētas 15. augustā Bērzainē, 29. augustā Lielupē un 12. septembrī Sv. Katrīnās, kur 13. jūnijā notiks arī kopīgās zušu makšķerēšanas sacensības. Visu trīs klubu pārstāvji aicināti piedalīties arī šaušanas sacīkstēs ASV — 23. maijā Longailendā un 6. jūnijā Kalamazū. Toronto kluba pārstāvji ziņoja, ka klubs turpmāk izdos īpašu mednieku un makšķernieku biļetenu ik pa 2 mēnešiem, kuŗā visi klubi var piedalīties ar rakstiem un ziņojumiem. Pēc sēdes tās dalībnieki vēl pakavējās pie vakariņu galda, šķetinot mednieku stāstu kamolu un uzdziedot pa jautrai dziesmai.

● Latviešu ev.-lut. Kristus draudzes baznīcā 5. aprīlī notika archibīskapa prof. Dr. Teodora Grīnberga 100. dzimšanas dienai veltīts piemiņas dievkalpojums, kuŗu ar dziesmām kuplināja draudzes koris A. Skudras - Kārkliņas vadībā un solists A. Cers, bet sekojošajā draudzes vakarā, kuŗā gan bija maz apmeklētāju, dziedāja jaunatnes ansamblis Dzintars. BŠK

LONDONA

● Latviešu jaunatnes pulciņš Sakta 22. marta gada sapulcē, piedaloties 17 dalībniekiem, ievēlēja valdi šim darbības gadam, kuŗu vēlāk konstruēja šādi: priekšsēdis A. Aukmanis, viņa vietniece D. Štengele, sekretāre I. Pavlovska, kasiere I. Griķe, biedrzine I. Rudzīte, informācijas nozares vadītāja V. Denisova, sabiedriskās nozares vadītājs A. Dambenieks un valdes loceklis M. Milics. Revīzijas komisijā ievēlēja Juri un Dzintru Eglīšus. Sapulce piešķīra 25 dol. Minsteres latviešu ģimnazijas fondam un nolēma atbalstīt Londonas jauniešu piedalīšanos Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursos. Pulciņš gadasvētkus vienojās rīkot 9. maijā. Pārrunās sapulces dalībnieki sevišķu uzmanību veltīja dziesmu svētku un jaunatnes programmas rīcības komitejas „Nākotne 70" pasākumiem un LNJAK 16. kongresam, kuŗš šāgada oktobrī rīkojams Londonā. A.

OŠAVA

● DV Ošavas nodaļas 28. martā rīkotais biedru un viesu vakars vanadzes Intas Biernes ģimenes mājā ap 10 jūdžu attālajā Ajaksā bija pulcinājis ap 20 dalībnieku, kuŗus uzrunāja nodaļas valdes pr-dis F. Berķis, vēlot baudīt Lieldienu prieku. Sveicienus teica Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, bet DV Toronto nodaļas vārdā O. Kļavenieks. Kanadas DV revīzijas komisijas loceklis A. Kopštāls savukārt ošaviešiem nodeva kādreizējā Latvijas maratonskrējiena meistara K. Blumberga Lieldienu velti — daiļamatnieka H. Lapiņa darinājumu. Vakars aizritēja priecīgā Lieldienu gaisotnē, skanot dziesmām un griežoties dejās. Ošavas nodaļā pašreiz ir 29 biedri, un tās valdē šogad darbojas priekšsēdis F. Berķis, viņa vietnieks un informācijas daļas vadītājs V. Vietnieks, sekretārs A. Stārasts, kasiere Dz. Gaumera un biedrzine A. Stārasta, vanadžu kopu vada A. Stārasta ar vietnieci E. Berķi, bet revīzijas komisijā ir A. Gaumers (pr-dis), I. Bierne un M. Saulgrieze. O. K.

VINDZORA

● Pašvaldību, preses un sabiedriskajam darbiniekam Eduardam Ezeram 15. martā piepildījās 85 mūža gadi. Gavilnieks ir jelgavnieks, bijis pilsētas valdes loceklis un ilggadējs laikraksta „Zemgales Balss" izdevējs, vadošos amatos darbojoties daudzās organizācijās. Kanadā E. Ezers ieceļoja 1948. gadā, apmetoties Vankuverā, kur aktīvi darbojās latviešu organizācijās. Viņš ir Vankuveras latviešu biedrības goda biedrs, bet kopš 1959. gada dzīvo Vindzorā, kur turpina piedalīties latviešu pasākumos un jau 10 gadu ir latviešu biedrības revīzijas komisijas priekšsēdis. Šūpļa svētkos gavilnieku, kuŗš dzīves biedri zaudēja 1945. gadā Berlīnē, apsveica Latviešu biedrības vicepr-dis V. Bernāns, novēlot labu veselību un pasniedzot Vindzoras latviešu biedrības goda biedra diplomu. E. Ezers ir garā možs un katru dienu veic 1 — 3 jūdzes gaŗu pastaigu. K. S.

TORONTO ZIŅAS

● Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansambļa viesizrādi — M. Ansules tulkoto Somerseta Moma drāmu „Svētā liesma" 11. aprīlī Biktorda parka vidusskolas zālē noskatījās ap 550 teātŗa draugu. Bez režisora Valfrīda Streipa tēlotājos bija Reinis Birzgalis, Ance Rozīte, Gunārs Straumēns, Rasma Birzgale, Ilze Šedrika, Vitolds Vītols un Maija Priede, dekorācijas bija gatavojusi Maija Šlesere, apgaismošanas konsultants Jānis Meingailis, skatuves meistars Boriss Roga un izrādes administrātors Ēriks Grīnbergs.

● Mākslinieka Eduarda Dzeņa gleznu un grafiku izstādi viņa studijā (82 Asquith Ave.) 10. aprīlī ar tradicionālo vīna glāzi atklāja vairāk nekā 100 apmeklētāju, kuŗu skaits arvien pieauga. Izstādītie 40 darbi novietoti visos trīs mājas stāvos un rāda galvenokārt zirgus, kuŗi ar savu vareno spēku un dinamiskajām pozēm ir tik izteiksmīgi, ka „naktī rādās pat sapņos". Vairākas gleznas nopirka jau pirmajā vakarā, bet otrā dienā pārdoti bija jau 10 darbi. Izstāde būs atvērta 18. un 19. aprīlī no plkst. 12—8 vakarā. Piezīmējams, ka kopš 1963. gada šī ir tikai otra Ed. Dzeņa pastāvīgā izstāde Toronto, bet starplaikā viņš izstādījies Ņujorkā, Bostonā, Klīvlendā un Montreālā, piedaloties arī Ontario Society of Arts un citās grupu izstādēs.

● Eduarda Vingŗa gleznu izstādi Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē slēdza 12. aprīlī. No 27 pārdodamajiem darbiem apmeklētāji izstādes laikā nopirka 12 gleznu, kā arī pasūtinājuši māksliniekam 5 portretus un lielāku skaitu citu darbu. Pēc viesu grāmatas spriežams, ka izstādes apmeklētāju vidū bijuši 10 tautu piederīgie.

● Austrumu draudzes rīkotais īpašais koncerts „Dievam un tēvzemei" ar izmeklētu programmu 12. aprīlī Sv. Barnaba baznīcā bija pulcinājis ap 400 klausītāju. Piedalījās ērģelniece Anita Grigale-Rundāne un vīru koris Viesturs diriģenta Jāņa Barusa vadībā, pēdējam dziedot arī 4 solodziesmas, no tām divas paša komponētas ar dzejnieka L. Breikša un archibīskapa A. Lūša tekstu. Viesturs savas programmas daļā dziedāja 10 dziesmu — J. Vītola, E. Šēnfelda, V. Baštika, V. Ozoliņa, H. Pavasara, J. Norviļa, I. Saksa un citu darbus.

● Toronto ģenerālhospitālī 13. aprīlī 77 gadu vecumā mirušo Martu Zari pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu 16. aprīlī izvadīja māc. A. Čops. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedrs Teodors un meita Valija ar ģimeni.

● Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības Kanadā gada sapulci 12. aprīlī Latviešu namā, piedaloties 24 biedriem, vadīja H. Ļaviņš, protokolējot P. Zariņam. Priekšnieks T. Zandersons ziņoja, ka biedrībā pašreiz apvienoti 52 vecie kaŗa veterāni, 3 jauniem biedriem nākot klāt aizvadītajā darbības gadā, kuŗš pabeigts ar 1247 dol. kasē. Par biedrības priekšnieku ievēlēja līdzšinējo T. Zandersonu, valdē darbosies vēl A. Skrinda, H. Ļaviņš, P. Puļķis un A. Lūsis, bet revīzijas komisijā — F. Freibergs, E. Apinis un K. Tregubenko.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola 12. aprīlī baznīcas sabiedriskajās telpās bija rīkojusi savu jauno talantu vakaru, pulcinot kopā ar bērnu vecākiem un viesiem ap 50 apmeklētāju. Ar klavieŗu priekšnesumiem uzstājās Ilze Ezergaile, Jānis Liepiņš, Ruta Āze, Guntis Brumelis un Daina Brumele, akordeonu spēlēja Linda Manguliņa, Ernests Manguliņš un Linda Lazda, bet deklamēja Lilita Tauriņa, Andris Briedītis, Māra Birkāne, Andra Brežģe un Tonijs Pētersons no Sv. Katrīnām. Piezīmējams, ka svētdienas skolas audzēkņu un draudzes samārieši iepriecinājuši daudz veco ļaužu, apmeklējot tos mītnēs un slimnīcās ar Lieldienu sveicieniem un krāsotām olām.

● TLMM klubs 19. aprīlī atklās vasaras sezonu, plkst. 12 dienā rīkojot savā lauku īpašumā Bērzainē tītaru šaušanas sacīkstes, kuŗās aicināti piedalīties visi interesenti.

● Dainas koŗa diriģente Alma Skudra-Kārkliņa spiesta uz laiku pārtraukt darbu, jo 22. aprīlī viņai atkal jāatgriežas slimnīcā. Divas operācijas viņa pārcieta jau šāgada sākumā. Koŗa sarīkojumā „Pavasaŗa balsis", kas paredzēts 2. maijā plkst. 7 vakarā Latviešu namā, A. Skudru-Kārkliņu aizstās vīru koŗa Viesturs un Sv. Jāņa draudzes koŗa diriģents Jānis Baruss. Programmā piedalīsies arī meiteņu ansamblis Dainuvīte un Dace Kārkliņa ar solodziesmām. Sekojošajā saviesīgajā vakarā par deju mūziku gādās A. Grīnberga kapella no Hamiltonas. Sarīkojuma laikā notiks arī Dainas koŗa rīkotās mantu loterijas izloze, kuŗas lozes izplatītas jau iepriekš. Galvenie laimesti ir gleznas, uzvalku drāna, iepirkšanās zīme par 35 dol., tautiski spilveni un citas mantas.

Sidrabene posās Līgo svētkiem

Sidrabenes pārvalde šogad jau agri uzsākusi rūpēties par šī Toronto Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma uzpošanu, lai uzņemtu daudzos apmeklētājus, kuŗi Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku laikā un „Nākotnes 70" jaunatnes sarīkojumu nedēļā saplūdīs Toronto ne vien no visas Ziemeļamerikas, bet arī no aizjūras zemēm. Sevišķi daudz apmeklētāju gaidāmi Līgo svētkos kuŗus Sidrabenes pārvalde šogad rīko kopīgi ar dziesmu svētku jaunatnes komiteju „Nākotne 70" 27. jūnijā.

Jāņu uzvedumu „Papardes zieds" sarakstījusi folkloriste Biruta Senkēviča. To iestudē režisors Hugo Miķelsons. Pirmais mēģinājums notiks 20. aprīlī. Uzvedumā piedalīsies baritons Alberts Vītols, tenors Andis Cers, soprāns Mirjama Bērziņa un TLTA sestdienas ģimnazijas drāmatiskais pulciņš, kuŗš ar savām izrādēm jau ieguvis vispārēju publikas atzinību ne vien Toronto, bet arī viesizrādēs citās pilsētās Kanadā un ASV. Dejas izpildīs TLB tautas deju kopa Diždancis, kuŗš, tāpat kā jaunie teātrinieki, jau sen iemantojis nedalītu piekrišanu daudzos sarīkojumos. Skatuves dekorācijas atsvaidzinās mākslinieks Otto Grebže.

Beidzoties Jāņu uzvedumam, vakara tālāko norisi pārņems „Nākotne 70" jaunieši, kuŗu ziņā nodota arī deju kapellas sagāde, bet Sidrabenes pārvalde rūpēsies par skaņu pastiprināšanas sistēmas ierīkošanu un deju mūzikas pārraidīšanu. Veikti jau priekšdarbi deju laukuma izbūvei agrākajā vietā pie kafejnīcas aiz upītes, ar spodrinātu gludu cementa grīdu. Pāri upītei uz deju laukumu vedīs jaunais tilts, kuŗa būve atrodas A. Jēkabsona ziņā, bet par dejas grīdas izbūvi rūpēsies A. Briedis un G. Luris ar palīgiem. Uzlabos arī 400 jardu gaŗo Sidrabenes iebraucamo ceļu no galvenā ceļa līdz nometnes vārtiem, vairākās vietās ierīkojot paplašinājumus pretimbraucošo automašīnu apbraukšanai, kas līdz šim šauras iebrauktuves dēļ bija visai grūti, jo ceļš bija „padodams", tikai nogriežot vienu mašīnu krūmos.

Dziesmu svētku apmeklētāji, kuŗi svētku laikā vēlēsies ietaupīt lielākus pārnakšņošanas izdevumus, varēs apmesties Sidrabenē savās teltīs, maksājot diennaktī tikai vienu dolaru. Turpat kafejnīcā trīs reizes dienā būs dabūjami silti ēdieni, kuŗus latviskā gaumē gatavos A. Maksiņa.

Jāņu naktī Sidrabenē notiks krāšņa uguņošana, kuŗu arī šogad atbalstīs Robertsona Chevrolet un Oldsmobile automobiļu pārdošanas firma Toronto, kuŗas pārstāvis ir kādreizējais liepājnieks H. Plaude, dodot visus uguņošanas materiālus.

Sidrabenes pārvaldē šogad darbojas priekšnieks P. Plīsis, sekretāre Zigrīda Birne un kasieris J. Kauliņš ar pārvaldes locekļiem A. Briedi, J. Ceru, A. Jakobsonu, G. Luri, J. Ozoliņu, E. Ozolu un V. Gulbi.

—rs

Latviešu studenti aktīvākie

VAI TAUTAS DZIMSTĪBAS JAUTĀJUMĀ LIETUVIEŠIEM ZINĀMS, KO LATVIEŠI UN IGAUŅI NEZINA?

Amerikas latviešu tautiskās savienības namā Bostonā bija pulcējušies baltiešu studentu pārstāvji, lai pārrunātu kopīgos plānus un mēģinātu koordinēt darbību. Darba sēdi vadīja Latviešu studentu centrālās savienības pārstāve Ruta Priedkalne.

Tā kā igauņiem un lietuviešiem nav radusies iespēja nodibināt globālu studentu organizāciju, tad Starptautiskās studentu konferences darbā aktīvitāti parādījuši tikai latvieši attieksmē uz uzņemšanas jautājumu starptautiskajā studentu forumā. Lietuviešiem ir tikai Ziemeļamerikas lietuviešu studentu apvienība, tāpat igauņiem nav nekāda kontakta ar igauņu studentiem ārpus Ziemeļamerikas. Viņi gan esot mēģinājuši savu globālo organizāciju izveidot, taču citu zemju studentu apvienības negribējušas „pieņemt pavēles" no kādas citas valsts. Še piezīmējams, ka Latviešu studentu centrālā savienība, kuŗa nodibināta jau 1946. gadā, katras atsevišķās zemes studentu apvienībai atstāj pilnīgu autonomiju. LSCS tām paziņo savus ieskatus, taču atsevišķajām apvienībām iespējams savā darbībā rīkoties arī citādi. Pēc pārrunām nule notikušajā darba sēdē arī lietuvieši un igauņi likās esam gatavi vēlreiz mēģināt radīt savu globālu organizāciju, kuŗa spētu tos iespaidīgāk pārstāvēt pasaules studentu sanāksmēs.

Atšķirība pastāv arī baltiešu studentu organizāciju biedru sastāva ziņā. Kamēr latviešu un igauņu studentu apvienībās darbojas arī studijas jau beigušie, lietuviešu apvienība pulcina tikai aktīvos studentus, bet tie, kuŗi studijas beiguši, var bez sevišķiem ielūgumiem piedalīties korporāciju sanāksmēs un ballēs. Lai būtu vieta, kur pulcēties studijas pārtraukušajiem vai nesen beigušajiem, latvieši un igauņi savu apvienību biedrus neierobežo vienīgi uz aktīvajiem studentiem, it sevišķi vēl tādēļ, ka pēdējie tik ļoti aizņemti savās studijās, ka nespēj atlicināt laiku sabiedriskajam darbam.

Pārrunājot darbību starptautiskajā laukā, sēdes dalībnieki nolēma, ka — ja latviešiem neizdotos iegūt balss tiesības kā atsevišķai vienībai nākošajā Starptautiskās studentu konferences kongresā — tādas pēc tam būtu prasāmas visu baltiešu vārdā. Ir izgatavots biļetena „Baltic Student News" 3. numurs pērnā gada beigās, bet nākošais būtu izdodams pirms ASV studentu kongresa, kuŗš vienmēr notiek augusta beigās un kuŗā latviešu studenti ielūgti kā ārzemju novērotāji, gūstot iespēju tikties ar citu valstu studentu vadītājiem. Tādēļ nākošajā baltiešu studentu biļetenā vienojās apskatīt Baltijas tautu likteni un ar to saistītās problēmas sofistiskā veidā, lūdzot rakstus no polītisko zinātņu un vēstures profesoriem un doktorandiem.

Attieksmē uz sakariem ar Pad. savienības okupācijā esošajām tēvzemēm noskaidrojās, ka nevienai baltiešu studentu apvienībai tādu nav; tās arī nedomā organizāciju līmenī nekādus sakarus uzņemt ar okupantu varas funkcionāriem. Pārrunās par igauņu un latviešu zemo dzimstības procentu, kas ievērojamā mērā apdraud tautu nākotni, bagātīgus datus sniedza Igauņu studentu apvienības pr-dis Reins Lunings, kas tikai pirms mēneša atgriezies no studijām Helsinkos. Dati viesa drūmu iespaidu, kuŗu nespēja mazināt arī izraisītā jautrība ar piezīmi, ka latviešu vidū esot pārrunāta „speciālu vienību" radīšana bēdīgā stāvokļa novēršanai. Tēmējot uz faktu, ka lietuviešu tautā dzimstības procents lielāks, igauņu pārstāvis no Ņujorkas piebilda, ka lietuvieši, varbūt, zinot kaut ko tādu, ko latvieši un igauņi nezina...

Lai izveidotos ciešākas saites starp baltiešu studentiem, paredzēts kāds plašāks kopīgs sarīkojums, piemēram, izbrauciens kuģītī Ņujorkā. Vienojās arī, ka katras tautības studentu pārstāvim nododamas citu baltiešu studentu pārstāvju adreses vietās, kur darbojas studentu kopas. Tā kā lietuviešu studentiem tikko bija notikušas rakstveida vēlēšanas, kuŗu iznākums sēdes dienā vēl nebija zināms, tad lietuviešu pārstāvji nejutās tiesīgi pieņemt kādas rezolūcijas. Ar interesi tomēr pārrunāja laikraksta „Christian Science Monitor" 7. marta numurā sniegto rakstu par dienvidslavu brīvības cīnītāju Michailu Michailoviču, kuŗu pēc otra pasaules kaŗa uz nāvi notiesāja Tito komūnisti, kā arī latviešu sociāldemokratu vadītāja Dr. Fr. Mendera tiesāšanu Rīgā pagājušajā gadā.

Par „sāpju bērnu" visās baltiešu studentu organizācijās atzīstams finanču jautājums. Igauņi mazliet naudas gan saņēmuši no citām igauņu organizācijām, bet latviešu studentiem šai ziņā nav laimējies, jo kase ir tukša. Vēl jaunāks stāvoklis tomēr lietuviešiem, kuŗiem ir 600 dol. parāds.

Pēc darba sēdes, kuŗa sākās agrā pēcpusdienā un ieilga vēlā tumsā, baltiešu studentu pārstāvji atvadījās visumā apmierināti par veikto, jo pārrunās daža laba lieta bija izlemta un noskaidrota, radušās arī jaunas domas, lai tagad ar jaunu sparu varētu stāties pie baltiešu studentu sadarbības aktīvizēšanas.

B. R.

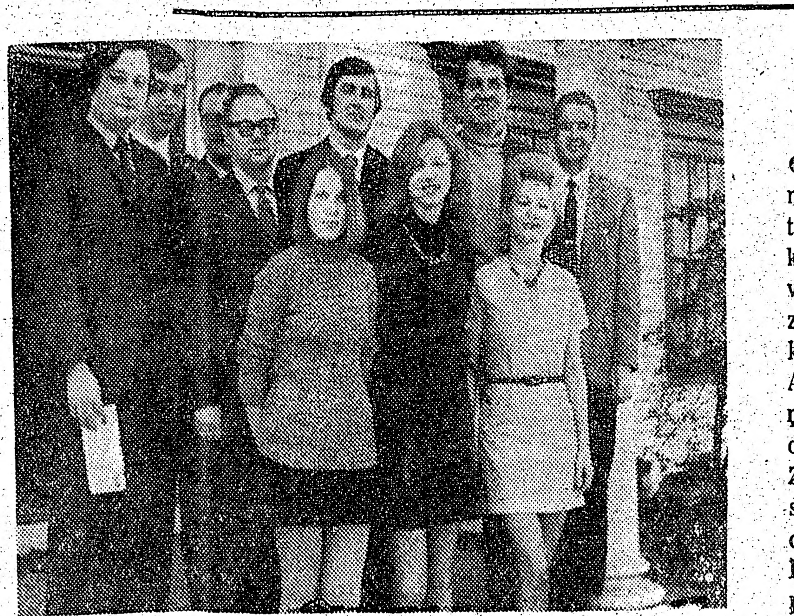

Baltiešu studentu pārstāvju darba sēdes dalībnieki Bostonā: no kreisās — Lietuviešu studentu apvienības priekšsēdis Mikolas Dunga, lietuvietis Pavilas Manomaitis, Amerikas latviešu tautiskās savienības priekšsēdis Alfreds Žīgurs, kādreizējais LSCS priekšsēdis Akselis Mangulis, lietuviete Birute Vaičjurģe, Igauņu studentu apvienības priekšsēdis Reins Lunings, lietuviete Laima Antanavaiča, igaunis Reins Olvets, LSCS pārstāve Ruta Priedkalne un Juris Menke.

Latviešu valodas komisija paplašina apjomu

Atjaunotās latviešu valodas komisijas 6 locekļi 11. aprīlī DV namā Ņujorkā 3 stundu ilgā sēdē apsprieda savas darbības uzdevumus un veidu. Galvenais lēmums bija komisijas darbā pieaicināt visus aktīvos brīvās pasaules latviešu valodniekus.

Kultūras dienu ietvaros 25. janvārī Ņujorkā atjaunotās Latviešu valodas pareizrakstības komisijas apzīmējumu sēdes dalībnieki vienojās pārveidot par Latviešu valodas komisiju, jo bez pareizrakstības jautājumiem tā nodarbosies arī ar daudzām citām praktiskās valodniecības problēmām. Aizvadītajā laikā komisijas priekšsēdis Dr. P. Norvilis, kuŗš vadīja sēdi, ir sazinājies ar neatkarīgās Latvijas laika latviešu valodas komisijas locekļiem brīvajā pasaulē — prof. A. Ābeli Toronto, E. Hauzenbergu-Šturmu Bonnā un Dr. V. Rūķi-Draviņu Lundā. No visiem saņemtas atsaucīgas atbildes, kaut praktiski pašreiz līdzdarboties varēs tikai E. Hauzenberga-Šturma. Prof. A. Ābele kavēta grūtas slimības, bet V. Rūķe-Draviņa lielās darba slodzes dēļ. Taču viņa paziņojusi, ka vasarā piedalīsies baltu filologu sanāksmē Losandželosā, izsakot cerību tur tikties ar komisijas locekļiem un pārrunāt aktuālos jautājumus.

No ziņojumiem izrietēja, ka Dr. Benjamiņš Jēgers un Aleksis Kalniņš, abi Čikagā, jau 15 gadu strādā gar ASV vietu un personu vārdu sarakstu-vārdnīcu, bet Medisonā, Viskonsinā, filoloģes Gundegas Micheles vadībā aktīva ir jauniešu grupa, kuŗa meklē jaunus latviskus apzīmējumus saimniecības piederumiem, kuŗi radušies pēdējos gadu desmitos.

Pārrunājot Latviešu valodas komisijas tālāko darbību, filoloģe Nora Valtere un filologs Aleksis Kalniņš jautāja, pēc kādiem principiem komisija darbosies: vai akceptējot okupētajā Latvijā lietoto pareizrakstību, vai arī vadoties no neatkarīgās Latvijas laika pareizrakstības. Kad N. Valtere mīkstināto „r" uzskatīja par „beigtu lietu", A. Kalniņš asi protestēja: „Tā nav beigta lieta!" Tas rāda, ka pat 6 speciālisti ir dažādos ieskatos. Redaktors K. Rabācs aizrādīja, ka šāda nostāja draud izveidot ja ne divas latviešu valodas, tad divus dialektus gan. K. Rabāca vērtējumā komisija runā it kā no ziloņkaula torņa par to, kā ģērbsimies viesībās, aizmirstot, ka ikdienā staigājam caurām biksēm. Komisijas uzdevums ir rūpēties par šo bikšu salāpīšanu. Pēc 25 gadiem svešumā latviešu valodas jautājums ir jau katastrofāls. Redakcijās ienāk ziņojumi, kuŗi praktiski vispirms ir „jāattulko atpakaļ" rakstītāja zemes valodā, lai vispār saprastu, ko viņš domājis. Ir daudzi, kas jautā, kā rakstīt vienu vai otru vārdu un jēdzienu, bet mums nav autoritātes, kas uz to atbildētu. Pašreiz daudz runā par t.s. „population explosion". Šī jēdziena tulkojums „iedzīvotāju eksplozija" laviski skan drausmīgi. Komisijā pieaicināmi arī Austrālijas, Brazilijas un spāņu valodas zemju latviešu filologi, jo arī šīs valodas ietekmē latviešu valodu.

Pašreizējo vienpusīgumu komisijas sastāvā saskatīja arī N. Valtere, jo vairums ir prof. J. Endzelīna audzēkņi. Nebūtu pareizi pastāvēt uz divām rakstībām — vienu svešumā, otru Latvijā. Uz N. Valteres jautājumu, ko komisija domā darīt, J. Bičolis atbildē noraidīja uzskatu, ka filologiem trimdā nav ko darīt. Skolotājiem, grāmatu autoriem, žurnālistiem un izdevējiem valoda ir akūts jautājums, jo ar to saistās daudz problēmu.

Komisija vienojās izveidot divas darba grupas — pareizrakstības vārdnīcas grupa un latviešu valodas kopšanas grupa, tām pievienojot Čikagā aktīvo (Dr. B. Jēgers un A. Kalniņš) ASV vietu un personu pareizrakstības grupu. Par pareizrakstības vārdnīcas darba grupas vadītāju izraudzīja E. Hauzenbergu-Šturmu Bonnā, Rietumvācijā, bet par viņas vietnieku prof. Dr. H. Tichovski Grinsboro, Ziemeļkarolainā, ASV. Par valodas kopšanas (prakses jautājumu) darba grupas vadītāju savukārt izraudzīja Jāni Bičoli Montklērā, Ņudžersijā, ASV, par viņa vietnieku Jāni Zariņu Kelso, Vašingtonā, ASV, bet par grupas locekli N. Valteri Ņujorkā.

Paceļoties jautājumam par materiāliem šo grupu darbam, redaktors K. Rabācs apsolīja tos no savas redakcijas piegādāt bagātīgi un izteica cerību, ka līdzīgu palīdzību sniegs arī pārējo laikrastu redakcijas un arī atsevišķi tautieši.

Pārrunājot par komisijas jauniem locekļiem, Dr. P. Norvils ziņoja, ka Latviešu preses biedrība par savu pārstāvi komisijā izraudzījusi baltologi Antoniju Milleri Ņujorkā, kuŗa gan sēdē nebija ieradusies. Tāpat nebija ieradies Latviešu nacionālās apvienības Kanadā izraudzītais pārstāvis Ludvigs Vīks no Toronto. Izskatot jau apzināto filologu sarakstu, Dr. P. Norvilis minēja: Eiropā — E. Hauzenbergu-Šturmu, Dr. V. Rūķi-Draviņu, K. Draviņu, J. Rudzīti, T. Budiņu Lazdiņu, J. Andrupu un Dr. A. Gāteru; Amerikas sav. valstīs — Dr. B. Jēgeru, J. Zariņu, V. Baltiņu-Bērziņu, Ramaves sekretāri Balodi, J. Zaubi, prof. J. Leli, R. Sināti, E. Avotu, B. Aistaru, V. Šimi, N. Klīvi, B. Cēberi, prof. V. Zepu, E. Ezeru, M. Aserīti un A. Ivasku; Austrālijā — A. Tamužu, L. Ziemeli un E. Silkalnu; Brazīlijā — L. Rudzīti; Kanadā — A. Gailīti. Visus minētos Latviešu valodas komisijas priekšsēdis Dr. P. Norvilis (2343 Valentine Ave., Bronx, N.Y. 10458, U.S.A.) aicinās līdzdarboties komisijā vai vismaz nākt ar saviem ierosinājumiem, kā arī pieteikt vēl neapzināto aktīvo valodnieku vārdus un adreses.

Nākošā komisijas sēde paredzēta Ņujorkā 16. un 17. maijā. Sēdes norisi protokolēja prof. Dr. Hilda Radziņa no Ņujorkas.

L. R.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

MINEAPOLE

Latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas gada sapulcē ievēlētā vadība darbosies šādā sastāvā: komitejas priekšniece A. Lazdiņa, viņas palīdzes A. Gulbe un I. Rozenberga, sekretāre M. Vīgante, kasiere M. Širona, viņas palīdze A. Mizēna, biedrzine L. Zaķe, viņas palīdze M. Stūrniece, aprūpes daļā — V. Krastiņa, O. Medne, M. Zīle, Z. Gaisa un B. Geistaute, saimniecības daļā — V. Cepurniece, V. Zariņa, L. Lemkina un V. Laimone (arī mantzine), bet altāŗa kopā K. Blauzda un O. Lībeka. — Draudzes jaunatnes lietu valdi vadīs māc. Modris Gulbis, tajā darbojoties I. Brūvelim (sakarnieks ar gaidām un skautiem), I. Priedītei (sekretāre un padomdevēja jaunatnes pulciņa jautājumos), E. Dunēnam (nākotnes komitejas loceklis, Gaŗezera referents un sakarnieks ar studentu kopu), M. Kurmim (sakarnieks ar jauniešu teātri), M. Cerai un E. Sproģei (valdes locekles). — Sākot ar 1. martu, par draudzes ērģelnieku saistīts Juris Krafts, kas šo uzdevumu veicis jau agrāk. Līdzšinējā ērģelniece Guna Kalmīte 1. februārī atteicās no pienākumiem, lūdzot izskaitīt no draudzes darbinieku saraksta, bet turpinās vadīt dāmu komitejas dubultkvartetu Līga.

Jauniešu teātris atsācis darbību, izraugot rīcības komitejā Jāni Plēsumu, Jāni Skujiņu, Māru Kurmi, Gunāru Brūveli un Veroniku Plinti. Darbību komiteja uzsākusi ar iestudējamās lugas izvēli resp. sagādi. — Volejbolistu sanāksmē ievēlētās sporta kopas priekšnieks ir A. Rozentāls, viņa palīgs E. Dunēns, sekretārs G. Brūvelis un treneris I. Millers.

K—ts

KLĪVLENDA

Klīvlendas tautiešiem vienmēr lielu prieku sagādājuši Apvienotās draudzes rīkotie gadskārtējie koncerti. Tas sakāms arī par šāgada ciešanu laika koncertu, kuŗš notika Pūpolu svētdienā ar vispusīgu un mūzikāli augstvērtīgu programmu, sagādājot klausītājiem jauku baudījumu. Programmā bija J. Vītola, J. S. Bacha, V. A. Mocarta, G. F. Rēgera un citu darbi. Sevišķi bija jāpriecājas par tālo viešņu — ērģelnieci Anitu Rundāni no Toronto, kuŗa lieliski interpretēja Bacha la minora ērģeļkoncertu. Tas pats jāliecina par Apvienotās draudzes koŗi, kuŗš diriģentes Valijas Mēliņas vadībā izveidojies par jauku mūzikālu vienību. Prieks bija pēc ilgāka laika draudzes koŗa priekšā redzēt tā agrāko diriģentu Jāni Kalnieti, kuŗa vadībā atskaņoja J. Vītola kantāti „No Atzīšanas koka". Atzinību pelnījuši arī solisti - vokālisti — mecosoprāns V. Melliņa un tenori I. Gaide un A. Ūdris. Pārpilnais dievnams liecināja, ka vecajai klasiskajai mūzikai klausītāju netrūkst.

Lielās piektdienas vakarā Klīvlendas latviešu ev.-lut. draudzēs notika dievkalpojumi ar dievgaldu. Apvienotajā draudzē dievkalpojumu vadīja māc. I. Gaide, bet svētrunu teica māc. Dr. V. Klīve. Vairāk nekā 200 baznīcēnu pieņēma Svēto vakarēdienu, bet dievkalpojumu kuplināja draudzes koris diriģentes V. Melliņas vadībā. Mārtiņa Lutera draudzē dievkalpojumu vadīja māc. K. Briedis, bet Miera draudzē māc. K. Sautiņš, abos dievkalpojumos esot kuplam dievgaldnieku skaitam.

Lieldienās Apvienotajā draudzē notika divi — agrais rīta un kārtējais dienas dievkalpojums, abus vadot māc. I. Gaidem. Baznīcas altāris bija rotāts ar 90 lilijām. Dievkalpojumus kuplināja draudzes un jauniešu koŗi un baritons Aivars Bumbulis, bet Lieldienām piemērotu ērģeļu mūziku atskaņoja Dr. Vilnis Ciemiņš. Kārtējā dievkalpojumā ērģeles spēlēja Elza Kalniņa. Abi dievkalpojumi bija tik kupli apmeklēti, ka vajadzēja novietot papildsēdekļus. Lieldienu dievkalpojumi notika arī Mārtiņa Lutera un Miera draudzēs, tos vadot draudžu mācītājiem K. Briedim un K. Sautiņam.

J. E.

GRAND RAPIDI

Ceļā uz Bladžeta slimnīcu 13. martā 88 gadu vecumā mirusi Johanna Putniņa, dzimusi Annenieku pagastā, kuŗa Grand Rapidos dzīvoja Aleksandra Pastenieka ģimenē. Viņai veltīts aizlūgums 15. martā notika Edžebīnes bēŗu namā, bet dienu vēlāk aizgājēju pēdējā gaitā uz Vudlauna kapsētu izvadīja māc. K. Hermanis.

Bladžeta slimnīcā 8. martā 92 gadu vecumā mirusi Paulīne Purmale, dzimusi Annenieku pagastā, bet pēc apprecēšanās dzīvoja Zaļenieku pagastā, strādājot tā valdē, kuŗas sekretārs bija viņas vīrs. Izaudzinājusi divas meitas un divus dēlus, abus Latvijas armijas virsniekus, kuŗus baigajā gadā deportēja. Abi gan atgriezušies dzimtenē, bet ar sabeigtu veselību; viens jau miris. ASV aizgājēja iecеļoja kopā ar meitu, kuŗa pirms dažiem gadiem mirusi, un divām mazmeitām un vienu mazdēlu. Grand Rapidos par aizgājēju sevišķi gādāja J. un M. Kārkliņu ģimene, kuŗā viņa bija iejutusies kā savējā. Pēc 10. martā nelaiķei veltītā aizlūguma Edžebīnes bēŗu namā māc. K. Hermanis viņu dienu vēlāk izvadīja pēdējā gaitā uz Vudlauna kapsētas latviešu draudzes nodalījumu, kur no aizgājējas draudzes vārdā atvadījās skolotājs V. Lībants, bet pie māmuļas garajām mūža gaitām pakavējās J. Kārkliņš. Bērēs bija ieradušās abas aizgājējas mazmeitas no Toronto un Vašingtonas, bet iztrūka mazdēla, kuŗš pašreiz atrodas Miera korpusa dienestā Afrikā.

KALAMAZŪ

Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes pērminderis E. Beltiņš 12. martā atskatījās uz 70 mūža gadiem. Viņu apsveica draudzes mācītājs A. Piebalgs un pērminderu saime ar dāvinātu dziesmu grāmatu.

Latviešu biedrības novusa sekcijas rīkotā internā turnīra dalībniekus 1. martā apsveica un sacensības atklāja biedrības viceprdis J. Grotēns. Turnīru vadīja un uzvarētājus apbalvoja O. Puriņš. Pirmajā vietā izvirzījās J. Šverns; No jauniešiem sekmīgākais bija Vilnis Zeimelis. Abiem pasniedza grāmatas.

Mūža plūdumā

ADVOKĀTAM UN SABIEDRISKAJAM DARBINIEKAM VALTERAM VOITAM 70 GADU

Tāpat kā upe, no maza avota celdamās, sākumā ir sīka urdziņa, kuŗa meklē savu ceļu, pēc tam pārvēršas strautā, kas palu laikā kāpj pāri visiem krastiem, un, uzņemot daudzu pieteku ūdeņus, kļūst par plašu straumi, kuŗa, tecēdama cauri dažādiem zemes veidojumiem un slīpuma pakāpēm, reizēm ir gan lēnāka, gan straujāka, kamēr beidzot, ievirzoties mierīga plūduma gultnē, atdod savu tecējumu jūras dzelmēm, tā arī cilvēka dzīve dažādos mūža posmos iziet cauri līdzīgām situācijām, lai galu galā ietecētu Mūžības jūrā.

Tādu mierīgu mūža plūdumu — pēc straujiem jaunības, studiju un cīņu gadiem, pēc darbam un sabiedrībai ziedotiem gadiem sasniedzis jurists Valters Voits Rietumvācijā, kuŗam 19. aprīlī aprit 70 mūža gadu.

Dzimis Pēterpilī, kur viņa tēvs Dr. Oskars Voits — vēlāk pirmais un ilggadējais Latvijas sūtnis Berlīnē — bija ārsts, Valters Voits tur uzsāktās tiesību studijas pabeidza Latvijas universitātē, kopš šī laika piederēdams pie korporācijas Lettonia saimes.

Valters Voits, tāpat kā daudzi viņa laika biedri, pieskaitāms tai latviešu paaudzei, kuŗa par savas tautas pastāvēšanu cīnījusies ne tikai ar vēsu prātu, bet arī ar karstu sirdi, ne tikai ar zināšanām, bet arī ar ieroci rokā, būdama gatava ziedot sevi tēvzemei un Latvijas valsts idejai. Par piedalīšanos Latvijas atbrīvošanā V. Voits apbalvots ar abām šī kaŗa goda zīmēm, bet par darbu Latvijas skautu organizācijas dibināšanā viņam piešķirts Trijzvaigžņu ordenis. Valters Voits bija arī pirmais Latvijas skautu priekšnieks.

Pēc vairāku gadu nostrādāšanas Latvijas diplomātiskajā dienestā, V. Voits 1929. gadā ieguva advokāta tiesības un vēlāk kļuva zvērināts advokāts Rīgā. Vācu okupācijas laikā viņš kā viens no 12 latviešu advokātiem bija pielaists dažādās vācu militārās tiesās, kuŗās viņam kā aizstāvim izdevās panākt 17 latviešu izglābšanu no likumā paredzētā nāves soda, vienā gadījumā izglābjot kādu latviešu virsnieku vācu kaŗa tiesā Pleskavā 1944. gada februārī.

1944. gada rudenī atstājis Latviju, Voits apmetās Vīsbādenē, Vācijā, kur no 1945. — 1947. gadam darbojās par amerikāņu militārās pārvaldes tieslietu daļas padomnieku, aktīvi piedaloties vācu tiesu iestāžu jaunuzbūvē (Vīsbādenes un Limburgas apgabaltiesas, Frankfurtes tiesu palāta, kā arī ap 1000 vācu juristu pārbaude pirms jaunpielaišanas). Pēc tam viņš kļuva advokāts un notārs Vīsbādenē, kur ir arī zvērināts tiesas tulks piecās svešvalodās.

Valtera Voita sabiedriskās darbības skāla ir ārkārtīgi plaša, sākusies jau Latvijā un turpinās tagad Rietumvācijā. No pirmā laika bez Lettonias un skautiem lai minēta vēl Rīgas latviešu biedrība, kuŗā viņš bija rezidents, Sabiedriskais klubs (līdzdibinātājs, ģenerālsekretārs) Jaunekļu kristīgā savienība (līdzdibinātājs, kādu laiku vadītājs) Tautu savienības veicināšanas biedrība (ģenerālsekretārs), Rotari klubs((līdzdibinātājs, sekretārs, tad priekšnieks, bijis arī Rotary - International Eiropas komitejas loceklis kā Latvijas, Igaunijas un Lietuvas šī kluba pārstāvis).

No Vācijas laika darbības varam atzīmēt: Vācijas tulku savienību (bijis priekšsēdis), Hesenes tulku savienību (līdzdibinātājs, bijis priekšsēdis, tagad goda biedrs), Vācijas sarkanā krusta žēlsirdīgo māsu Orānijas vienību Vīsbādenē (bijis valdes loc.), Rotari klubu (bijis 12 gadu valdes loc.), Vācu - amerikāņu kungu klubu Good Neighbors (līdzdibinātājs, ir valdes loceklis), International Christian Leadership (Vīsbādenes - Maincas vācu grupas līdzdibinātājs, ir priekšsēža biedrs), vācu evaņģelisko Stefāna draudzi Vīsbādenē (ir valdes priekšsēža biedrs) un Vīsbādenes vācu draudžu kopvaldi (valdes loceklis).

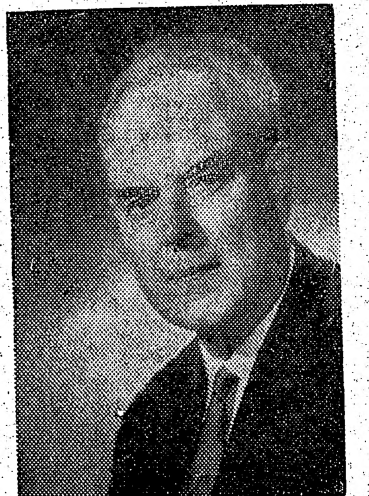

Valters Voits

Valters Voits veic arī Latvijas sarkanā krusta pārstāvja pienākumus Hesenē, ir DV Frankfurtes kopas biedrs un Frankfurtes un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes loceklis.

Kopš 1929. gada viņš ir precējies ar Zigrīdu Radziņu, bet viņu vienīgais dēls Ēriks 1948. gadā izceļojis uz ASV, kur beidzis Harvardas universitāti, bijis kaŗaflotes virsnieks un tagad strādā par advokātu Ņujorkā.

Zinot, ka Valtera Voita tēvs, kas mira 1959. gadā, sasniedza 93 gadu vecumu, un vēl nesen redzot viņa tagad 93 gadus veco māti operas izrādē Vīsbādenē, varam vēlēt jaunajam septiņdesmitgadniekam tikpat gaŗu mūžu, kādu sasnieguši viņa vecāki!

Andris Aucinieks

Sāk īstenot mūža biedru iestādījumu

Pērnā gadā Amerikas latviešu apvienības kongress Filadelfijā uzdeva valdei radīt labvēļu klubu, kuŗa dalībnieki, samaksājot 100 dol. vai vairāk, iegūtu ALAs mūža biedra tiesības. ALAs finanču komisija tagad izstrādājusi un valde apstiprinājusi mūža biedru noteikumus. Savā 22. marta sēdē Vilmingtonā ALAs valde nolēma sākt iedzīvināt šo mūža biedru iestādījumu un aicināt tautiešus iestāties šai ALAs labvēļu klubā. Mūža biedru kartes paredzēts pirmajiem biedriem izsniegt ALAs kongresā Indianapolē 22., 23. un 24. maijā.

Mūža biedru iestādījuma pamatā ir doma radīt neaizkaramu fondu vai pamatkapitālu, kuŗa augļus izmantotu ALAs administrātīvās darbības izdevumu segšanai. Līdzšinējā ALAs biedru maksa ir 2 dol. gadā. Mūža biedra 100 dol. iemaksa, noguldīta bankā, dotu gadā 5 dol. vai pat vairāk. Ja mūža biedru skaits sasniegtu vairākus simtus, varētu meklēt arī izdevīgākus ieguldījumu veidus, kuŗi nestu lielākus augļus.

ALAs valdes apstiprinātie mūža biedru noteikumi paredz, ka dalībnieku iemaksas ieguldāmas un nav izmantojamas nekādām citām vajadzībām bez valdes un kongresa lēmuma. Mūža biedram paredzētas šādas tiesības: 1) atbrīvošana no gadskārtējām biedru maksām; 2) tiesības izvēlēties organizāciju, kuŗa viņu pārstāv ALAs kongresos, vai sastāvēt ALA kā atsevišķam biedram; 3) vārda atzīmēšana ALAs namā.

Jau pagājušā gada ALA kongresā vairāki dalībnieki izteica vēlēšanos iegādāties mūža biedra kartes. Pēc tam ienākuši vēl citi pieteikumi. ALAs valde lūdz mūža biedru iemaksas 100 dol. vai vairāk no personas nosūtīt ALAs sekretāriātam (American Latvian Association, Suite 913, Shoreham Building, 806 15th Street, N.W., Washington D.C. 20005), pievienojot čeku uz American Latvian Association vārda.

ALAs valde un finanču komisija

Valde cer, ka šim pasākumam būs atsaucība, ar to palīdzot nostiprināt ALAs financiālo stāvokli, lai ASV latviešu centrālā organizācija bez traucējumiem varētu veikt tai uzticēto latviešu kultūras, nacionālpolītisko un latviskās audzināšanas darbu.

Valdis Kārklis,
ALAs valdes kasieris

Mūsu globālā sadarbība

(Pārnesums no 1. lpp.)

vojas sasaukt Kanadā, tāpat Kultūras fonda gleznu izstāde šogad paredzēta Toronto, Piebilstams, ka domu par latviešu eksilvaldību T. Kronbergs ALAs valdes sēdē ieteica kā LNAK, ne kā savu personīgu priekšlikumu.

Brīvās pasaules latviešu apvienības darbības galvenais panākums saskatāms faktā, ka tā devusi iespēju ASV, Kanadas, Eiropas un Austrālijas latviešu centrālajām organizācijām kopīgai sadarbībai. It sevišķi tuva sadarbība bijusi ASV un Kanadas apvienību starpā, kamēr Austrālija jutusies it kā mazāk svarīgs loceklis kopīgajā ķēdē. Varbūt ar to arī izskaidrojama Austrālijas vēlēšanās ierosināt dažus ciešākas sadarbības jautājumus. Raugoties no darbu veicēju viedokļa, liekas, ka nozīmīgākais bijis visu latviešu kopīgais protests pret Anglijas rīcību Latvijas zelta lietā. Ikgadējās kopīgās saites ir Tautas baltvas piešķiršana, kaut ne visi latvieši atzīs to par svarīgu uzdevumu. Nav arī noslēpums, ka liela daļa latviešu vēlētos redzēt vairāk aktīvitātes BPLA darbā, bet daži domā, ka tā vispār nav vajadzīga, jo visus uzdevumus varētu paveikt attiecīgo kontinentu vai valstu centrālās organizācijas kā ALA vai LNAK. Tāpēc nav jābrīnās, ja daži uzskata BPLA par ALAs biroju.

Vai šis gads varētu radīt pārmaiņas arī Brīvās pasaules latviešu apvienības darbībā, tas ir jautājums, uz kuŗu pašreiz neiespējami atbildēt.

V. Irbe

Iecerēta latviešu enciklopēdija angļu valodā

Amerikas latviešu apvienības informācijas biroja vadītājs Dr. I. Spilners savā Eiropas apceļojumā 4. aprīlī ieradās arī Zviedrijā un apspriedās ar Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra informācijas daļas vadītāju O. Freivaldu Upsalā un Latviešu nacionālā fonda valdi Stokholmā.

Sarunās ar LNF valdi noskaidrojās, ka fonds savā tuvāko gadu darba programmā cita vidū paredzējis sagatavot un izdot angļu valodā latviešu enciklopēdiju. Tā kā šāda darba manuskripta sagatavošana, iespiešana un izdevuma izplatīšana (paredzēti divi sējumi) prasīs lielus izdevumus, fonda valde lūdza Dr. I. Spilneru noskaidrot, cik lielā mērā un kādā veidā Amerikas latviešu apvienība un citas Brīvās pasaules latviešu apvienībā apvienotās centrālās organizācijas varētu atbalstīt enciklopēdijas izdošanu un izplatīšanu.

Dr. I. Spilners šādas enciklopēdijas izdošanu atzina par ļoti vēlamu un visiem atbalstāmu, tādēļ šis jautājums būtu nopietni pārrunājams jūlijā Toronto notiekošajā BPLA valdes sēdē, kuŗā piedalīsies arī LAK EC un LNF pārstāvis O. Freivalds.

LNF valde ļoti kritiski vērtē Amerikas latviešu apvienības un Latviešu nacionālās apvienības Kanadā kopīgajā valdes sēdē 10. janvārī pieņemto projektu par informācijas darba sadali atsevišķo zemju centrālo organizāciju starpā. Šāds sadalījums informācijas darbu nevis sekmēs, bet traucēs, bez tam pavisam neievērotas palikušas daudzas svarīgas informācijas darba nozares un veidi.

Dr. I. Spilners Stokholmā piedalījās arī Zviedrijas latviešu centrālās padomes valdes sēdē, informējot par ALAs darbību un iepazīstinot ar ZLCP darbu. Šai sēdē piedalījās arī Latvijas diplomātiskais pārstāvis J. Tepfers.

—s

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12. tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth - Broadview: Atsevišķa 9 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, garāža.

St. Clair - Pharmacy: Atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, privāts iebraucamais ceļš. Iemaksa 1000 dol. Pilna cena $29.500.

Dundeas - Scarlet Road: Atsevišķa 5 istabu dubultķieģeļu māja, plats privāts iebraucamais ceļš. Cena $23.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Mūžībā aizgājis

Fridrichs Konrads

1970. gada 13. aprīlī St. Katrīnās

Ja tev svešumā jāaiziet bij
Uz lielo un pēdējo dusu,
Tak mūžības sapnī Dievs ieaudis
Tev dzimtenes mirdzumu klusu.

Par viņu sēro
St. Katrīnu mednieku un makšķernieku klubs

MEKLĒ
ALEKSANDRU TROPOLIŅU
Kādreiz dzīvojis Erindale, Ont. Lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim, 491 College St., Toronto 174, Ont. Canada.

Danforth - Carlaw rajonā
izīrējams
dzīvoklis 2. stāvā — 3 istabas, virtuve un vannas istaba. Zvanīt Toronto, 463-1314

Kad veļi nāk ciemos

(Pārnesums no 3. lpp.)

Pelēcis stāsta par diviem stipriem un izrīcīgiem brāļiem Laicāniem, kuŗi pakļūst, kļūst par bandītiem un aiziet bojā. Viņu ietekmē savu dzīvi izposta arī vārgs kupritis — Drizuļu Jancītis: viņš pārdod savu labi iekopto saimniecību un kļūst par veikalnieku, bet pēc diviem gadiem bankrotē. „Zobgaļu piroza: Drizuntis pie Alūksnes Kesnera nopērk desmit mazas Rīgas (papirosi) par divdesmit santīmiem kastiņā, deviņas nopīpē Laicāni par velti, desmito par divdesmit Jancītis pārdod un rēķina: skaidra peļņa 20 santīmi..." (90).

Novelē „Jaunbērziņa Jancis" stāstīts par kādu no autora agrās jaunības draugiem: „Viņš gan bija pāris gadus vecāks, bet to es atskārtu vienīgi tad, kad viņš vienā dienvidū mani aizveda mūsu zirgu dārzā atvara alkšņos noiūrētues, kādi īstenībā izskatās 'pilki maitiski'..." (96).

„Būbucīsi" ir stāsts par kādu muižas kalpu, viņa sievu un deviņiem bērniem, kuŗi visi izaug uz Latvijas sākuma gados piešķirās „amatnieka zemes". 1940. gadā uz šīu laiku pieplūdas veca Būbucīša „sapnis" par nelaiku zemes gabalu: no kaimiņa Pēleča zemes viņam piešķir jaunsaimniecību. „Es būtu mēls, ja sacītu, ka 'tobezas', ko Stabiņa bledīgie mērnieki novilka pāri Ciersipu Pēleču turpat divsimt dumpības un klaušu gados smagi iekaŗotai zemei, mani nenokaitinātu un nesarūgtinātu." (109).

„Pūramolas Nāgeļa Gusts" ir stāsts par zemnieku, kurš pēc garīgajiem dotumiem katrā ziņā bijis filozofs. „Viņa mierīgajās acīs bija vienmēr tāda kā skaidru debesu zilgme, tā it kā apstarota viņu seju, izskanēja viņa valodā, un man pat šķiet, ka viņa gaitā, kustībās bija tādas skaidras vasaras dienas mierīgums." (113).

„Klusu, publika!" ir diezgan „traks" stāstiņš par jaunsaimnieku, bijušo muižas kalpu, kurš savā kāzu dienā pirmo reizi mūžā ierastās jostas vietā uzlicis bikšu „lences", un ar tām viņam, pavisam cilvēcīgas vajadzības izdarot, gadījusies nelaime. „Bet brūtgāns nedabūjis ne apsēst, kad viens no tuvākajiem kāziniekiem iesaucies: Reini, tu esi lences ap...!" (124).

Aminu stāstā „Oluksne" (Alūksne) Pelēcis stāsta par šīs pilsētiņas iedzīvotājiem — latviešiem, žīdiem un čigāniem. Kā cilvēki, kā arī attēlotie notikumi ir galvenokārt komiski, traģikomiski un pat „ķecerīgi", piemēram, stāsts par „Puķi": „...obligātā dienesta kareivim 50 santīmu, virsdienesta instruktoram 2 lati, virsniekam 5 lati, bet brangi iereibušam, neatkarīgi no nodarbošanās, 10 latu..." (128).

„Savas dzīvības spailēs" ir stāsts par autora pirmo pilnīgo iepazīšanos ar seksuālo baudu. „Kā pēc visiem priekiem, vēlāk bija sava paģiru stunda. Tēvs un māte ilgi bija mani mācījuši, ka par Dieva svētības sievieti mīlēt ir grēks. Bet kādēļ to lietu, to vajadzību gudrais Dievs tik nevaldāmu radījis?" (141).

Novelē „Krusas Edgars" Pelēcis stāsta par kādu no saviem jaunības draugiem. Meitās iešana jaunekļiem ir parasta lieta, bet lielisks ir kāds epizods no Edgara skolas laika. Kad skolotājs viņam lika izlukšot pirkt piebāztās kabatas, viņš „...noliek mantiņām virsū beigtu peli, paskaidrodams: „Tā Minnītei, viņai četri bērniņi, govs aizlaista ciet, piena nav, ar ko tā pabaros? Tāpēc jau arī stumdu nokavēju, kamēr pie gudas vietas to peli noģēru... — asarām birstot, skaidro Edgars, bet visa klase zviedz smieklos, jo skolotāja sievu arī sauc par Minnīti, viņai arī četri bērni un gotiņa 'ciet aizlaista'." (146).

No „Trīs Armiņa lielajiem" sevišķi pieminēti ir divi. Pirmais ir Steinhakers, „audits, ta laika romantiskajiem pjeeģurein, patikas, kad Steinhakers piesēdās pie klabes klavierēm un pavisam pakabes pa meinbaitajem taisniņu iztāigāja Šumaņa vai Mocārta romantiku. Es pat šodien brīnos, kur tāds vecīs bija mūsu pusē radies" (157). Otrs ir Spekakama Jānis — pūtēju orķestra būdnozīmis. „Saulīte jau gabalā, dancotāji, ngotāji izklīduši, arī muzikanti, kas nav ar visām taurēm redzēzēs kārklos iebiuuši — prom, bet Jānis sēd, kā vakarā nosēdies, un tik vaic pa bungām." (159).

„Slapjā vasara" ir stāsts par 1928. gada lietaino vasaru. Tas zemniekiem bija nerazas gads. „Lai vējš pūta no austrumiem, no ziemeļiem vai rietumiem, arvien debesīm pietika palsvederanu mākoņu, kas plūda vienā plūsmā. vienīgi vējam 'tuksumos' iegriežoties (ziemeļos), pagaidīja saule, bet tad naktis koda salna." (161).

Novelē „Partijas" Pelēcis stāsta par savu novada politisko dzīvi: „Tā manā jaunības dienu pagastā par savu taisnību cīnījās trīs partijas. Visbieža Zemnieku savienība, tad Jaunsaimnieku, bet sociāldemokrati vājāk organizēti, lai gan tos vadīja viens no labākiem pamatskolas skolotājiem — Kataja Jānis bet kā saka — mums nebija ne nu daudz skolotās inteliģences, ne arī kaila proletāriāta. Nu — maleniešī!" (170).

„Miss Mālupe" ir stāsts par „skaistuma karalienes" vēlēšanām. Kā parasti, arī šajās vēlēšanās „lietpratīgo komitejas" locekļu balsis bijušas „nopirktas" — ar bagātīgi klātu galdu, un „komitejas" priekšsēža atzinums beigās bija: „Trīs no mums bija ļoti stūrgalvīgi noblokējušies. Bet politiķi Saeimā, bet nu, priekā, zēni, arī par to! Labs tas darbiņš, kas padarīts!" (183).

Novelē „Stričku Bolūds" varēja būt garāka, jo autoram bijis daudz vielas un visai pateicīgs temats. Šajā novelē Pelēcis stāsta par savas puses turīgāko saimnieku. „Dabā zemniecīski vienkāršs, liela auguma, nesteidzīgām kustībām, pilnīgu, sārtu vaigu un biezi kuplajās ūsās paslēptu smaidu, kas darīja dārvētās arī labsirdīgā smīnā." (185).

„Kupču dēli" ir stāsts par diviem autora jaunības draugiem — Paulu un Jāni. Pauls Latvijā sācis, trimdā beidzis farmācijas studijas, kļuvis arī par feļetonistu.

Palaikam viņš trimdas izdevumos publicējis satīriskus feļetonus pievārdā — maģistrs Adalberts Kaķeņags, bet to satīra tik kodīga, lodziņa neapstrīdama, ka redakcijām, tāpat kā trimdas cildenajai sabiedrībai, tie nepanesami." (199). Jānis bijis liels cilvēku izjokotājs, bet reiz viņu pašu pamatīgi „izāzējis" zirgs. Šī gadījuma atstāstījumu lasīdams, es sāku skaļi smieties. Tas atrodams 200. lappusē.

Novelē „Ķisneru māte" (būtu diezgan vielas romānam!) Pelēcis stāsta par meža strādnieka sievu, kuŗa pēc viņa pašnāvības paliek bērniem. Tomēr: „Arī Dievu viņa nebija pametusi, bet — ar pieciem bērniem, kad te, nebūtu arī Dievu viņa trūkumā un bēdās nonākušie, kad to lūgšanas netiek uzklausītas." (204).

„Bezdarbnieku laiki" ir stāstījums par trīsdesmito gadu sākumu, kad no Rīgas uz Mālupes apkārtni meža darbos izsūtīta lielāka grupa bezdarbnieku, arī daudzi „inteliģentie". Tie gan vairāk slaistījušies un uzdzīvojuši, „bet bezdarbniekiem jau nevarēja uzstādīt necilvēcīgas prasības un īpaši jau intelligentajiem ne. Viņi jau tā mūsu valsts 'demokratisko trūkumu' pēc bija pa lielākai daļai izglītības 'pusceļā' palikuši. Daudzi ar ilgām raudzījās uz austrumiem, uz zemi, kur bezdarbnieku nebija..." (217).

Novelē „Čigāni" Pelēcis stāsta par divām Alūksnes čigānu dzimtām — Kleiņiem un Marcinkēvičiem. Kleinim bijušas skaistas meitas, arī skaista sieva, bet — neuzticīga. Kad puikas atstāstījuši Kleinim, ka viņi tā sievu mežā redzējuši kopā ar Vildes Reini, čigāns pavisam mierīgi jautājis: „Vai jūs, cālīši, esiet upē peldējušies?" — „Jā, jā, katru dienu!" — „Nu, un vai ūdenī ir kāds caurums palicis?" (224).

„Ipatņi" ir stāsts par trim savdabīgiem zemniekiem. Tarvu Biķim „nereizē" nopirkts labības pļāvējs aiz rijas „ieaug mežā", tomēr viņa labākais draugs ir strādīgais un turīgais Grundu Bukans, kas reiz, vēl baronu laikā visai asprātīgā veidā no barona ieguvis lielu meža gabalu. Visīpatākais tomēr ir uzdzīvotājs Jiegera Rūdis. „Ja arī viņā nedzīvoja īsts Lagerlefas Sintrams, tad tomēr kāds strupragains latviešu velniņš šķita mājokli atradis." (231).

Grāmatas pēdējā novelē „Iemīlētā balss" Pelēcis pastāsta par savu „iemīlēšanos" Rīgas radiofona pieteicējas Almas Šteinas balsī. „Nezinu, par cik viņu uzjautrināja, kaitināja vai apgrūtināja manas vēstules, kas aizgāja viņai Rīgas radiofonā, bet laba kaudzīte tur kopā sanāca. Manas adreses un vārda jau viņa arī neuzzināja. Tanīs parakstījās tikai — Svešinieks... Varbūt vienīgi Alūksnes pasta zīmogs liecināja, ka bēdulis dzīvo tanī pusē, kur gaismu ar 'maisiem nes'." (238).

Valentīns Pelēcis raksta vienkāršā un dabīgā valodā. Tātad — dzīvā valodā! Nekā no „modernisma". Nav „metriem garu", ar visām iespējamām pieturas zīmēm mākslīgi kopā sakonstruētu teikumu. Nav vietu, kur nebūtu iespējams saprast teikto. Pelēcis ir visā pilnībā panācis satura un formas vienību. Skarbi, īpati, vaļsirdīgi cilvēki. Skarbs, īpats, vaļsirdīgs viņu attēlojums. Vairāki no šiem cilvēkiem sākumā liekas „prasti un apdauzīti", bet tad pēkšņi atklājas viņu dvēseles bagātība, viņu dziļums. Un arī Pelēcim, kaut viņš diezgan populārs ar savu asumu un ironiju, nekad nav trūcis dziļuma.. Bez tā viņš nebūtu spējis iedziļināties citu cilvēku pārdzīvojumos un tos cilvēcīgi saprast.

Kā pirmajā, tā arī šajā grāmatā Pelēcis dažus īpatus un asprātīgus izteicienus rakstījis malēniešu izloksnē. Un tā ir labi. Izteikti literārajā valodā šie izteicieni zaudētu savu oriģinālitāti. Malēniešu dialekta nepratējam gan sākumā ir nelielas grūtības, bet ielasoties tās zūd. Še gribu atzīmēt, ka Pelēcis man atsūtīja paskaidrojumu par malēniešu izloksnē lietoto „iz". Tas neesot krievu „iz" un nenozīmējot „no", bet gan „uz", piemēram, iz Oluksni — uz Alūksni.

Grāmatā ir daudz „sulīgu" izteicienu; tie ir vietā un iepriecina, daži tieši sajūsmina. Diemžēl, ir arī daži vārdi, kuŗi gan varēja nebūt. Lai pret tiem būtu iebildumi, nav jābūt ne meiteņu internāta audzēknei, ne cilvēkam ar pārāk izsmalcinātu gaumi. Tie ir vārdi, ko sauc par rupjībām. Nešaubos, ka šos vārdus dažs labs no Pelēča attēlotajiem cilvēkiem savā valodā lietoja, un ja Pelēcis gribējis būt līdz galējai konsekvencei patiess un šos cilvēkus „iemūžināt" ar visiem viņu stiprajiem vārdiem, tad to varam respektēt, bet — kādēļ gan bija vajadzīgi tie četri vārdi, kuŗus viņš pilnīgi no savas puses rakstījis 14., 137., 138. un 143. lappusē? Lasītāji būtu sapratuši arī tad, ja viņš būtu izteicies mērenāk. Neganti rupjš dažos sacerējumos bija Guntis Zariņš. Jāņa Kārkliņa „Latviešu Pūcesspieģelī" daudzas vietas ir pilnīgi neciešamas. Oriģinālajam un visai patstāvīgajam Valentīnam Pelēcim nebija nekādas vajadzības šajā „skolā" iet... Citu iebildumu man pret grāmatu nav.

Labākie tēlojumi ir „Stepans Ņikitins", „Sila Gorbani", „Pūramolas Nāgeļa Gusts", „Trīs Ārmaņu lielie", „Stričku Bolūds", „Ķisneru māte", „Bezdarbnieku laiki" un „Iemīlētā balss".

Jānim Jaunsudrabiņam ir „Baltā grāmata" un „Zaļā grāmata", Ed. Virzam — „Straumēni", Alfredam Dziļumam — „Pēdas rīta rasā", bet Valentīnam Pelēcim —„Malenieša pasaule". Šajās grāmatās attēlotā pasaule nav vienāda, un vienādi nav arī tēlojumi, bet tā ir mums tuvā latviešu pasaule — kāda tā reiz bija. Savas bijušās pasaules veļiem Valentīns Pelēcis savā dvēseļu rijā ir devis bagātīgu mielastu. „Kas manas dzimtas, manu draugu, mana pagasta veļus savās dvēseļu rijās pabaros pēc manis, to es nezinu." Tā viņš raksta grāmatas ievadā.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

No 10. aprīļa — 19. aprīlim Eduarda Dzeņa gleznu un grafiku izstāde paša studijā, 82 Asquith Ave. (Bloor - Church). Atklāšana 10. aprīlī pl. 8 vak. Izstāde atvērta: 11., 12., 18. un 19. aprīlī no pl. 12 — 8 vakarā.

18. aprīlī — plkst. 7.30 Latviešu Kaŗa Invalidu apvienības dāmu komiteja rīko Pavasaŗa balli Daugavas Vanagu namā. Spēlēs ARRO kapella.

18. aprīlī — plkst. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā Sv. Andreja draudzes koŗa un simfoniskā orķestŗa koncerts: Jāņa Kalniņa Svētlaimības simfonija u. c. skaņdarbi.

18. aprīlī — plkst. 6.30 vakarā Bloor Collegiate auditorijā, 1141 Bloor W., pie Dufferin, Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskā baleta skolas audzēkņu vakars.

19. aprīlī — plkst. 4 pēcp. DV namā, 125 Broadview Ave. tējas pēcpusdiena „Pavasari gaidot". Venus puķu veikala īpašnieces A. Putniņas referāts un ziedu sakārtojumu demonstrēšana.

19. aprīlī — pl. 3 pēcpusdienā Latviešu namā „Ceļinieks" rīko pēcpusdienu ar dzejnieku Olafu Stumbru.

25. aprīlī — pl. 8.30 Pāvila Zariņa (brāča) koncerts Unitarian Church, 175 St. Clair Av. W. Pie klavierēm Leo Barkins.

26. aprīlī — pl. 3 pēcpusdienā Kolumbus zālē TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums.

30. aprīlī — pl. 8 vak. Latviešu namā Pārdomu vakarā piedalīsies māc. Gunārs Tīss no Brazilijas kā runātājs, solists un pianists. Pārdomu temats: „Zīmes debesīs un notikumi virs zemes."

2. maijā — DV Toronto nodaļas Maija balle ar karalienes vēlēšanām DV namā.

9. maijā — pl. 5.30 pēcpusdienā Sv. Andreja baznīcas zālē TLB sestdienas skolas A. Brigaderes pasaku lugas „Sprīdītis" izrāde.

9. maijā — pl. 6.30 Saulainē Kurzemes krišanas 25 gadu atceres svētbrīdis.

HAMILTONA

24. aprīlī — pl. 8 vakarā Latviešu biedrības telpās, 16 Queen St. North, dzejoļu vakars ar Olafu Stumbru.

Suecas kanāļa 100 gadu

Pagājušā gada novembrī pagāja 100 gadu, kopš atklāja Suecas kanāli. To izbūvēja laikā no 1859. — 1869 gadam franču inženieris Ferdinands Deleseps, un tas piederēja Anglijas kontrolētai starptautiskai sabiedrībai. 1956. gadā Ēģipte kanāli nacionālizēja, Izraēla tūlīt ieņēma kanāļa joslā dažus svarīgus stratēģiskus punktus, pēc tam angļu un franču kaŗa spēks kanāli okupēja. Tomēr tad iejaucās Apvienotās nācijas un pieprasīja atsaukt Anglijas un Francijas kaŗaspēku. Kad par to iestājās arī ASV, Anglija un Francija piekāpās un kanāli atstāja, 1958. gadā kanāļa sabiedrībai saņemot kompensāciju arī no Pasaules bankas.

Suecas kanāļa atklāšanas 100. gadadienu bija paredzēts atzīmēt ar dažādām ceremonijām un svinībām. Ēģiptes valdība sāka tām gatavoties jau pirms 5 gadiem, bet plānus izjauca 1967. gada kaŗš, kuŗā Izraēla 6 dienās sakāva Apvienoto arabu republiku. Kopš tā laika kanālī vairs nav kuģu kustības. Vēl 1966. gadā pa to diennaktī izbrauca caurmērā 57 kuģi, bet tagad Suecas kanālī noenkuroti 15 kuģi, kuŗi iestrēga kaŗa sākumā pirms nepilniem 3 gadiem. Tos uztur kārtībā sevišķas komandas, kuŗas izmaina ik pēc trim mēnešiem.

Kanāļa slēgšanas dēļ cieš daudzas valstis. Jau pirmajos 12 mēnešos pēc kanāļa slēgšanas Eiropas valstu zaudējumi sasniedza 1 miljardu dolaru. Arī Indija tagad spiesta maksāt daudz vairāk par labības pievedumiem, bet indiešiem agrāk tik izdevīgais dzelzs rūdas eksports uz Eiropu vairs neatmaksājas.

Ja Suecas kanāli kādreiz atkal sāks lietot, šim ūdens ceļam pasaules tirdzniecībā, bez šaubām, būs daudz mazāka nozīme nekā agrāk. Taču kuģu kustība pa to joprojām būs dzīva. Preču kuģi, pasažieŗu tvaikoņi un kaŗakuģi, kas ir līdz 80% no visas pasaules kuģu tonnāžas, varēs kanāli izmantot, braucot ar pilnu kravu, tāpat arī tankkuģi līdz 70.000 tonnu tilpuma. Pat milzīgie tankkuģi varēs braukt pa kanāli vienā virzienā ar nepilnu kravu. Tiem būs izdevīgāk iztrūkstošo kravu uzņemt naftas pārstrādāšanas fabrikās Persijas līcī nekā apbraukt Labās cerības ragu, samazinot laiku par 12 dienām.

Lietpratēji domā, ka lielu technisku grūtību kustības atjaunošanai Suecas kanālī nav. Daudz grūtāks un sarežģītāks uzdevums būs vispirms izvākt no kanāļa visas tur sakritušās un neeksplodējušās bumbas un artilerijas lādiņus. Ēģiptes financistu aprindās arvien vairāk paceļas balsis, kuŗas prasa parakstīt mieru ar Izraēlu, kuŗa tad arī palīdzētu atjaunot agrāko normālo stāvokli. Pret mieru iebildumi galvenokārt ir tām arabu valstīm, kuŗas ar ārvalstīm netirgojas un Suecas kanāli nelieto.

St.

● Pasaules izstādes pilsētā Osakā, Japānā, noticis gāzes izplūdums, tai sakrājoties un eksplodējot. Nogalināta 71 un ievainota 251 persona, no tām 102 smagi. Eksplozija notikusi dažas stundas pēc tam, kad parlaments bija pieņēmis likumprojektu, par gāzes drošības standarta pastiprināšanu pilsētā. Eksplozija nav skārusi pašu pasaules izstādes vietu.

GAŖEZERS
GAŖEZERS — DIEVAM UN — LATVIJAI
JŪS AICINA

1970. GADA PROGRAMMA

20. jūnijā
JĀŅU SVINĒŠANA — Uzvedums Elmāra Upermaņa režijā ar tautas deju kopu un koŗu piedalīšanos, līgošana, rotaļas, dejas. Kabīnes ieteicams rezervēt iepriekš!

21. — 27. jūnijam
JAUNIEŠU TALKA — Jauniešiem no 16 gadu vecuma. Kabīņu krāsošana, dabas taku iekārtošana, u.t.l. darbi dienās, vakaros ugunskuri, rotaļas, dejas; BRĪVS UZTURS UN KABĪNE.

6. jūl. — 15. augustam
VASARAS VIDUSSKOLA — 9., 10., 11. un *arī 12. klase*. Jauniešiem, kas nav apmeklējuši latviešu pamatskolas, uzņemšanai 9. klasē jāiztur iestāju pārbaudījums.

5. jūl. — 16. augustam
VASARAS NOMETNE — trīs 2-nedēļu posmi bērniem no 9 līdz 14 gadu vecumā. Var palikt nometnē ilgāk kā vienu posmu.

19. jūl. — 2. augustam
MĀJMĀCĪBAS SKOLAS NOMETNE — bērsiem, kas neapmeklē latviešu skolas, kā *arī tādiem, kas latviski nerunā* — 6 līdz 14 gadu vecajiem. Rīta cēliens — intensīvs darbs, mazās grupās mācoties latviski runāt, lasīt, rakstīt. Pārējā laikā piedalās citās nometnes nodarbībās.

19. jūl. — 16. augustam
MAZO BĒRNU NOMETNE — divi 2-nedēļu posmi bērniem no 6 līdz 8 gadu vecumā. Var palikt ilgāk kā divi nedēļas.

16. — 23. augustam
KRISTĪGĀS JAUNATNES VADĪTAJU KURSI un IESVĒTES MACĪBAS NOMETNE — rīko LELDAA. Tuvāka informācija un pieteikšanās pie māc. Ivara Gaides: 1381 Andrews Ave., Lakewood, Ohio 44107.

23. aug. — 5. septembrim
JAUNATNES TEĀTŖA UN MŪZIKAS SEMINĀRS — jauniešiem no 15 līdz 18 gadu vecumā.

23. aug. — 5. septembrim
SKOLOTĀJU SAGATAVOŠANAS KURSI — rīko ALA skolu birojs. Varēs uzņemt ģimenes. Paredzētas nodarbības bērniem.

GAŖEZERAM VAJADZĪGS VIRTUVES VADĪTĀJS / JA no 15. jūnija līdz 7. septembrim. Alga pēc vienošanās. Var būt arī vīrs un sieva. Ja sieva vada virtuvi, vīram var piedāvāt atalgotu darbu arī ārpus virtuves. Lūdzu pieteikties nekavējoties (adrese apakšā).

LATVIAN CENTER GAŖEZERS, INC., Rt. 3,
Box 363, Three Rivers, Michigan 49093.
Telefons (616) 244-5133

Vēlos sūtīt savu bērnu/bērnus uz Gaŗezera 1970. gada .... vasaras vidusskolu; .... vasaras nometni; .... jaunatnes talku; .... mājmācības skolas nometni; .... jaunatnes semināru; .... mazo bērnu nometni; tāpēc lūdzu man atsūtīt tuvāku informāciju un .... pieteikšanās lapas, kā arī vidusskolas iestāju pārbaudījumus .... bērniem.

Vārds un uzvārds: ....

Adrese: ....

.... Zip ....

LATVIJAS KORPORĀCIJU APVIENĪBA
publicējusi izdevumu
Sadarbība Baltijas problēmu pētījumos
56 lpp., bagātīgi ilustrēts, 20x30 cm formāts
Dabūjama: DV Grāmatnīcā — 491 College Street,
Cena $1.50
Toronto 174, Ont.

1970. gada jaunie modeļi
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
APSKATĀMI MŪSU JAUNAJĀS SKATES TELPĀS.
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašīnas par pazeminātām cenām.
ROBERTSON MOTORS
1555 Danforth Ave., Toronto
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE Tel. HO 6-1131

Kanadas DAUGA...
125 Broadview Ave., ...
Piedāvā banketzāli sarīkojum...
dzimšanas dienu jubile...
Pieprasiet telefo...
„Jautr...
DAUGAVAS ...
JŪS G...
Atvērts no pirmd...
no plkst. 4 — 12. naktī. Piektdi...

JAUNĀKĀS S...
Junda ...
Kalvis ...
Stereo 1006 ...
Stereo 1003 ...
Latvian Music LP 32 ...
Latvian Music LP 33 ...
Latvian Music LP 34 ...
Latvian Music LP 35 ...
Pieprasāmas ...
491 College Stree...

AUST...
DĀMU ...
737 Bloor St. W., ...

A. EGLĪTIS ...
161A Roncesvalles A...

ROSAR-MORRISO...
RŪPĪGA ...
APBEDĪŠA...

KAS? KUR? K...

OLD COUNT...
2800 DUNDAS ST. W...

ALFRED STIKUTS REALTOR
BROADVIEW ...
105 DANFO...
Tel.: HO 5-9905.

A. Kristaps ...
1095 Queen St...

PAVASARA ...
delikatešu veikal...
361 RONCESVALLES AV...

8

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250. tel. 465-5225
Piedāvā banketzāli sarīkojumiem, iesvētībām, kristībām, dzimšanas dienu jubilejām par jaunām cenām.
Pieprasiet telefoniski 465—5225

„Jautrais Ods"
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
JŪS GAIDA CIEMOS
Atvērts no pirmdienas līdz ceturtdienai no plkst. 4 — 12. naktī. Piektdienās un sestdienās atvērts no plkst. 12 dienā.
Uz redzēšanos JAUTRAJĀ ODĀ!

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

Junda $5.50
Lūk, rozes zied. Pie Baltijas jūras. Krīvu krīvs. Mirdzi kā zvaigzne. Mežezers. Rudens noskaņas. Mīlētāja dziesma. Varenība. II—Tēvzeme runā. Aijā. Jāņu laiva. Jūras spožums. Mēness nakts. Kā linu druva sāka ziedēt. Vecie tēvi. Kad mēs jauni bijām.

LP 36 .... $5.50
Stāsti man, ak Ģetzemane. Drūms klusē Ģetzemanes dārzs. Kad Kristus krustam tuvojas. Mans brāli, uz Golgātu nāc. Kas ir Tas, kas gaida. Adoramus Te, Christe. II—Vētras viļņos nav neviena. Svētītie, nāciet. 91. psalms. Mieru atstāju. Izpilda Antoņina Vaivode, kontralts.

Kalvis $6.00
I — Kad mēs jauni bijām. Krīvu krīvs. Nogrimusi pilsēta. Dzimtā puse. Kalnos. II — Jūras dziesma. Biķeris miroņu salā. Smilšainos ceļos. Jāņu laiva. Jāņu laiks. Aiz upītes sētiņā. Kas kaitēja man dzīvot. Iesim, puiši, lūkoties. Sniga sniegi, putināja.

Stereo 1005
Brālīts māsu dancināja $7.00
Saturā: Brālīts māsu dancināja, Pērkonītis, Mugurdancis, Plaukstiņpolka, Metieniņš, Tūdaliņ, tagadiņ, Sudmaliņas. II — Riteņītis, Zvejniecíņš, Gailītis un vistiņa, Māte teica Jancīšam, Kur tu teci, gailīti? Brālītis un māsiņa un Gatves deja.

Stereo 1003
Tu sapnis esi $7.00
I — Drīz tiksimies mēs, Tu sapnis esi, Aizejošam, Āksta dziesma, Kavalieru gads; II — Brūnacīte, Pa to ceļu, Rītos, Vermlandes balāde, Maza maza meitenīt.

Latvian Music LP 32 .... $5.50
I — Pēdējais pļāvums, Lietutiņš list, Diena beidzas, Šūpuļdziesma, Māte, Nakts; II — Mazs bij tēva novadiņš, Zaļas birzes audzīte, Krauklītis, Man ieviņa, Sprigulīši, Lauku kāzas, Zilās naktis.

Latvian Music LP 33 .... $5.50
I — Laimīnai pavaicāju, Kur meitiņas godam auga, Ej, saulīte, drīz pie Dieva, Mēs deviņi bāleliņi, Kas tur kliedza, Upe nesa ozoliņu, Dzeltens mans kumeliņš; II — Jauni puiši danci veda, Pūt, vējiņi, nostājies, Lieli vīri, mazi vīri, Dancija māsiņa plāniņa vidū, Kāzinieku deja, Skataities, jauni ļaudis, Rucavietis.

Latvian Music LP 34 .... $5.50
I — Lielais lācis, Minikleitiņa, Naktis, Kokteilis, Baltijas jūra; II — Mežrozīte, Sulu laikā, Ābeles zied, Es jums teikšu, Sniegputeni.

Latvian Music LP 35 .... $5.50
I — Mēs visi sēdējām kokos, Jumi jumi, Cietumnieka dziesma, Redz, kur jāja div' bajāri, Kādu pie sevis, Parkā; II — Senā Rīga, Divatā ar sevi (uz jumta) 25 kronas (5 dolari), Tu vairs mani nepazīsti, Kauli deg, Vilcienā.

Ontario provincē dzīvojošiem jāpieskaita 5% PST.
Pasta izdevumiem Kanadā jāpieskaita 50 centi, 75 c uz ASV.

Pieprasāmas DV GRĀMATNICĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. **LE 7-1401**

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

KAS? KUR? KO? TORONTO

OLD COUNTRY DELICATESSEN
2800 DUNDAS ST. WEST, PIE KEELE, TĀLR. 769-8640
Emīlija un Georgs DUMPE

ALFRED **STIKUTS** REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
65 Marlee Av. Toronto, 789-3361
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro. 752-1770

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

A. Kristapsona
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA
LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

8
KRĀSU UN MELNBALTAS FILMAS
attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363-6496

PASŪTINIET SAVIEM PIEDERĪGIEM UN PAZIŅĀM

KUNGU UZVALKU DRĀNAS! Cenas ASV dolaros
V/1 dažādu krāsu angļu vai dāņu ķemdzijas drāna, $7.60 metrā, svars 700 gr. Komplekts: 3,25 m. drānas un visi drēbnieka piederumi, kopīgais svars apm. 3.3 kg 48.50
L/a — ļoti labas kvalitātes drāna, ar visiem drēbnieka pied. 51.75
H/f — labas kvalitātes angļu ķemdzijas audums (zīmogots) $10.50 metrā, ar visiem piederumiem 58.50
H/l — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas audums dažādās krāsās, $11.90 metrā, ar visiem pied, Svars 3,5 kg. 62.45

KUNGU MĒTEĻU DRĀNAS
K — izcilas kvalitātes vilnas audums, visās krāsās, metrs — $8.60, ar visiem piederumiem. Komplekts: 2,75 m. 48.70
K/l — izcilas kvalitātes melns un citas krāsas angļu mēteļu audums $9.90 metrā, ar piederumiem 52.20
FF/k — visaugstākās kvalitātes angļu dažādu krāsu mēteļu drāna ar visiem piederumiem 60.20

DĀMU MĒTEĻU DRĀNAS
D/l—izcilas kvalitātes angļu mēteļu drāna: $9.90 metrā. Komplekts: 2.75 m drānas un visi drēbnieka piederumi 50.95
FF/d — visaugstākās kvalitātes vilnas dažādu krāsu dāmu mēteļu drāna: $12.90 metrā, ar visiem piederumiem 58.95

DĀMU KOSTĪMU DRĀNAS
D/a — modernās pastelkrāsas dāmu kostīmu drāna, $4.95 metrā. Komplekts: 2.50 m drānas, ar visiem piederumiem 29.65
D/f — angļu vai dāņu ķemdzijas audums dāmu kostīmiem, izilas kvalitātes $10.50 metrā, ar visiem piederumiem 43.15
F/fd — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas drānas dāmu kostīmiem: $11.90 metrā, ar visiem piederumiem 47.15
Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai

Sainīšu nodaļa

DVG RĀMATNICĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Izdevēji—
MĒS IZDARĀM SALIKUMA DARBUS
GRĀMATĀM
ŽURNĀLIEM
Iespiešanai ofseta technikā
ĀTRS DARBA IZPILDĪJUMS. MĒRENAS CENAS.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
VALUPE
Aldonas ĶIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4 Ont., tālr. 533-2837

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Latgaļu folklora $7.00
M. Bukšs — Francis Kemps $7.00
Dieva kokle — Latv. relig. dzejas antoloģija $8.00
H. Sils — Tēlotāja māksla un vārds $6.00
E. Aistars — Evita, rom. $4.80
J. Plaudis — Zemes ziedi, rom. $5.50
A. Johansons — Visi Rīgas nami skan $5.50
Fr. Dziesma — Klusuma zvaigznes, dz. $3.50
E. Dēliņš — 69 stundas $6.10
A. Spekke — Atmiņu brīži $12.00
V. Pelēcis — Malenieša pasaule II $5.80
J. Akurāters — Aizlaika straumes $5.50
E. Spēks — Es redzēju jūriņā $5.30
Valdis — Staburaga bērni $3.80
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās $3.50
Archib. A. Lūsis — Jēzus līdzības un mūsu laikmets $2.80
T. Ķikauka — Putni, rom. $4.20
Latgaļu tautas dziesmas (notis) $5.50
Indr. Gubņa — Rītdiena neskaitās $4.00
H. Krauja — Ardievas vasarai, dzej. $4.00
B. Bičole — Ceļos, dzej. $4.50
Leonīds Slaucītājs — Sešos kontinentos $8.00
Al. Tomsens — Cilvēcības vārdā $8.50
I. Grebzde — Tikai meitene, jaunatn. rom. $4.50
G. Janovskis — Dziesma mežam, rom. $4.80
A. Dziļums — Vēja melderis, rom. $5.80
A. Lindgrena — Pasaules labākais Karlsons $4.00
Leonīds Slaucītājs 70 .... $2.20
LATVIJAI 1918—68 Brīvās pasaules latv. mežkopju izd. $10.00
A. Eglītis — Pēdējais mohikānis, stāsti $7.50
Dr. N. Vīksniņš — Latvijas vēsture jaunā gaismā $8.00
Dz. Zeberiņa — Kad es maza biju $6.00
P. Aigars — Sarkanais vilciens (4 valodās) $2.25
P. Aigars — Zaļie zīmneši, dzej. $2.00
Ā. Klīve — Brīvā Latvija, atmiņas $10.00
J. Sudrabiņš — Pēdējās dienas Kurzemē, atm. $3.80
J. Miesnieks — Klaucēnu kundzes meita, rom. $5.80
P. Klāns — Karsta dzelzs, apcer. $12.00
K. Pētersons — Pasaule paveras, ceļ. apr. $10.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti $5.90
Ang. Gailīte — Rītausma $4.00
I. Grebzde — Sērmūkšļu pagasta ļaudis $3.20
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas, dzej. $4.20
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, refleksijas $4.20
Edg. Dunsdorfs — Latvijas vēstures atlants $4.50
M. Valters — Atmiņas un sapņi I d. $9.50
F. Donass — Politiskos krustceļos $4.00
H. Vītols — Atmodinātas atbalsis $7.50
Dzintara gredzens, stāsti mīlai $6.80
A. Niedra — Varavīksna pār Rīgu, rom. $4.80
A. Freināts — Dzimtenes ārēs, stāsti $4.50
I. Grebzde — Vai ābele ziedēja?, rom. $5.50
J. Aukškāps — Zinātnei un tēvijai $4.50
A. Dziļums — Celminieki, rom. $5.80

Pasūtināšanai zvaniet Tālr. 921-7121

DV GRĀMATNICĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

Jauns 1970. gadā
Labākā dāvana sūtīšanai uz LATVIJU
SPECIĀLI RUBĻU CERTIFIKĀTI LIELĀKĀ VĒRTĪBĀ ZEMAS CENAS

Jūsu piederīgie var izvēlēties Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos vislabākās kvalitātes preces. Piemēram:
Ledusskapji, sākot ar $55.00 — $117.00
TV aparāti $75.24 — 93.72
Dāmu aitādas kažoks 30.00
Kungu vilnas uzvalks 24.00
Dāmu garie zābaki ar oderi 10.00
Kungu garie zābaki ar oderi 10.00
Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi ar pilnīgu informāciju.

VIENKĀRŠI un ĀTRI
Speciālajiem rubļu certifikātiem nav īpašnieka vārda, tos var izmantot ikkatrs, katrā laikā un katrā vietā. Piegāde 3—4 nedēļu laikā.

KĀ PASŪTINĀT:
Jūs varat pasūtināt zināmu skaitu speciālo rubļu certifikātu par $2.13 gabalā. Šī maksa ir galīga un nekādu citu nodevu nav. Varat sūtīt mums apaļu summu dolāros un mēs paši to pārvērtīsim rubļu certifikātos. Pilnīga garantija.
Mums ir 20 gadu darba pieredze un vairāki tūkstoši apmierinātu klientu. Mēs garantējam, ka arī jūs būsit apmierināti ar mūsu **GODĪGO un ĀTRO PAKALPOJUMU.**
PASŪTINIET TAGAD TIKAI

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
NEW YORK, N. Y. 10010
Pieprasiet mūsu jauno bezmaksas cenrādi.
Mēs pieņemam pasūtinājumus automašīnām un dzīvokļiem.

LATVIEŠU NAMS
491 College ielā, Toronto 4
izīrē telpas
sarīkojumiem ■ viesībām ■ Klāj viesību galdus ■
Tel. 922-2931

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKĀ
ATSEVIŠĶI NUMURI PERKAMI TORONTO
Broadview Delicatessen
105 Danforth Ave.
Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.
Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.
Lidums Meat
363 Roncesvalles Ave.
Lotus Florists
722 Bathurst St.
Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.
Pavasars Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.
Pokos Meat
376 College St.
Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.
West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.
HAMILTONĀ
O. Andersons
129 Barton St. E.
28 Market St.
Northland Grocery

GRĀMATAS
JAUNATNEI UN BĒRNIEM

Valdis — STABURAGA BĒRNI $3.80
Bite Imants, LATVIJAS SĒNES UN OGAS. Krās. grām. 1.50
Brastiņš A., SLIŅĶIS. Pasaka 2.40
GARĀ PUPA. Bilžu grāmata 1.00
Grimmi Brāļi. PASAKAS 4.25
Grunde Biminita un Kovaļevska Margarita, MEŽA BĒRNI Pasakas ar daudz illustrācijām 4.00
SAULES UN SALA GRĀMATA 3.80
Ķezbers Kārlis, USMAS ZĒNU DĒKAS 2.80
— RŪĶU PASAULES CEĻOJUMS 3.50
Klētnieks V., SENČU RAKSTI 3.00
Kradoks H. C., LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ. Illustrēta bērnu grāmata 2.80
Kronberga Lilija, RUNČA VEZUMS. Dzej. antol. 2.20
Krūka Tonija, SILAINES MEŽA RUNĀ. Pasakas 2.80
LATVIJAS ŪDEŅI. Krāsojamā grāmata 1.50
Loftings Hjū, DOKTORS DŪLITLS UN VIŅA ZVĒRI. Sevišķi interesanta bērnu grām. ar autora zīmējumiem. 4.00
Molnars Francis, PĀVILIELAS ZĒNI. Romāns 3.00
Stāraste Barvika M., PINTIĶU CIEMS. Pasakas ar autores illustrācijām 2.80
Širmanis Jānis, ĢELZIS UN MISIŅŠ. Jaunākā bērnu grāmata ar I. Rumpētera illustrācijām 3.00
— MANS DRAUGS PŪPOLIŅŠ. Ar S. Šteineres illustrācijām 4.00
— BRĪNUMU PASAULE. Pasakas ar Ed. Dzeņa illustrācijām 4.00
— TINCIS 5.30
— KRIKSIS TRIMDĀ 3.70
— KRIKSIS UN TOMIŅŠ AMERIKĀ 3.00
Sandbergi I. un L., MATISIŅ, KUR CEPUMI? 1.50
— MATISIŅA DRAUGS 1.50
— REZGALĒ BĒRNU SVĒTKI 3.00
Klevins J., JEKABS UN JOAKIMS 3.80
Piezīme: Katram sūtījumam pieskaitiet 50 c pasta izdevumiem.

Pieprasiet
DV GRĀMATNICĀ
491 College St., Toronto 174, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr. Mrs. Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $........ abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa $2.00 par 1 mēn., $5.50 par 3 mēn., $10.00 par 6 mēn., $18.00 par gadu.

■ Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai ■
■ DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

apdrošināšana *plus*
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB.
tālr. 759-0266

IEPRIECINIET SAVUS RADUS, PIEDERĪGOS UN PAZIŅAS

PARAUGSAIŅI — Cenas ASV dolaros
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg 21.40
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. bruto 10 kg. 18.90
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg. 25.20
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolādes, 80 cigaretes, brutto 5 kg. 28.45
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 41.40
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolādes, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg 41.35
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 71.50
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, bruto 10 kg 41.70
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 72.40
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg 29.15
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0.5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, bruto 10 kg 33.90
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg 58.50
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neskafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes 25.50
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots 38.80
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīsi, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr. pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr. rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes 32.90
25 Iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu 55.50
31 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu 42.40
33 — 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. 27.40
46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/300 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr siers, 1 kg žāv. augļi, 210/300 gr pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentrāts, 200 gr pipari, 200 gr lauru lapas, 50 gr vaniļas cukurs — 38 mārc. 39.50
Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV GRĀMATNICAS,
491 College Street, Toronto 174, Ontario,
— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p.p.
sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

Kas smiesies pēdējais?

(Pārnesums no 1. lpp.)

ju strādnieku caurmēra izpeļņa būtu daudz mazāka, ja statistikā būtu ieskaitīti arī kolchozu strādnieki.

Un kā tad patiesībā nokārtojies pirktspējas jautājums? Amerikāņu caurmēra strādnieks nedēļas iepirkumos izdod 32 dol. Par tām pašām mantām, ja vien tās atrastos padomju veikalu plauktos, padomju strādniekam būtu jāizdod 56 dol. Britu strādnieks izdod 29 dol., francūzis 38 dol. un rietumvācietis 39 dol. Par vienas nedēļas iepirkumiem amerikāņu strādniekam jāšķiras no 12 stundu darba algas, anglim jāstrādā 27, francūzim 26 un vācietim 34 stundas, bet padomju strādniekam, lai to pašu nopirktu, būtu jāstrādā 82 stundas! Lai paēdinātu ģimeni, padomju strādniekam nedēļas iepirkumos būtu jāizdod divu nedēļu izpeļņa! Lai padomju ģimene savilktu galus kopā, tad gribot negribot jāstrādā diviem vai vairākiem tās locekļiem. Amerikā ir liela šķendēšanās par inflāciju un nešķīsti augstām cenām. Pad. savienībā inflācijas nav, bet augstas cenas ir. Ja, dolaros pārrēķinot, padomju strādnieks izpelna 117 dol. mēnesī, tad par olu duci tam jāizdod 1,75 dol., aptuveni 11,60 dol. par kāpostu kilogramu un ne mazāk kā 5 dol. par tomātu kilogramu. Lētākais darba tērps maksā 7,70 dol., sieviešu zeķu pāris 2,10 dol. Vislētākais ledusskapis maksā „tikai" 472 dol., bet, lai tiktu pie vismazākās un lētākās automašīnas, Ivanam Petrovičam ir jāstrādā un jānoliek bankā katrs 2½ gadu izpeļņas rublis un kapeika.

Pagājušā gada novembrī „Pravdā" parādījās Pad. savienības prezidenta Nikolaja Podgornija zīmīga atzīšanās: „Mūsu pilsoņu labklājības līmenis nekāpj tik strauji, kā mēs to vēlētos." Turpat partijas ģenerālsekretārs Leonids Brežņevs norādīja: „Pārtikas produktu ražošana pilnībā neapmierina visas iedzīvotāju vajadzības."

Ir tiesa, ka padomju strādniekam par dzīvokļa īri jāizdod daudz mazāk naudas nekā rietumu strādniekam. Tomēr jājautā, vai amerikāņu strādnieks būtu ar mieru dzīvot vienā istabiņā, vai dalīties dzīvoklī ar vienu vai vairāk citām ģimenēm? Ārstniecība Pad. savienībā ir brīva, izglītība arī, un izredzētie padomju strādnieki saņem arī brīvas telpas atvaļinājumu pavadīšanai. Un tomēr šie „labumi" nesamazina lielo plaisu, kuŗa padomju strādnieku labklājības ziņā šķiŗ no amerikāņu strādnieka. Arī man tas līdz šim nebija zināms, bet tā ir neapšaubāma patiesība, ka amerikāņu strādnieka bezdarba pabalsts ir tieši divreiz lielāks par padomju strādnieka mēneša izpeļņu!

Mēs varam pasmaidīt, ja ne pat smieties, atceroties Chruščova apgalvojumu: „Jau 1965. gadā mūsu rūpniecība pārsniegs ASV produkciju, un lauksaimniecībā mēs atstāsim amerikāņus tālu aiz muguras!" Fakts ir, ka pagājušā gadā lauksaimniecība deva 9 milj. tonnu mazāk graudu nekā iepriekšējā gadā, bet pārējā lauksaimniecības produkcija pazeminājusies par 3,2%.

Tagad arī padomju prese atzīst, ka neesot iespējams salīdzināt padomju un amerikāņu lauksaimniecības līmeni. ASV ar nedaudz vairāk par 2% lauksaimniecībā nodarbinātajiem spēj saražot daudz vairāk nekā visu amerikāņu paēdināšanai vajadzīgo, bet Pad. savienības lauksaimniecībā nodarbinātie 30% iedzīvotāju nav spējuši un tik drīz arī nespēs kaut cik piepildīt „laimīgās padomju zemes" pilsoņu vēderus.

Kas gan īsti pie visa tā vainīgs? Nepiepildītās rožainās nākotnes pareģa Chruščova vietā lietu savešanai kārtībā Kremlis taču izvēlējās savas imperijas vadīšanai „spējīgākos no spējīgākajiem", bet, acīm redzot, Brežņevs ar Kosiginu vēl turpina klupt pa Ļeņina un Staļina iestādītajiem celmiem komūnistu sistēmas purvājā.

Tieši pēdējā laikā arvien skaidrāk apvāršņa malā sāk parādīties krizes mākoņi Kremļa pašā augstākajā galotnē. Runā par dumpīgo trijotni Maskavas politbirojā — 52 gadus veco Dimitriju Polanski, 55 gadus veco Kirilu Mazūrovu un savdabīgo partijas ideologu Nikolaju Suslovu, kuri pašā politbirojā asi kritizē Brežņevu un Kosiginu. Šis trijotnes aizkulisēs stāvot vēl pajaunais Šelēpins, kuŗa karjēra Brežņeva-Kosigina ērā sāka izplēnēt. Kādā strādnieku mītiņā Maskavā Brežņevs un Kosigins nesen nosaukti par „bailīgām un nevarīgām bābām."

Aizvadītajā nedēļā Rietumos nokļuva kāds dokuments, kuŗā smagi kritizēti pašreizējie Kremļa valdnieki. Tā autors ir pazīstamais zinātnieks Zachārovs. Viņa memorandu augstākajai partijas vadībai līdzparakstījuši arī vēsturnieks Medvedjevs un fiziķis Turchins. Šajā memorandā Zachārovs norādījis:

„Pēdējo 10 gadu laikā mūsu valsts saimnieciskajā dzīvē parādījušās drausmīgas iestinguma un sabrukuma pazīmes. Salīdzinot mūsu saimniecību ar ASV, ir jāatzīst, ka mēs esam palikuši tālu atpakaļ ne vien rūpniecības kvantitātē, bet, diemžēl, arī kvalitātes ziņā. Mēs esam tālu aiz amerikāņiem eļļas produkcijā un elektrofikācijā, bezgala tālu ķimiskajā rūpniecībā un kompūteru technoloģijā, kuŗa patiesībā dēvējama par otru technoloģisko revolūciju. Mēs esam atpalikuši tik tālu, ka atstarpe vairs nav izmērījama."

Tālāk memorandā teikts: „Piecdesmito gadu beigu posmā mūsu valsts bija pirmā pasaules telpas lidojumu sasniegumos. Mēs bijām pirmie, kas spēja īstenot pirmā cilvēka lidojumu izplatījumā. Sešdesmito gadu beigās mēs vadību zaudējām, un amerikāņi bija pirmie, kas sasniedza mēnesi. Ar to otra technoloģiskā revolūcija bija sākusies, un tagad, 1970. gadā, mums ir jāatzīst, ka mēs ne vien nespējam panākt amerikāņus, bet plaisa, kuŗa mūs šķiŗ no viņu panākumiem kļūst arvien lielāka un lielāka. Kā gan iespējams, ka mūsu valsts nepārņēma iniciātīvu savās rokās šai otrā technoloģiskajā revolūcijā? Mūsu neveiksmes cēlonis nav meklējams valsts sociālistiskajā struktūrā. Gluži otrādi, vaina meklējama tajos apstākļos, kādi patiesībā pastāv mūsu valstī un ir pretēji sociālismam, pat naidīgi tam. Vainas cēlonis ir pretdemokratiskās tradicijas un normas, kuŗas parādījās Staļina laikā un nav pilnīgi izskaustas līdz šai dienai."

„Ideju un informācijas brīvība," narādījis Zachārovs, „ir priekšnoteikums modernās saimnieciskās dzīves augšanai un panākumiem." Zacharovs nosodījis padomju varas izrīcību ar intelektuālajiem un stāvokļa kritizētājiem, kuri meklē ceļus uz labākiem dzīves apstākļiem. „Kā gan tas nākas, ka padomju vara iesloga cietumos, soda nometnēs vai vājprātīgo namos personas, kuŗas iedrošinās oponēt, bet rīkojas pilnīgi pastāvošo likumu robežās?" jautā Zachārovs.

Kur meklējama izeja? Zachārovs ieteicis pakāpenisku 14 punktu demokratizācijas programmu. Zachārova ieteiktās reformas nav radikālas; tās ir piesardzīgas, bet cita vidū prasa arī vēlēšanu sistēmas pārkārtošanu, tiesu un izglītības iestādījumu reformēšanu un politisko ieslodzīto amnestēšanu. Memoranda nobeigumā Zachārovs piebildis, ka Pad. savienība, ja beidzot neizšķirsies par reformu ceļu, tad neglābjami ies pretim traģiskam bezdibenim, no kuŗa izejas vairs nebūs.

Nav domājams, ka Maskavas politbirojs veltīs Zachārova dokumentam daudz vērības.

Politbirojā par brīvību nerunā, pat par pakāpenisku mazu brīvībiņu atļaušanu ne. Padomju didaktikā brīvībai ir savs iztulkojums. Par to liecina klasisks tiesas process Maskavā, kuŗā par brīvības prasīšanu uz apsūdzēto sola atradies kāds krievu inženieris. Lai runā tiesas protokols:

Prokurors: „Apsūdzētais biedri, vai jūs zināt, pret ko mēs cīnījāmies pagājušajā kaŗā?"

Apsūdzētais: „Pret nacistiem."

Prokurors: „Pilnīgi pareizi. Un kādēļ mēs cīnījāmies? Vai ne brīvības dēļ?"

Apsūdzētais: „Jā, arī es cīnījos par brīvību."

Prokurors: „Vai mēs šo kaŗu uzvarējām, vai ne?"

Apsūdzētais: „Jā, uzvarējām."

Prokurors: „Biedri, vai jums nav skaidrs, ka tieši tādēļ brīvība valda Pad. savienībā?"

Pēc šādas neapšaubāmas patiesības konstatēšanas apsūdzētais inženieris nespēja novaldīt smieklus. Tiesa apsūdzēto atzina par vainīgu un sodīja ar 3 gadiem cietumā . . .

Varbūt nelaimīgā krievu inženieŗa smiekli nebūs pēdējie. Varbūt kopā ar viņu kādu dienu par pašreizējām padomju nejēdzībām pēdējie smies profesors Zachārovs un smiešanās brīvību ieguvušie padomju pilsoņu miljoni.

Aleksandrs Ķegumnieks

Iedomas un ideāli

(Pārnesums no 1. lpp.)

māts, tomēr patiesība tāda ir. Kaut kādas pārmaiņas Kremlī var ieviest tikai paši krievi, neviens cits. Nacionālās politikas metus palīdz veidot arī ģeografija. Kronvaldu Atis to saprata. Vai mēs būtu to aizmirsuši?

Negribu būt pareģis, bet, padomju imperijai brūkot, pirmkārt vislielākās izredzes restaurēt neatkarību ir tautām, kuŗas jau 1939. gadā bija neatkarīgas. Protams, neviens nevar noteikt vēsturei logatus, tāpat kā noteikt ceļu negaisam. Tas nāk pats ar savu vēju vai maina vēja virzienu. Šādā iespējamā negaisa laikā liela nozīme būs atkal pa daļai iemidzinātajām Baltijas valstu sūtniecībām. Būtu liekama lietā vislielākā piepūle, lai šos mūsu neatkarības simbolus saglabātu līdz Baltijas tautu Lieldienām.

Baltijas tautas zaudēja savu brīvību tādēļ, ka tām izšķirējā brīdī pietrūka savstarpējās uzticības un drosmes pašām savu brīvību aizstāvēt; tās nesen zaudēja savu Anglijā deponēto zeltu, jo laikā neatskārta, ka tas apdraudēts; tās zaudēs savu nākotni, ja laikus neiegūs jaunu drosmi un jaunu savstarpēju uzticību. Dalīšanās process, kas sācies komūnistu dažādajos nogrupējumos, novedīs agri vai vēlu līdz sadursmei šo nogrupējumu starpā, jo aiz tiem stāv ne vien dažāda izpratne par Marksa un Ļeņina mācībām, bet arī dažādas tautu un rasu mentālitātes, kuŗas ir spēcīgākas par visiem teorētiskajiem revizionismiem. Nācijas nav izkusušas un neizkusīs internacionālisma skābē.

Varam mācīties no citām mazajām tautām, kā jāaizstāv savas intereses pārmaiņu laikā, bet neviena cita tauta nevar dot to dzīves gudrību, kuŗu dod pašu kultūre un pašu sirdsapziņa. Latviešu mātes tēls Brāļu kapos ir reizē mūsu tautas sirdsapziņas un vēstures apliecinātājs. Tautas nav laistas pasaulē veģetēt, bet veikt kādu misiju, kuŗu mums neviens nevar apstrīdēt, kamēr runājam savu valodu, saglabājam savu kultūru un paliekam uzticīgi kristīgajai civilizācijai un demokratijas principiem. Kas cīnās par brīvību, tam jābūt vispirms brīvam savās domās. Ideāli, kuŗiem pamatā ir nacionālie centieni, uzvarēs agri vai vēlu, bet aklas iedomas tautu noved strupceļā.

IZĪRĒJAMAS
2 — 3 ISTABAS
AR VIRTUVI
KLUSUMA TĪKOTĀJIEM.
Auto novietošanas iespējas.
Zvanīt Toronto, 466-3990.

ASV senāta demokratu „partizānu" majoritāte jau otru reizi noraidījusi prezidenta Niksona nominētu dienvidu pavalstu kandidātu ASV augstākās tiesas amatam, diskriminējot reģionālās tiesības. ..

Niksons: „Čīf Bardžer, arī jūs tagad redzat — ko es uzceļu, to viņi nojauc!"

Ed. Keiša karikatūra

PĀRDODAMI GRUNTSGABALI EZERA KRASTĀ
Ļoti laba makšķerēšana ziemā un vasarā.
Ļoti laba apmešanās vieta pensionāriem.
Klusa apkārtne. Tuvu pazīstamām smilšu kāpām.
Gruntsgabalu cena, sākot ar 3.000, ar zemu iemaksu
BAY OF QUINTE APKĀRTNĒ PIE WEST LAKE.
MIKE SHEBAS RESORT —
32 Jillson Av., Toronto 9, telef. 762-2748

---

†

Bijušais 3. Jelgavas kājnieku pulka
k a p t e i n i s

Fridrichs Konrads

miris 1970. gada 13. aprīlī

Ik dienas mūsu rindas retākas tiek . . .

Piemiņā paturēs
3. Jelgavas kājnieku pulka karavīri

Aktuālais Kanadā

★ Slepenā arodbiedrības balsošanā parlamenta ēkā, Otavā, Montrealas pasta auto vadītāji noraidījuši valdības pēdējo piedāvājumu lielāko daļu ieskaitīt civilajā resorā. Tā, sākot ar 15. aprīli, valdība pasta izvadāšanu un savākšanu Montreālā uztic pašas pieņemtiem šoferiem. Ja Lapalmas sabiedrības šoferi darbā neierastos, viņus aizstātu ar citiem, norādīja valsts kases padomes priekšsēdis C. Drūrijs. Šoferu arodbiedrības pārstāvis G. Boduēns atbildē draudēja ar problēmas sarežģīšanos šādā gadījumā.

★ Vētrainā sesijā Ontario parlamentā 13. aprīlī premjērs Robarts, arodattīstības ministrs Rendals u. c. ministri vainoja federālo valdību bezdarba problēmas radīšanā. Rendals norādīja, ka ne Ontario, ne citām provincēm neesot pietiekami līdzekļu stāvokļa atslogošanai. Liberāļu pārstāvis R. Niksons pārmeta, ka federālās valdības kritizēšana vienīgi noderot par aizsegu Ontario valdības iniciātīvas trūkumam un Rendala politiskām kombinācijām. Ministram ieteica arī atkāpties no amata, ja viņš tik bezcerīgs, ka nespēj atrisināt bezdarba problēmu.

★ Valdības ierosinātais „naida propagandas" likums, kā to dēvē kanadiešu laikraksti, trešajā lasījumā parlamentā pieņemts ar 89 pret 45 balsīm. Likuma atbalstītāju vairākums ir liberāļu un jaundemokratu deputāti. Opozicijas vadītājs Stenfīlds, jaundemokratu līderis Dagless un viens no šī likuma cītīgākajiem aizstāvjiem F. Givens, tāpat citi, balsošanas laikā trūka. Pēdējās pārrunās parlamenta locekļu kritika vērsusies visvairāk pret minētā likuma klauzulu, ar ko tiesnesim dota vara pavēlēt privātu dokumentu apķīlāšanu, kas atrastos apsūdzētā dzīvoklī. Šis noteikums apzīmēts par „vispretīgāko" likuma punktu. Eldons Vuljems (Wooliams), Kalgarijas konservātīvo pārstāvis, kas vadīja līdzšinējo opoziciju pret naida propagandas likumu, izteica cerību, ka tieši minētās klauzulas dēļ augstākā tiesa varētu izsludināt likumu nekonstitūcionālu.

★ Kanadas parasti ļoti aizņemtais ministru prezidents, kam it sevišķi etnisko grupu uzklausīšanai līdz šim trūcis vaļas (izņemot žīdu!), kā izteicies kāds no viņa sekretāriem, „apsveŗot" Vietnamas mobilizācijas komitejas uzklausīšanu 18. aprīlī. Šī „pretkaŗa" organizācija minētajā dienā rīko savu piekritēju sanāksmi Otavā un vēlas arī sarunu ar Trudo. Runātājs sanāksmē būs NDP vicelīderis Dēvids Ļuīzs.

★ Nodokļu maksātājus, varbūt, interesēs arī sekojošais ceļš, kuŗā aiziet daļa nodokļu: Kā izrādījies no parlamentā savāktajiem datiem, 13 kabineta ministri bez birojiem parlamentā uztur tādus arī vēl savu vēlēšanu iecirkņos, pie tam biroja telpu īri un atiecīgo ierēdņu algas sedz no sabiedrības līdzekļiem. Šie ir: iekšlietu ministrs Žerārs Peletjē, Privy Council priekšsēdis D. Makdonalds, ministrs bez portfeļa Andrass, lauksaimniecības ministrs Olsons, finanču min. Bensons, dabas bagātību min. Grīns, nodokļu min. Kote, darba min. Makesijs, patērētāju min. Basfords, arodmin. Pepēns, pasta min. Kīrans, darba spēka min. Makekens un viņu kungs ministru prezidents Trudo. Sabiedrībai šo „mazturīgo" valsts darbinieku privātie biroji un ierēdņi izmaksā līdz 101.535 dol. gadā.

—ns

Eksplozija Apollo-XIII lidojumā

Kā jau ziņots, Apollo-XIII no Kenedija raga Floridā lidojumā uz mēnesi startēja 11. aprīlī. Šī bija trešā reize, kad amerikāņi cerēja izkāpt uz mūsu zemes pavadoņa virsmas, šoreiz ar daudz plašākiem uzdevumiem nekā abās iepriekšējās reizēs, jo bija paredzēti arī urbumi, kuŗiem astronauti bija jau iepriekš apmācīti, apgādājot viņus ar vajadzīgajiem urbjiem un instrumentiem.

Lidojuma trešajā dienā, 13. aprīlī, komandkuģī pēkšņi notika mīklains sprādziens. Apdzisa ugunis un pārtrūka skābekļa piegāde, kuŗš nepieciešams elpošanai. Mazajā mēness kapsulā, kuŗā vietas tikai diviem astronautiem, elektrības un skābekļa sistēma tomēr turpināja darboties normāli, tādēļ divi lidotāji pārvietojās tajā, bet trešais palika tumsā un bez elpojamā gaisa komandkuģī. Viņam skābekli pievadīja no mēness kapsulas. Lidojumu uz mēnesi pārtrauca, un astronauti sagatavojas atceļam uz zemi. Komandkuģis ar mēness kapsulu saāķēti ielidoja mēness orbītā, lai taupītu enerģiju un veiktu nepieciešamo atpakaļlidojumu, izmantojot kapsulas enerģiju, kuŗa vajadzīga, paceļoties no mēness virsmas, lai orbītā sasniegtu komandkuģi. Ja eksplozija būtu notikusi pēc kapulas nosēšanas uz mēness, astronautu atgriešanās būtu kļuvusi neiespējama.

Šī ziņojuma rakstīšanas brīdī joprojām nebija absolūtas drošības, ka atpakaļlidojums beigsies sekmīgi. Nedēļas vidū laikraksti lieliem virsrakstiem pirmajās lappusēs vēl vēstīja, ka astronauti cīnās par savu dzīvību. Apollo-XIII nolaišanās paredzēta 17. aprīlī Pacifikā, kas, lidojumam normāli norisinoties, būtu notikusi četras dienas vēlāk — 21. aprīlī. Astronautiem krājumā ir 48 mārciņas skābekļa, kas nozīmē, ka viņi drīkst patērēt apmēram 8 mārciņas dienā. Ja notiktu kādi traucējumi mēness kapsulē, lidotāji nenovēršami aizietu bojā, jo no zemes nekādi glābšanas darbi nav iespējami. ASV izplatījuma pētniecības centrā Hjūstonā valdīja liels satraukums.

Amerikāņi paziņojuši, ka turpmāki lidojumi pārtraukti līdz brīdim, kamēr būs atrisināts glābšanas jautājums. Projekti jau izstrādāti un vajadzīgs tikai apstiprinājums.

Pāvests Pauls VI Vatikānā lūdza Dievu par astronautu laimīgu atgriešanos. Pāvests ik reizes ticies ar astronautiem, kad tie apmeklējuši Romu, un izrādījis par viņu veikumiem lielu interesi. Rietumvācijas izplatījuma pētīšanas institūts Bochumā ziņojis, ka spējis uztvert Apollo-XIII radioziņojumus. Institūta direktors Heincs Kaminskis 14. aprīlī izteicās, ka astronautu stāvoklis ir „kritisks, bet ne drāmatisks".

● Rietumvācijas kanclers Brants, runājot par ASV militāro spēku uzdevumu Eiropā, uzsvēris, ka amerikāņu vienības ir pretspēks Pad. savienības Centrāleiropā stacionētajām. ASV joprojām iestājas par stipru Ziemeļatlantijas aizsardzības organizāciju (NATO), kā arī Branta Austrumeiropas politiku. Rietumvācijas kanclers atgriezās Bonnā no Vašingtonas 12. aprīlī.

● Rietumvācijas ārlietu ministrs Šēls nule atgriezies no Romas, kur ar Italijas ārlietu ministru Aldo Moro apsprieda Eiropas problēmas.

„Epidēmija" Kremļi vēršas plašumā

VAI AĻEKSEJU KOSIGINU AIZSTĀS DIMITRIJS POĻANSKIS?

„Saaukstēšanās slimība", kuŗa aprīļa sākumā piemeklēja četrus no galvenajiem Maskavas politbiroja locekļiem — valdības galvu Aļekseju Kosiginu, valsts prezidentu Nikolaju Podgorniju, partijas ideologu Michailu Suslovu un arodbiedrību vadītāju Aleksandru Šeļēpinu, izrādījusies visai nopietna. 66 gadus vecais Kosigins saslimis tik smagi, ka radušās komplikācijas dziedina Kremļa mediciniskajā centrā.

Atveseļošanās ir visai grūta. To liecina fakts, ka dažiem saslimušajiem jau minēti aizstājēji. Kosigins, kuŗu slimība piemeklējusi vissmagāk, esot sagatavojies atkāpties, nododot amatu savam vietniekam Dimitrijam Poļanskim. Zīlē, ka partijas ideologa Suslova aizstājējs būs politbiroja loceklis Andrejs Kiriļenko, bet atklāts paliek jautājums, kas varētu nākt valsts prezidenta Podgornija vietā.

Pad. savienībā valsts prezidentam nav tādas nozīmes kā brīvajās demokratijās, jo komūnistiskajās valstīs prezidents ir tikai ārēja izkārtne, kuŗa funkcijas nosaka visvarenā komūnistu partija, kuŗa vada valsti ar savu totālo varu un slepeno policiju. Valsts prezidenta amats Kremļa hierarchijā ir visai nenozīmīgs, tādēļ nav sevišķi svarīgi, kas to ieņem. Arī valsts pārraudzītās arodbiedrības, kuŗas līdz saslimšanai ar nezināmo kaiti vadīja Šeļēpins, vērtējamas pilnīgi citā izpratnē nekā arodbiedrības rietumvalstīs, kur tās ar savām streika un citām demokratiskajām tiesībām ir nozīmīgs valsts politiskās un saimnieciskās dzīves ietekmētājs faktors. Turpretim Pad. savienībā arodbiedrības ir tikai valsts acs un pātaga, kā labāk uzraudzīt un izdzīt strādniekus, kuŗu intereses komūnistu partija apgalvo aizstāvam.

Būtu netaisni pārmest Šeļēpinam, ka viņa pātaga strādājusi slikti, taču valstī, kuŗā visi iedzīvotāji teorētiski ir „strādnieki un darba zemnieki", arodbiedrību vadītāja postenis politiskā ziņā tik nozīmīgs, ka tas cieši iekļauts Kremļa varas ķēdē un brauc ar vienu plostu. Dabīgi, ka pēkšņā „Kremļa epidēmija" tāpēc pielipusi arī arodbiedrību vadītājam Šeļēpinam, kuŗa aizstājējs vēl nav minēts.

Kaut jau labu laiku bijuši dažādi minējumi par satricinājumiem partijas un valdības iekšējās ideoloģijas un informācijas aparātā, līdz šim vēl nebija pazīmju par iespējamām maiņām arī saimnieciskajā sektorā. Tāpēc Rietumu novērotājus Maskavā pārsteidza ziņa, ka pārmaiņas notikušas arī padomju techniskajā un saimnieciskajā plānošanā. Komūnistu partijas oficiozs „Pravda" 11. aprīlī ziņoja, ka agrākais politbiroja loceklis Leonids Jefremovs izraudzīts par pirmo vicepriekšsēdi valsts zinātniskajā un technoloģiskajā komitejā. Interesantākais ir paziņojums, ka Tikons Sokolovs iecelts par pirmo vicepriekšsēdi valsts plānošanas komisijā, jo Sokolovs bija ietekmīgs vīrs bijušā Kremļa diktātora Ņikitas Chruščeva varas laikā. Paziņojot jaunās iecelšanas, „Pravda" nav minējusi, kad tās notikušas, tāpat tas, vai ar to saprotams vispārējs satricinājums valsts departamentos, jeb vai Jefremovs un Sokolovs aizstāj tikai kādus citus.

Jau tūlīt pēc ziņām, ka no četriem vadošajiem politbiroja locekļiem vissmagāk saaukstējies valdības galva Kosigins, Rietumu prese pasteigusies tuvāk pakavēties pie viņa varbūtējā pēcteča Dimitrija Poļanska. Poļanskis, līdzīgi Chruščovam, labprāt mīlot apceļot brīvās valstis. Viņš divas reizes, 1966. un 1967. gadā, apmeklējis arī Kanadu, pēdējo reizi speciālās Pad. savienības nedēļas laikā pasaules izstādē Montrealā. Reportieri, kuri pavadījuši Poļanski ceļojumā pa Kanadu, piezīmē, ka šis varbūtējais Kosigina aizstājējs savās manierēs ievērojami atšķiras no parastā padomju augstāko reprezentantu standarta un, līdzīgi Chruščovam, izceļas ar asprātībām un humoru, jo arī viņš pēc tautības, tāpat kā iepriekšējais Kremļa diktātors, ir ukrainis.

DZĪVOJIET MODERNI
jaunā 75 dzīvokļu mājā!
Sākot ar $2500 iemaksu, piedāvājam
3, 2 un 1 guļamistabu
KOOPERĀTĪVDZĪVOKĻUS
800 Kennedy Rd. (Eglinton-Kennedy)
Nesaistīgai informācijai lūdzu zvanīt
Mr. Kurt Schulz, 461-6364
I. JANKOVSKIS REALTOR
407 Danforth Ave., Toronto 6, Ont.
E x c l u s i v e A g e n t s